

DAŇ Z PRÍJMOV

Nezdaniteľné časti základu dane po 1. januári 2020 *Ing. Miroslava Brnová* / 2

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Novela zákona o dani z pridanej hodnoty *Ing. Vladimír Pastierik* / 8

MIESTNE DANE

Priznanie k dani z nehnuteľností na rok 2020 *Irena Bubeníková* / 12

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Legislatívne zmeny v mzdovej účtárni v roku 2020 *Ing. Iveta Matlovičová* / 16

Zákonné sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie v roku 2020

doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD. / 23

Úprava minimálnej mzdy od 1. januára 2020 (2. časť)

Ing. Iveta Matlovičová / 39

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Krádež majetku – daňové a účtovné hľadisko *Ing. Eva Gášpárová* / 46

CESTOVNÉ NÁHRADY

Preddavok na pracovnú cestu a jeho vyúčtovanie *Ing. Jarmila Strählová* / 53

PROBLÉMY Z PRAXE

Určenie predpokladanej dane z motorových vozidiel k 1. januáru 2020

www.financnasprava.sk / 58

POLEMIKA

Audit po novele zákona o účtovníctve v Slovenskej republike *Ing. Jozef Škultéty, PhD.* / 59

NAŠA PORADŇA

Otázky a odpovede / 62

SERVIS PODNIKATELOM

Kalendár daňových a odvodových povinností / 63

Nezdaniteľné časti základu dane po 1. januári 2020

Nezdaniteľné časti základu dane daňovníka sú položkami, o ktoré je možné znížiť výlučne základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov zo závislej činnosti (podľa § 5 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. – ďalej len „ZDP“) alebo základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 6 ods. 1 a 2 ZDP) alebo ich úhrnu.

Ide o nezdaniteľné časti základu dane:

- na daňovníka,
- na manželku (manžela) daňovníka,
- na príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie podľa zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o DDS“) a na doplnkové dôchodkové sporenie v zahraničí rovnakého alebo porovnateľného druhu (ďalej len „príspevky na DDS“),
- na preukázateľne zaplatené úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou a s ňou spojenými službami.

S účinnosťou od 1. januára 2020 dochádza k viacerým úpravám v rámci nezdaniteľných častí základu dane, a to:

- Zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane na 21-násobok platného životného minima z pôvodnej výšky 19,2-násobku, avšak za súčasného zníženia hranice vyklešávania nezdaniteľnej časti zo 100-násobku platného životného minima na 92,8-násobok platného životného minima. Suma nezdaniteľnej časti v roku 2020 bude 4 414,20 € a hranica pre vyklešovanie bude 19 506,56 €.
- Vypustenie odsekov týkajúcich sa nezdaniteľnej časti základu dane na preukázateľne zaplatené dobrovoľné príspevky na starobné dôchodkové sporenie (SDS), pričom podľa prechodného ustanovenia § 52zz ods. 3 ZDP, v prípade, ak došlo k porušeniu podmienok podľa § 11 ods. 9 predpisu platného do 31. 12. 2019, musí byť dodržaný postup určený v tomto ustanovení (dodanie už uplatnených nezda-

niteľných častí do troch zdaňovacích období, po období, v ktorom bola vyplatená suma platených príspevkov, z dôvodu napr. rozhodnutia súdu o neplatnosti zmluvy o SDS).

- Spresnenie spôsobu odpočítania nezdaniteľnej časti na kúpeľníctvo, kde v prípade, ak manželia idú do kúpeľov, kde im je poskytnutá kúpeľná starostlivosť, uplatní si nezdaniteľnú časť základu dane vo výške maximálne 50 € každý sám na seba. Až v prípade, ak by napr. manželka nedosahovala príjmy podľa § 5 alebo § 6 ods. 1 a 2 ZDP, t. j. nemala si od čoho túto nezdaniteľnú časť uplatniť, môže si ju odpočítať manžel za ňu.
- Doplnenie prednostného odpočítania nezdaniteľných častí základu dane od čiastkového základu dane z príjmov zo závislej činnosti, a to vo väzbe na úpravu v sadzbe dane z príjmov fyzických osôb (15 % z príjmov do 100 000 € podľa § 15 ZDP).

Sumy potrebné na výpočet nezdaniteľnej časti základu dane za zdaňovacie obdobie 2020

Platné životné minimum	210,20 €
Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka [§ 11 ods. 2 ZDP]	
21-násobok platného životného minima	4 414,20 €
44,2-násobok platného životného minima	9 290,84 €
92,8-násobok platného životného minima	19 506,56 €
Nezdaniteľná časť základu dane na manželku (manžela) [§ 11 ods. 3 ZDP]	
19,2-násobok platného životného minima	4 035,84 €
63,4-násobok platného životného minima	13 326,68 €
176,8-násobok platného životného minima	37 163,36 €
Nezdaniteľná časť základu dane – príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie [§ 11 ods. 10 ZDP]	
V maximálnej ročnej výške	180,00 €

DAŇ Z PRÍJMOV

Nezdaniteľná časť základu dane – preukázateľne zaplatené úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou [§ 11 ods. 12 ZDP]

V maximálnej ročnej výške na daňovníka / na manželku (manžela) daňovníka / vyživované dieťa (deti)

50 € / 50 € / 50 € na každé vyživované dieťa

PODMIENKY PRE UPLATNENIE NEZDANITEĽNÝCH ČASTÍ ZÁKLADU DANE

Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka

Nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka je uvedená v § 11 ods. 2 ZDP, podľa ktorého, ak daňovník v príslušnom zdaňovacom období dosiahne základ dane (čiastkový základ dane z príjmov podľa § 5 alebo § 6 ods. 1 a 2 ZDP alebo z ich úhrnu), ktorý:

- sa rovná alebo je nižší ako 98-násobok sumy platného životného minima čo je **pre rok 2020 suma 19 506,56 €**, nezdaniteľná časť základu dane ročne na daňovníka je suma zodpovedajúca 21-násobku sumy platného životného minima, čo je **pre rok 2020 suma 4 414,20 €**,
- je vyšší ako 98-násobok platného životného minima, nezdaniteľná časť základu dane ročne

na daňovníka je suma zodpovedajúca rozdielu 44,2-násobku platného životného minima, čo je **pre rok 2020 suma 9 290,84 €** a jednej štvrtiny základu dane; ak táto suma je nižšia ako nula, nezdaniteľná časť základu dane ročne na daňovníka sa rovná nule.

Základ dane daňovníka sa neznižuje o sumu nezdaniteľnej časti, ak je daňovník na začiatku zdaňovacieho obdobia poberateľom starobného dôchodku, vyrovnávacieho príplatku alebo predčasného starobného dôchodku zo sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia alebo dôchodku zo zahraničného povinného poistenia rovnakého druhu, alebo výsluhového dôchodku alebo obdobného dôchodku zo zahraničia (ďalej len „dôchodok“) alebo ak mu jeden z týchto dôchodkov bol priznaný spätne k začiatku zdaňovacieho obdobia

bia alebo k začiatku predchádzajúcich zdaňovacích období.

Ak suma týchto zákonom určených dôchodkov v úhrne nepresahuje sumu vypočítanej nezdaniteľnej časti, zníži sa základ dane o rozdiel medzi sumou vypočítanej nezdaniteľnej časti a vyplatnou sumou dôchodku.

Nezdaniteľná časť základu dane daňovníka na manželku (manžela)

Nezdaniteľná časť daňovníka na manželku (manžela) je upravená ustanovením § 11 ods. 3 ZDP a jej výška, resp. spôsob výpočtu sa rovnako ako pri nezdaniteľnej časti ročne na daňovníka odvíja od výšky základu dane (čiastkového základu dane z príjmov podľa § 5 alebo § 6 ods. 1 a 2 ZDP alebo z ich úhrnu) tohto daňovníka, t. j. daňovníka, ktorý si uplatňuje nezdaniteľnú časť na manželku (manžela).

Spôsob nastavený v tomto ustanovení znamená pre rok 2020 § 11 ods. 3 písm. a) ZDP (v eurách)

Ak základ dane daňovníka	Vlastné príjmy manželky	Nezdaniteľná časť základu dane na manželku
sa rovná alebo je nižší ako 37 163,36	0	4 035,84
	menej ako 4 035,84	3 937,35 – vlastné príjmy manželky
	4 035,84 a viac	0,00

Príklad č. 1:

Základ dane daňovníka, ktorý si uplatňuje nezdaniteľnú časť základu dane na manželku = 20 000 €. Manželka sa celý rok 2020 stará o vlastné dvojročné dieťa.

1. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 0,00.
Nezdaniteľná časť základu dane na manželku = **4 035,84 €**.

2. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 1 500,00 €.
Nezdaniteľná časť základu dane na manželku = **4 035,84 – 1 500,00 = 2 535,84 €**.

3. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 4 500,00 €.
Nezdaniteľná časť základu dane na manželku = **0,00**.

DAŇ Z PRÍJMOV

Príklad č. 2:

Základ dane daňovníka, ktorý si uplatňuje nezdaniiteľnú časť základu dane na svoju manželku = 20 000 € Manželke sa narodilo dieťa 15. augusta 2020, t. j. nárok na túto nezdaniiteľnú časť základu dane vzniká až od septembra 2020 (§ 11 ods. 4 a 5 ZDP).

Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 0,00.

Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku = $4\,035,84 / 12 = 336,32$ € (pomerná mesačná výška NČZD) $\times 4$ (počet mesiacov, počas ktorých spĺňa podmienky pre uplatnenie NČZD) = 1 345,28 €.

1. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 1 500,00 €.

Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku = $4\,035,84 - 1\,500,00 = 2\,535,84 / 12 = 211,32 \times 4 = 845,28$ €.

2. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 4 500,00 €.

Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku = 0,00 podľa § 11 ods. 3 písm. b) ZDP (v eurách)

Ak základ dane daňovníka	Vlastné príjmy manželky	Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku
je vyšší ako 37 163,36	Nepoberala	13 326,68 – (základ dane daňovníka / 4)
	Poberala	13 326,68 – (základ dane daňovníka / 4) – vlastné príjmy manželky

Príklad č. 3:

Základ dane daňovníka, ktorý si uplatňuje nezdaniiteľnú časť základu dane na manželku = 36 500,00 €. Manželka je celý rok 2020 zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

1. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 0,00.

Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku = $13\,326,68 - (36\,500 / 4) = 13\,326,68 - 9\,125 = 4\,201,68$ €.

2. Vlastné príjmy manželky znížené o zaplatené povinné poistné a príspevky = 1 500,00 €.

Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku = $13\,326,68 - 9\,125 - 1\,500,00 = 2\,701,68$ €.

Upozornenie: Ak by manželka uzavrela sobáš napr. 3. apríla 2020 a narodilo by sa im dieťa 10. septembra 2020, potom nezdaniiteľná časť základu dane daňovníka na manželku (manžela) zodpovedá pomernej výške nezdaniiteľnej časti vypočítanej podľa § 11 ods. 3

ZDP až počnúc októbrom, kedy je splnená nielen podmienka pre to, že sú manželka ale aj ďalšia zákonom určená podmienka upravená v § 11 ods. 4 ZDP, a to v tomto prípade, že sa stará o vyživované maloleté dieťa. Rovnako by sa uveďené posudzovalo aj, ak by sa im dieťa narodilo 3. apríla 2020 ale sobáš by bol 10. septembra 2020.

Nezdaniiteľná časť základu dane na manželku (manžela) podľa § 11 ods. 3 ZDP v ustanovenej výške sa uplatní, len ak manželka (manžel) žije s daňovníkom v domácnosti v priebehu príslušného zdaňovacieho obdobia.

Na to, aby si mohol daňovník uplatniť nezdaniiteľnú časť základu dane na manželku (manžela) musí spĺňať ďalšie podmienky, a to musí ísť o manželku (manžela):

- Manželka (manžel) sa starala o vyživované maloleté dieťa podľa § 3 ods. 2 zákona č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďa-

lej len „zákon o rodičovskom príspevku“), v súlade s ktorým ide o dieťa do troch rokov veku, do šiestich rokov veku, ktoré má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (posudok o dlhodobu nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa vydáva úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na základe písomnej žiadosti oprávnenej osoby), alebo do šiestich rokov veku, ktoré je zverené do starostlivosti nahradzajúcej starostlivosť rodičov [§ 2 písm. b) zákona o rodičovskom príspevku], najdlhšie tri roky od právoplatnosti prvého rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti tej istej oprávnenej osobe (pozri príklad č. 4).

Príklad č. 4:

Daňovník sa 15. 12. 2019 oženil. Jeho manželka 12. 5. 2020 porodila dieťa a od tohto dňa sa o toto dieťa začala starať. Daňovníkovi vznikol nárok na NČZD na manželku od mesiaca jún 2020. Dňa 14. 7. 2020 sa manželka zamestnala, o dieťa sa aj naďalej stara-

DAŇ Z PRÍJMOV

la, pričom počas pracovnej doby riadnu starostlivosť zabezpečila daňovníkovou matkou. Môže si daňovník uplatniť NČZD na manželku aj po júli 2020?

V súlade s § 3 ods. 4 zákona o rodičovskom príspevku podmienka riadnej starostlivosti o dieťa sa považuje za splnenú nielen vtedy, ak manželka zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne, ale aj vtedy, ak riadnu starostlivosť o dieťa zabezpečuje právnickou osobou alebo inou plnoletou fyzickou osobou, t. j. aj matkou daňovníka. Vzhľadom na uvedené, ak sú splnené aj ďalšie ustanovené podmienky, daňovník si môže na manželku uplatniť NČZD aj po 14. 7. 2020.

- Ktorá v príslušnom zdaňovacom období poberala peňažný príspevok na opatrovanie podľa § 40 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 180/2011 Z. z.
- Bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie podľa § 33 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“).
- Považuje sa za občana so zdravotným postihnutím podľa § 9 zákona č. 447/2008 Z. z. o službách zamestnanosti alebo sa považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a

doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Do vlastného príjmu manželky (manžela) sa nezahrňuje:

- zamestnanecká prémia podľa § 32a ZDP,
- daňový bonus podľa § 33 ZDP,
- zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
- štátne sociálne dávky:
 - príspevok pri narodení dieťaťa alebo príspevok na viac súčasne narodených detí (zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
 - rodičovský príspevok (zákon o rodičovskom príspevku),
 - príspevok na pohreb (zákon č. 238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb v z. n. p.),
 - prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa (zákon č. 600/2003 Z. z.),
 - vianočný príspevok (zákon č. 592/2006 Z. z. o poskytovaní vianočného príspevku niektorým poberateľom dôchodku a o doplnení niektorých zákonov),
 - príplatok k dôchodku (zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v z. n. p.),
 - príspevok športovému reprezentantovi (zákon č. 112/2015 Z. z. o príspevku športovému reprezentantovi a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p.).
- štipendium poskytované študentovi, ktorý sa sústavne pripravuje na budúce povolanie [zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p.

(ďalej len „zákon č. 600/2003 Z. z.“).

Tento vlastný príjem manželky (manžela) sa znižuje o zaplatené poistné a príspevky, ktoré manželka (manžel) v príslušnom zdaňovacom období bola (bol) povinná z tohto príjmu zaplatiť [§ 11 ods. 4 písm. b) ZDP].

Základ dane sa daňovníkovi znižuje o nezdaniiteľnú časť základu dane na manželku (manžela):

- ak ide o daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou,
- ak ide o daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou, za podmienky, že úhrn jeho zdaniiteľných príjmov zo zdrojov na území SR (§ 16) v príslušnom zdaňovacom období tvorí najmenej 90 % zo všetkých zdaniiteľných príjmov týchto daňovníkov, dosiahnutých tak zo zdrojov na území SR ako aj zo zdrojov v zahraničí.

O túto nezdaniiteľnú časť sa základ dane znižuje až po uplynutí kalendárneho roka, a to u zamestnávateľa, ak mu vykonáva ročné zúčtovanie alebo cez podané daňové priznanie.

Nezdaniiteľná časť základu dane na doplnkové dôchodkové sporenie

Nezdaniiteľnou časťou základu dane sú aj príspevky na DDS podľa zákona o DDS a na DDS v zahraničí rovnakého alebo porovnateľného druhu.

Možnosť odpočítania tejto nezdaniiteľnej časti základu dane od základu dane (čiastkového základu dane z príjmov podľa § 5 ZDP alebo čiastkového základu dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP alebo ich úhrnu) je v preukázateľne zaplatenej výške v zda-

DAŇ Z PRÍJMOV

ňovacom období v úhrne najviac 180 € za rok.

Na to, aby si daňovník mohol odpočítať túto nezdaniteľnú časť základu dane, musí spĺňať zákonom stanovené podmienky, a to:

- príspevky na DDS zaplatil na základe účastníckej zmluvy uzatvorenej po 31. 12. 2013 alebo na základe zmeny účastníckej zmluvy, ktorej súčasťou je zrušenie dávkového plánu,
- daňovník nemá uzatvorenú inú účastnícku zmluvu podľa zákona o DDS, ktorá nespĺňa podmienky stanovené novelou zákona o DDS.

Pri porušení podmienok t. j., ak bol vyplatený predčasný výber z doplnkového dôchodkového sporenia, je povinný zvýšiť základ dane do troch zdaňovacích období od skončenia zdaňovacieho obdobia, v ktorom bola táto suma vyplatená o sumu zaplatených príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, o ktorú si v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach znížil základ dane.

Príklad č. 5:

Daňovník v roku 2020 ukončí zmluvu o doplnkovom dôchodkovom sporení a bude mu vyplatený predčasný výber dôchodkového sporenia. Daňovník si v roku 2020 uplatnil NČZD z tohto titulu vo výške 150 €. Vyplývajú mu z predčasného výberu nejaké daňové povinnosti?

Áno, o uplatnenú nezdaniteľnú časť základu dane vo výške 150 € je povinný zvýšiť dosiahnutý základ dane v období rokov 2021 až 2023 podľa vlastného rozhodnutia, v ktorom zdaňovacím období tak urobí.

□ □ □

Nárok na nezdaniteľnú časť základu dane na DDS sa uplatňuje až po skončení zdaňovacieho obdobia, pri vykonaní ročného zúčtovania u zamestnávateľa alebo pri podaní daňového priznania.

Nezdaniteľná časť základu dane na preukázateľne zaplatené úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou a s ňou spojenými službami

Nezdaniteľnou časťou základu dane sú aj preukázateľne zaplatené úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou a s ňou spojenými službami vynaložené v príslušnom zdaňovacom období v prírodných liečebných kúpeľoch a kúpeľných liečebniach prevádzkovaných na základe povolenia podľa § 33 zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 538/2005 Z. z.“).

Táto nezdaniteľná časť základu dane je určená v ročnej výške 50 € z preukázateľne zaplatených úhrad súvisiacich s kúpeľnou starostlivosťou a s ňou spojenými službami, pričom daňovník si môže uplatniť 50 € z preukázateľne zaplatených úhrad aj za manželku a 50 € aj za svoje vyživované dieťa (§ 33 ZDP), ak sa títo spolu s ním zúčastnili kúpeľnej starostlivosti.

Predmetnú nezdaniteľnú časť základu dane si môže uplatniť len jeden z týchto daňovníkov, pričom, ak nárok na uplatnenie tejto nezdaniteľnej časti základu dane na dieťa (deti) daňovníka spĺňa viac daňovníkov a ak sa nedohodnú inak, nezdaniteľná časť základu dane sa uplatňuje v po-

radí matka, otec, iná oprávnená osoba.

Nezdaniteľná časť základu dane na kúpeľnú starostlivosť sa vzťahuje na kúpeľnú starostlivosť a s ňou súvisiace služby, ktorými sú napr. úhrady za kúpeľné procedúry, stravu, ubytovanie, parkovanie a pod., ktoré sú uhrádzané zamestnancom a **nie sú** uhrádzané z verejného zdravotného poistenia podľa zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v z. n. p. alebo inou osobou, napr. zamestnávateľom. V prípade, ak je časť takýchto úhrad uhrádzaná z verejného zdravotného poistenia, resp. inou osobou a časť úhrad si uhrádza sám daňovník, potom daňovník má nárok na uplatnenie NČZD na kúpeľnú starostlivosť na ním zaplatenú časť úhrad v úhrne najviac do výšky 50 € za rok.

Nárok na túto NČZD nevzniká v prípade, ak návštevníci kúpeľov využili len služby, ktoré nie sú kúpeľnými procedúrami a ani službami súvisiacimi s kúpeľnou starostlivosťou, napr. ak uhradili len občerstvenie v kúpeľnom zariadení.

Nárok na túto nezdaniteľnú časť základu dane si daňovník uplatní až po skončení zdaňovacieho obdobia a to na základe preukázateľných dokladov vystavených v kúpeľnom zariadení. V prípade, ak doklady neznejú konkrétne na daňovníka uplatňujúceho si nezdaniteľnú časť (alebo manželku, manžela alebo vyživované dieťa) musí iným spôsobom preukázať, že využil uvedené služby v kúpeľnom zariadení (napr. potvrdenie od poskytovateľa slu-

DAŇ Z PRÍJMOV

žieb, že služby spotreboval uvedený daňovník).

V prípade, že daňovník uplatní túto nezdaniiteľnú časť základu dane na manželku (manžela) alebo vyživované dieťa u zamestnávateľa, predloží mu vyhlásenie manželky (manžela), resp. plnoletého dieťaťa o tom, že táto osoba si za rovnaké zdaňovacie obdobie neuplatňuje túto nezdaniiteľnú časť.

Príklad č. 6:

Manželia absolvovali v kúpeľoch hodinový liečebný pobyt v máji 2020. Kúpele manželom vystavili doklad o úhrade 45 € za každú osobu. Okrem tejto úhrady manžel pri odchode zaplatil za parkovanie 10 € (doklad z elektronickej registračnej pokladnice). Môžu si manželia uplatniť nezdaniiteľnú časť základu dane len v sume úhrad, ktoré zaplatili kúpeľom, t. j. po 45 € alebo si môžu aj parkovné uplatniť pomernou časťou?

Keďže manželia majú preukazný doklad o využití kúpeľnej starostlivosti na sumu 45 €, môže k nemu priložiť aj doklady na súvisiace služby, ktoré môžu byť aj z elektronickej registračnej pokladnice. V tomto prípade si môžu manželia uplatniť nezdaniiteľnú časť základu dane po 50 €, t. j. aj na úhrady súvisiace s parkovaním.

□ □ □

Podľa § 11 ods. 14 ZDP, NČZD na kúpeľnú starostlivosť **nie sú** úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou a s ňou spojenými službami, pri ktorých sa uplatnil príspevok na rekreáciu podľa § 152a zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v z. n. p. (ďalej len „Zákonník práce“) alebo si uplatnil ten-

to kúpeľný pobyt ako výdavok na rekreáciu spôsobom uvedeným v § 19 ods. 2 písm. w) ZDP.

Príklad č. 7:

Zamestnanec v roku 2020 absolvoje týždenný rekreačný pobyt v kúpeľoch a využije služby spojené s kúpeľnou starostlivosťou. Po skončení pobytu zamestnávateľ na žiadosť zamestnanca vypláti zamestnancovi príspevok na rekreáciu podľa § 152a Zákonníka práce. Môže si zamestnanec uplatniť aj NČZD na kúpeľnú starostlivosť na úhrady vynaložené v rámci tohto pobytu, ak sa rekreácia uskutočnila v zariadení prevádzkovanom na základe povolenia podľa § 33 zákona č. 538/2005 Z. z.?

V uvedenom prípade zamestnancovi nevzniká nárok na uplatnenie NČZD na kúpeľnú starostlivosť poskytnutú v rámci rekreačného pobytu v kúpeľoch podľa § 11 ods. 14 ZDP.

□ □ □

SPÔSOB ODPOČÍTANIA NEZDANIITEĽNÝCH ČASTÍ ZÁKLADU DANE DAŇOVNÍKA PO 1. 1. 2020

V § 11 ods. 13 sa s účinnosťou od 1. 1. 2020 dopĺňa prednostné odpočítania nezdaniiteľných častí základu dane od čiastkového základu dane z príjmov zo závislej činnosti, a to vo väzbe na úpravu v sadzbe dane z príjmov fyzických osôb (15 % z príjmov do 100 000 € podľa § 15 ZDP).

Uvedené znamená, že spôsob výpočtu nezdaniiteľných častí základu dane na daňovníka a na jeho manželku/manžela zostáva zachovaný, avšak výsledná suma nezdaniiteľnej časti sa odpočíta

v prípade, ak bude mať daňovník aj čiastkový základ dane z príjmov podľa § 5 ZDP aj čiastkový základ dane z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2, najskôr od čiastkového základu dane z príjmov podľa § 5 ZDP a až zostávajúca časť sa odpočíta od čiastkového základu dane z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP.

Príklad č. 8:

Daňovník dosiahol v zdaňovacom období roku 2020:

- čiastkový základ dane podľa § 5 ZDP 18 000 €,
- čiastkový základ dane podľa § 6 ods. 3 ZDP 6 000 €,
- čiastkový základ dane podľa § 6 ods. 1 ZDP 10 000 € (príjmy mal vo výške 80 000 €).

Bude si uplatňovať nezdaniiteľnú časť základu dane na daňovníka, na DDS a na kúpele za seba. Akým spôsobom si vypočíta a uplatní nezdaniiteľné časti základu dane?

Nezdaniiteľnú časť základu dane vypočíta z úhrnu čiastkových základov dane z príjmov podľa § 5 a § 6 ods. 1 ZDP, t. j. jeho nezdaniiteľná časť základu dane bude:

18 000 (ČZD § 5) + 10 000 (ČZD § 6) = 28 000 €.

Vzhľadom na to, že úhrn týchto ČZD presahuje 92,8-násobok platného životného minima, t. j. sumu 19 506,56 €, vypočíta si výšku NČZD zákonom určeným vzorcom, a to ako:

$9\,290,84 (44,2 \times \text{ŽM}) - 1/4 \times 28\,000 = 2\,290,84 \text{ €}$, čo je výsledná suma NČZD na daňovníka, ktorú si odpočíta prednostne od ČZD z príjmov podľa § 5 ZDP spolu s NČZD na DDS vo výške 180 € a NČZD na kúpele vo výške 50 €.

DAŇ Z PRÍJMOV

Čiastkový základ dane podľa § 5 ZDP: Úhm NČZD = 15 479,16 (18 000 – 2 290,84 – 180 – 50) ku ktorým pripočíta 6 000 € ČZD podľa § 6 ods. 3 ZDP = základ dane podľa § 4 ods. 1 písm. a) = 21 479,16 €.

Sadzba dane 19 % = daň 4 081,04 € (25 % sa počíta až od ZD presahujúceho sumu 37 163,36 €).

Následne samostatne vypočíta ZD podľa § 4 ods. 1 písm. b) = ČZD podľa § 6 ods. 1 – 10 000 €, od ktorého už nemôže odpočítať

nezdaniteľné časti, nakoľko ich všetky odpočítala od ČZD z príjmov podľa § 5 ZDP.

Sadzba dane – 15 % = daň 1 500 €

Výsledná daň 5 581,04 €.

Ing. Miroslava Brnová

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Novela zákona o dani z pridanej hodnoty

Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č. 368/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. (ďalej len „zákon o DPH“) s účinnosťou od 1. januára 2020 (www.nrsr.sk; tlač 1594). V článku uvádzame stručný prehľad vybraných zmien, v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH.

Oslobodenie od dane a obrat

Za určitých podmienok je po 5 rokoch oslobodené od dane aj dodanie bytu, apartmánu alebo nebytového priestoru (§ 38 ods. 7). Pri dodaní takéhoto oslobodeného plnenia sa predávajúca osoba **nestáva platiteľom zo zákona prekročením obratu** (§ 4 ods. 4).

Konsignačný sklad

Novela preberá smernicu rady (EÚ) 2018/1910, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o harmonizáciu a zjednodušenie určitých pravidiel v systéme dane z pridanej hodnoty pre združovanie obchodu medzi členskými štátmi (ďalej len „eurosmernica“), okrem iného aj režim call-off stock (konsignačný sklad), ktorý predstavuje súbežné splnenie 5 podmienok, zjednodušene povedané sú to tieto:

- tovar je odoslaný do iného členského štátu z tuzemska;
- predávajúci nie je usídlený v predmetnom členskom štáte;
- budúci kupujúci je vopred známy a je registrovaným platiteľom v predmetnom členskom štáte;
- predávajúci uviedol premiestnenie tovaru v záznamoch;
- predávajúci uvedie v súhrnnom výkaze IČ DPH kupujúceho pridelené predmetným členským štátom (§ 8a ods. 1).

Poznámka: Uplatneniu režimu call-off stock nebráni skutočnosť, ak predávajúci má popri tom v predmetnom členskom štáte svoje registračné číslo pre daň.

Vopred známy zahraničný kupujúci z iného členského štátu, musí v lehote do 12 mesiacov tovar naskladnený v konsignačnom sklade kúpiť (previesť) do svojho vlastníctva, a až v tomto čase predaja (prevodu vlastníctva) sa to pre slovenského predávajúceho považuje za **oslobodené dodanie do iného členského štátu** (§ 8a ods. 2); pričom na predtým uskutočnené premiestnenie daného tovaru sa nebude prihliadať (§ 8 ods. 4).

Ak v lehote do 12 mesiacov po skončení prepravy tovaru do za-

hraničného konsignačného skladu v inom členskom štáte nebol tovar dodaný (predaný s prevodom vlastníctva) vopred známemu kupujúcemu – **ide o premiestnenie tovaru** (§ 8 ods. 4) s dôsledkami sa po márnom uplynutí lehoty 12 mesiacov zaregistrovať v inom členskom štáte z titulu nadobudnutia tovaru (§ 8a ods. 3), teda zaniká zjednodušená metóda konsignačného skladu (call-off stock). Rovnako aj v okamihu porušenia iných podmienok (§ 8a ods. 6). Strata tovaru (tovar chýba – inventúrny rozdiel), zničenie alebo krádež tovaru v konsignačnom sklade – tiež znamená, že došlo k premiestneniu tovaru s povinnosťou registrácie. V týchto prípadoch sa má za to, že podmienky sa prestali plniť v deň, keď došlo k zničeniu, strate alebo krádeži tovaru; ak takýto deň nie je možné určiť, potom v deň, keď sa zistilo, že tovar je zničený alebo chýba.

Preto boli v tomto smere novelizované aj **pravidlá pre vedenie záznamov**. V záznamoch sa vedie premiestnenie tovaru, vrátenie tovaru alebo nahradenie zdaniteľnej osoby v režime call-off stock, resp. tovar prepravený do tuzemska z iného členského štátu v tomto režime [§ 70 ods. 2 písm. g) a h), § 70 ods. 4 písm. d)].

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Záznamová povinnosť je upravená v článku 54a vykonávacieho nariadenia rady (EÚ) č. 282/2011, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty v z. n. p.

Taktiež boli novelizované **pravidlá pre súhrnný výkaz**, podľa ktorých sa súhrnný výkaz podáva aj pri odoslaní alebo preprave tovaru v režime call-off stock (konsignačný sklad), uvádza sa napríklad zdaniteľná osoba, pre ktorú bol odoslaný alebo prepravený tovar a uvádza sa tiež vrátený tovar v tomto režime [§ 80 ods. 1 písm. e) až g); § 80 ods. 4 písm. f)]. Slovenský dodávateľ bude povinný podať súhrnný výkaz dvakrát, prvýkrát v období prepravy tovaru v režime call-off stock [§ 80 ods. 1 písm. e)] a druhýkrát v období, v ktorom došlo ku dodaniu tovaru [§ 80 ods. 1 písm. a)].

Po novele bude teda zákon obsahovať komplexne problematiku režimu call-off stock (konsignačný sklad), a to tak **smerom zo Slovenskej republiky** (§ 8a), ako aj v „zrkadlovej“ novelizovanej úprave **smerom do Slovenskej republiky** (§ 11a), keď nadobudnutie tovaru samozdaní slovenský kupujúci (v čase kúpy – prevodu vlastníctva), pričom zahraničný predávajúci z iného členského štátu sa nemusí v Slovenskej republike z tohto dôvodu registrovať.

Ak bol tovar premiestnený do SR z iného členského štátu **pred účinnosťou tohto zákona**, postupuje sa podľa podmienok § 11a doterajšieho znenia zákona (§ 85kh).

Priradenie prepravy pri reťazovom obchode

Miestom dodania tovaru s prepravou je miesto začatia prepra-

vy [§ 13 ods. 1 písm. a)]. Novela zavádza **priradenie prepravy pri reťazovom obchode** v rámci EÚ (tzv. dve dodania, jedna preprava), lebo tu dochádzalo často k súdnym sporom (pozri C-245/04 EMAG, C-430/09 Euro Tyre). Zákon definuje tieto zúčastnené osoby – **prvý dodávateľ, prostredná osoba, konečný zákazník**. Ak je ten istý tovar predmetom viacerých po sebe nasledujúcich dodaní priamo od prvého dodávateľa konečnému zákazníkovi v reťazci dodaní v EÚ – preprava sa priradí **len** k dodaniu **od prvého dodávateľa** pre prostrednú osobu – okrem výnimky v druhej vete (§ 13a ods. 1).

Výnimka priradenia prepravy – ak prostredná osoba **oznámila svojmu dodávateľovi IČ DPH**, ktoré jej prideliť členský štát, **z ktorého sa tovar prepravil**, preprava sa priradí **len** k dodaniu tovaru, **od prostrednej osoby** pre konečného zákazníka (§ 13a ods. 1 **druhá veta**). V tomto prípade výnimky prvý dodávateľ nemôže uplatniť oslobodenie od dane, lebo uskutočnil dodanie bez prepravy (nepohyblivá dodávka) a miestom dodania je miesto, kde sa tovar v čase dodania nachádza [§ 13 ods. 1 písm. c)].

Prostredná osoba je dodávateľ, ktorý v reťazci dodaní nie je prvým dodávateľom a ktorý odosiela alebo prepravuje tovar alebo tretia osoba na jeho účet (§ 13a ods. 2). Pravidlá priradenia prepravy sa vzťahujú aj na prepravu tovaru prvým odberateľom (§ 13a ods. 3) **pri trojstrannom obchode** [§ 45 ods. 1 písm. d)].

Základ dane drobného hmotného majetku

Pri bezodplatnom dodaní tovaru, ktorého obstarávacía cena je nižšia ako 1 700 € vrátane a doba po-

užiteľnosti nad 1 rok (tzv. drobný hmotný dlhodobý majetok) je **základom dane** zostatková cena, podľa fikcie štvorročného rovnomerného odpisovania [§ 22 ods. 5; § 81 ods. 6].

Oslobodenie od dane pre ubytovacie služby

Oslobodený od dane je nájom nehnuteľnosti alebo jej časti s výnimkou **ubytovacích služieb**. Novela upresňuje, že ide o ubytovacie služby, ktoré patria do skupín 55.1 až 55.3 a 55.9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 451/2008, ktorým sa zavádza nová štatistická klasifikácia produktov podľa činností (CPA) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3696/93; krátkodobé ubytovacie služby v skupine 55.9, len ak sú poskytované na časové obdobie kratšie ako 3 mesiace [§ 38 ods. 3 písm. a); § 38 ods. 4].

Oslobodené dodanie do iného členského štátu

Oslobodené od dane je dodanie tovaru do iného členského štátu, ak nadobúdateľ je zdaniteľná osoba, ktorá má pridelené IČ DPH v inom členskom štáte a doplňuje sa – **oznámil svoje IČ DPH dodávateľovi** (§ 43 ods. 1); ide o transpozíciu článku 138 smernice.

Oslobodené dodanie do iného členského štátu sa neuzná, ak dodávateľ **nepodal súhrnný výkaz** za príslušné obdobie alebo údaje v podanom súhrnnom výkaze sú nesprávne, nepravdivé alebo neúplné. To neplatí, ak dodávateľ môže dostatočne odôvodniť nesprávnosť alebo neúplnosť údajov pri následnej výzve správcu dane (§ 43 ods. 9).

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Colný sklad, osobitný sklad, daňový sklad – podmienky oslobodenia od dane

Pre prehľadnosť, na tomto mieste upozorňujeme na definičné odlišenie viacerých skladov, ktoré používa text zákona, aby nedošlo k ich zámene, lebo niektoré pravidlá sa opakujú (oznamovanie, záznamy, zodpovednosť), lebo sú rovnaké pre všetky sklady. **Colný sklad** definujú európske colné predpisy (*pozri poznámka pod čiarou k odkazu 25*), **osobitný sklad** definuje zákon o DPH (§ 48d) a **daňový sklad** je pojmom zo zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v z. n. p.

Upresňuje sa znenie § 48c ods. 1 zákona, kde sú podmienky **oslobodenia od dane** dodania špecifického tovaru podľa novelizovanej prílohy 9 časti I zákona (colné číslo: ex 2709 00 90 Ropné oleje a oleje získané z bitúmenových nerastov, surové – Ostatné – len surová ropa) v **colnom sklade a osobitnom sklade**; oslobodené sú aj **súvisiace služby**, napr. skladovanie, ocenenie a služby na tovare, preprava tovaru (§ 48c ods. 1; § 48c ods. 6; § 69 ods. 2). Ide o transpozíciu článku 154 a nasledujúcich smernice.

Žiadosť o registráciu pre daň nie je povinná podať zahraničná osoba, ak dodáva len, dopĺňa sa – tovar a služby oslobodené od dane podľa § 48c ods. 1, 2 zákona [§ 5 ods. 1 písm. h)]. Tiež sa nemusí registrovať zahraničná osoba, ak dodáva tovar a služby oslobodené od dane podľa § 28 až § 42 zákona [§ 5 ods. 1 písm. g)].

Osoba, ktorá spôsobí, že sa na tovar prestane vzťahovať uvedené oslobodenie tovaru v **colnom sklade a osobitnom sklade** je povinná platiť daň, dopĺňa sa – ak

pritom ide o zahraničnú osobu a nie je platiteľom, **je povinná sa v SR registrovať** (§ 48c ods. 5).

Osoba, ktorá dodá špecifický tovar (surovú ropu) oslobodený od dane, je povinná do 10 dní odo dňa dodania tovaru **oznámiť** držiteľovi povolenia na prevádzkovanie **colného skladu** – obchodné meno osoby, ktorej tovar dodala, dátum a množstvo dodaného tovaru (§ 48ca ods. 1).

Ak sa na oslobodený špecifický tovar (surová ropa) **prestane vzťahovať oslobodenie** inak ako zdaneným predajom z **colného skladu** (napr. vyňatie tovaru zo skladu, prepustenie do aktívneho zušľachtovacieho styku) – osoba, ktorá spôsobí koniec oslobodeného režimu colné uskladňovanie je **povinná platiť daň** (§ 48ca ods. 2).

Osoba, ktorá spôsobí koniec oslobodeného režimu colné uskladňovanie je povinná **oznámiť colnému skladu** svoje IČ DPH a doručiť mu súvisiacu prijatú faktúru a súvisiacu vystavenú faktúru (§ 48ca ods. 3). V prípade porušenia zákonných pravidiel je colný sklad zodpovedný spoločne a nerozdielne za nezaplatenú daň (§ 48ca ods. 6).

Prevádzkovateľ colného skladu je povinný viesť príslušné štruktúrované **záznamy**, napr. množstvo tovaru, dátum, osobu, pre ktorú bol tovar umiestnený v **colnom sklade** (§ 48ca ods. 4).

Osobitný sklad – je priestorovo ohraničené miesto v tuzemsku určené na skladovanie tovaru uvedeného v prílohe 9 časti I zákona – **surová ropa** (§ 48d ods. 1). Osobitný sklad musí spĺňať zákonom stanovené **technické parametre** – napríklad pevne zabudo-

vanú stacionárnu nádrž, používanú ako meradlo objemu, ktorá musí byť vybavená určeným meradlom (§ 48d ods. 2).

Na prevádzkovanie **osobitného skladu** musí mať platiteľ povolenie daňového úradu (§ 48d ods. 3), pričom musí spĺňať viaceré podmienky, napríklad – registrovaný platiteľ, nemá vyhlásený konkurz, nemá daňové nedoplatky, zloží zábezpeku (§ 48d ods. 6, 7).

Pri nesplnení zákonných podmienok povolenie na prevádzkovanie osobitného skladu **zaniká** (§ 48d ods. 11). V takom prípade daňový úrad **vráti nepoužitú zábezpeku** (§ 48d os. 13).

Ak sa špecifický tovar (surová ropa) **vyjme z osobitného skladu** inak ako zdaneným predajom – osoba, ktorá spôsobila vyňatie je **povinná platiť daň** (§ 48d ods. 15).

Osoba, ktorá spôsobí vyňatie tovaru z osobitného skladu je povinná **oznámiť osobitnému skladu** svoje IČ DPH a doručiť mu súvisiacu prijatú faktúru a súvisiacu vystavenú faktúru (§ 48d ods. 16); v prípade porušenia zákonných pravidiel je osobitný sklad zodpovedný spoločne a nerozdielne za nezaplatenú daň (§ 48d ods. 19).

Prevádzkovateľ osobitného skladu je povinný viesť príslušné štruktúrované **záznamy**, napr. množstvo tovaru, dátum, osobu, pre ktorú bol tovar umiestnený v **osobitnom sklade** (§ 48d ods. 17).

Dopĺňa sa režim oslobodenia od dane v **daňovom sklade**. Oslobodenie od dane pri umiestnení **motorového benzínu a nafty** do

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

daňového skladu v tuzemsku sa uplatní, ak pred začatím prepravy daňový sklad zloží colnému úradu zábezpeku v 100 % výške potenciálnej dane (§ 48e ods. 1, 4). Nadväzne na to sa novelizujú aj iné súvisiace ustanovenia zákona (§ 48c ods. 2; § 48c ods. 2 písm. c)].

Ak sa špecifický tovar (nafta, benzín) **vyjme z daňového skladu** inak ako riadnym zdaneným predajom, osoba, ktorá spôsobila vyňatie je **povinná platiť daň** (§ 48e ods. 8).

Osoba, ktorá spôsobí vyňatie tovaru z daňového skladu je povinná **oznámiť daňovému skladu** svoje IČ DPH a doručiť mu súvisiacu prijatú faktúru a vystavenú faktúru (§ 48e ods. 9). V prípade porušenia pravidiel je daňový sklad zodpovedný spoločne a nerozdielne za nezaplatenú daň (§ 48e ods. 12).

Prevádzkovateľ daňového skladu je povinný viesť príslušné štruktúrované **záznamy**, napr. množstvo tovaru, dátum, osoba, pre ktorú bol tovar umiestnený v **daňovom sklade** (§ 48e ods. 10).

Odpočet dane je umožnený aj vtedy, ak platiteľom dane vznikla povinnosť platiť daň z dôvodu zániku oslobodenia, teda vyňatím tovarov z jednotlivých skladov bez toho, aby to súviselo so zdaneným dodaním [§ 49 ods. 2 písm. b)].

Oprava odpočítanej dane

Podľa dôvodovej správy sa zavádza **mechanizmus opravy odpočítanej dane** zo služieb vykonaných na investičnom majetku v súlade s judikatúrou SDEÚ (C-322/99 a C-323/99 Fischer a Brandenstein). Platiteľ dane bude povinný opraviť odpočítanú daň len z tých **služieb, ktoré viedli k trvalému zvýšeniu hodnoty** investičného majetku v prípadoch, keď predmetný majetok dodá bezodplatne na svoju osobnú spotrebu alebo osobnú spotrebu svojich zamestnancov (§ 53a). Pre opravu odpočítanej dane bude aj časový test, a to 60 kalendárnych mesiacov pri hnutelnom investičnom majetku a 240 kalendárnych mesiacov pri nehnuteľnom investičnom majetku.

Ak v priebehu päťročného ochranného obdobia na úpravu odpočítanej dane platiteľ predá **hnuteľný investičný majetok** [§ 54 ods. 2 písm. a)] s uplatnením dane alebo oslobodením od dane s možnosťou odpočítania dane – posudzuje sa tento majetok až do uplynutia ochranného obdobia, akoby bol používaný len na podnikanie (§ 54d ods. 4).

Základ dane pre cestovné kancelárie

Základom dane pri predaji služieb cestovného ruchu je kladný rozdiel medzi celkovou predajnou cenou požadovanou od zá-

kazníka a **skutočnými nákladmi** cestovnej kancelárie za služby cestovného ruchu od iných osôb. Ak skutočné náklady nie sú v čase vzniku daňovej povinnosti známe použijú sa **predpokladané náklady** (§ 65 ods. 3).

Cestovná kancelária **musí** opraviť základ dane a výšku dane, ak po vzniku daňovej povinnosti sú skutočné náklady nižšie ako predpokladané náklady alebo nastala iná skutočnosť, ktorá má za následok **zvýšenie základu dane** (§ 65 ods. 10). Zvýšenie sa uvedie v daňovom priznaní za december (§ 65 ods. 12).

Cestovná kancelária **môže** opraviť základ dane a výšku dane, ak po vzniku daňovej povinnosti sú skutočné náklady vyššie ako predpokladané náklady alebo nastala iná skutočnosť, ktorá má za následok **zníženie základu dane** (§ 65 ods. 11). Zníženie sa uvedie v daňovom priznaní za december (§ 65 ods. 12).

Kontrolný výkaz

Kontrolný výkaz sa podáva **len elektronicky** vo formáte XML, ktorého opis dátového rozhrania je zverejnený na webovom sídle FR SR, a dopĺňa sa – na kontrolný výkaz, ktorý platiteľ doručil inak, **sa neprihliada** (§ 78a ods. 12).

Ing. Vladimír Pastierik

Tvorte s nami obsah časopisu

Vážení čitatelia časopisu Dane a účtovníctvo v praxi, vzhľadom na to, že sa snažíme časopis neustále robiť zaujímavejším a potrebným, uvítame od vás návrhy tém do jednotlivých rubrik. Napíšte nám na uvedenú adresu, čo vás zaujíma a čo vám v časopise chýba. V prípade, že by ste mali záujem o prispievanie do časopisu svojimi článkami, kontaktujte, prosím redakciu časopisu na adrese martina.uhrinova@wolterskluwer.com.

redakcia

Priznanie k dani z nehnuteľností na rok 2020

Miestne dane, ktoré spravujú obce upravuje zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z. n. p. (ďalej len „zákon o miestnych daniach“). **Ukladanie miestnych daní podľa tohto zákona je fakultatívne, okrem miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré sú obce povinné vyberať.**

Z hľadiska významu a výnosov je **najdôležitejšou miestnou daňou daň z nehnuteľností**, ktorou sa zdaňujú pozemky, stavby, byty a nebytové priestory za podmienky, že **ju obec na rok 2020 zaviedie všeobecne záväzným nariadením platným na rok 2020**. Správu dane z nehnuteľností vykonáva tá obec, na ktorej území sa nehnuteľnosť nachádza. Správou dane z nehnuteľností nie je možné poveriť iné právnické alebo fyzické osoby.

Aj keď obce nemusia prijímať každoročne všeobecne záväzné nariadenie o dani z nehnuteľností, túto daň na rok 2020 môže vyberať len tá obec, ktorá ju zaviedla všeobecne záväzným nariadením platným k 1. januáru 2020. Ak obec všeobecne záväzným nariadením zaviedla daň z nehnuteľností na rok 2019 alebo ešte v neskorších predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach a nariadenie je platné aj na rok 2020, môže vydať dodatok k tomuto nariadeniu, ktorým môže doplniť alebo meniť ustanovenia platného nariadenia najmä v súvislosti so zvýšením alebo znížením sadzieb dane, prípadne zmenou hodnoty tých pozemkov, pri kto-

rých je na tento úkon splnomocnená zákonom o miestnych daniach avšak tak, aby tieto úpravy neboli v rozpore s platným znením ustanovení zákona o miestnych daniach.

Priznanie daňovej povinnosti

Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré sú vlastníčkmi takých **nehnuteľností ktoré sú predmetom tejto dane podľa § 6, § 10 a § 14 zákona o miestnych daniach, priznávajú daň z nehnuteľností v priznaní**, ktoré príslušnému správcovi dane slúži pre určenie daňovej povinnosti, ale aj pri iných dôležitých úkonoch vykonávaných v daňovom konaní, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňovníkov.

Daň priznáva daňovník

Daňové povinnosti priznáva tá osoba, ktorá je daňovníkom podľa zákona o miestnych daniach. **Dohody** uzavreté o tom, že daňovú povinnosť alebo inú povinnosť vyplývajúcu zo zákona o miestnych daniach alebo zo zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „daňový poriadok“) znáša namiesto daňovníka úplne alebo čiastočne iná osoba, **nie sú pre správu daní právne účinné (§ 55 ods. 1 daňového poriadku).**

Daňovníkom dane z nehnuteľností je predovšetkým vlastník nehnuteľného majetku, pričom sa neberie ohľad na jeho bydlisko, ak ide o fyzickú osobu, alebo na sídlo, ak ide o právnickú osobu, ale aj iné osoby, ktoré sú ako daňovníci určené zákonom o miestnych daniach pre priznávanie a platenie tejto dane.

Priznanie k dani z nehnuteľností podávajú osoby, ktoré sú podľa § 5, § 9 a § 13 zákona o miestnych daniach daňovníkmi tejto dane a vlastnia také nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom zdanenia.

Daňovníkom dane z pozemkov je:

- **vlastník** pozemku (ak je známy vlastník, na užívateľský vzťah k pozemku sa neprihliada),
- **správca** pozemku vo vlastníctve štátu alebo správca pozemku vo vlastníctve obce, alebo správca pozemku vo vlastníctve vyšších územných celkov,
- **fyzická alebo právnická osoba, ktorej boli pridelené náhradné pozemky** na obhospodarovanie vyčlenené z pôdneho fondu, ktoré užíva právnická osoba až do vykonania pozemkových úprav,
- **nájomca, ak:**
 - **nájomný vzťah trvá** alebo má trvať **najmenej päť rokov** a **nájomca je** zapísaný v **katastri nehnuteľností**,
 - **má prenajaté pozemky**, ktoré spravuje Slovenský pozemkový fond; za **pozemky, ktoré Slovenský pozemkový fond neprenajal, je daňovníkom Slovenský pozemkový fond**,
 - **má v nájme náhradné pozemky** vlastníka pozemku,
- **užívateľ pozemku vtedy, ak:**
 - nemožno z právoplatných dokladov zistiť, kto je vlastník pozemku,
 - nejde o dlhodobého nájomcu evidovaného v katastri,
 - nejde o pozemky v správe Slovenského pozemkového fondu, ktoré nie sú prenajaté,

MIESTNE DANE

- nejde o nájomcu pozemkov spravovaných Slovenským pozemkovým fondom,
- nejde o náhradné pozemky,
- nejde o pozemky v spoluvlastníctve,
- **spoluvlastník pozemku:**
 - **pri podielovom** spoluvlastníctve, každý spoluvlastník pozemku podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu; ak sa spoluvlastníci dohodnú, priznanie podá zástupca, ktorého dohodou určili spoluvlastníci, avšak ostatní spoluvlastníci za daň ručia vo výške svojho spoluvlastníckeho podielu,
 - **pri bezpodielovom** spoluvlastníctve, priznanie podáva jeden z manželov.

Daňovníkom dane zo stavieb je:

- a) **vlastník stavby,**
- b) **správca stavby** vo vlastníctve štátu, správca stavby vo vlastníctve obce alebo správca stavby vo vlastníctve vyššieho územného celku,
- c) **nájomca stavby, ale iba pri stavbe, ktorú spravuje Slovenský pozemkový fond,**
- d) **užívateľ stavby, ak nemožno určiť daňovníka podľa uvedeneho písm. a) b) a c),**
- e) **spoluvlastník stavby:**
 - **pri podielovom** spoluvlastníctve, každý spoluvlastník stavby podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu; ak sa spoluvlastníci dohodnú, priznanie podá zástupca, ktorého dohodou určili spoluvlastníci,
 - **pri bezpodielovom** spoluvlastníctve, priznanie podáva jeden z manželov.

Daňovníkom dane z bytov je:

- **vlastník bytu alebo nebytového priestoru,**
- **správca bytu alebo nebytového priestoru** vo vlastníctve štá-

tu, správca bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve obce alebo správca bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve vyššieho územného celku,

- **spoluvlastník bytu alebo nebytového priestoru:**
 - **pri podielovom** spoluvlastníctve, každý spoluvlastník bytu podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu; ak sa spoluvlastníci dohodnú, priznanie podá zástupca, ktorého dohodou určili spoluvlastníci, avšak ostatní spoluvlastníci za daň ručia vo výške svojho spoluvlastníckeho podielu,
 - **pri bezpodielovom** spoluvlastníctve, priznanie podáva jeden z manželov.

Za byty a nebytové priestory sa daň z bytov priznáva až nasledujúci rok od povolenia **vkładu** vlastníckeho práva vyznačenom na **rozhodnutí vydanom okresným úradom, odborom katastra**. Vlastníctvo bytu alebo nebytového priestoru v dome, ako aj spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel na pozemku zastavanom domom a na príľahlom pozemku, sa nadobúdajú vkladom do katastra (§ 5 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v z. n. p. – ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“). Iba podaním návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov **bez právoplatného rozhodnutia správy katastra nemožno spájať vznik, zmenu alebo zánik práva k nehnuteľnostiam**.

Za **spoluvlastnícky podiel spoločných častí domu** (napríklad chodby, povaly, podkrovia a pod.), spoločných zariadení domu (napríklad pracovne, sušiarne, kočíkárne, kotolne a pod.) sa **priznanie nepodáva**, pretože podľa zákona o miestnych daniach nie sú predmetom dane z bytov, a to ani vtedy, ak by sa využívali na podnikateľskú, inú zárobkovú činnosť alebo na prenájom.

Za **príľahlý pozemok** k bytovému domu sa **priznáva daň**. Ak vlastní bytu získal spoluvlastnícky podiel na pozemku, ktorý je zastavaný stavbou bytového domu, za pozemok pod stavbou sa priznanie nepodáva. Pozemok zastavaný stavbou, nie je predmetom dane z pozemkov.

Ale, ak je pri bytovom dome aj **príľahlý pozemok**, vlastní bytu musí odkúpiť spoluvlastnícky podiel na tomto pozemku. Za spoluvlastnícky **podiel príľahlého pozemku podáva** vlastní bytu **priznanie** na rok 2020, ak ho do vlastníctva nadobudol vkladom v priebehu roka 2019. V prípade dohody spoluvlastníkov, priznanie za príľahlý pozemok podáva zástupca, ktorého dohodou určili spoluvlastníci, avšak ostatní spoluvlastníci za daň ručia vo výške svojho spoluvlastníckeho podielu.

Termín podania priznania

Daň z nehnuteľností sa **priznáva** v priznaní k dani z nehnuteľností, ktoré daňovník podáva príslušnému správcovi dane **do 31. januára** toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť, okrem podania priznania za nehnuteľnosť nadobudnutú do vlastníctva dražbou alebo dedením.

Podanie priznania v priebehu roka

Priznanie k dani v priebehu roka je povinný podať ten, kto v priebehu zdaňovacieho obdobia **nadobudne** nehnuteľnosť **vydražením** alebo **dedením**, a to **do 30 dní** od vzniku daňovej povinnosti.

Ak sa nadobudne nehnuteľnosť:

- **vydražením v priebehu roka, daňová povinnosť vzniká** prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni schválenia príklepu súdom; pri zániku vlastníckych práv vydražením, **daňová povinnosť zaniká** posledným dňom mesiaca, v ktorom zanikli vlastnícke práva k vydraženej nehnuteľnosti,
- **dedením v priebehu roka daňová povinnosť dedičovi vzniká** prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľností na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.

Vznik a zánik daňovej povinnosti sa oznamuje podaním čiastkového priznania.

Čiastkové priznanie

Čiastkové priznanie sa **podáva len na zmeny** oproti už podanému daňovému priznaniu. Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností podľa § 99a zákona o miestnych daniach (do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť k tejto dani) **a oproti podanému priznaniu nastali v niektorom zdaňovacom období také zmeny**, ktoré ovplyvnia **daňovú povinnosť** daňovníka tým, že sa stane vlastníkom, správcom

alebo užívateľom ďalšej nehnuteľnosti alebo sa zmení druh alebo výmera pozemku, účel využitia stavby, bytu alebo nebytového priestoru, **prípadne daňovníkovi zanikne vlastníctvo**, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti, **je povinný podať čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností** správcovi dane **do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia**, kedy mu vznikla povinnosť podať priznanie.

Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia **nadobudne** daňovník nehnuteľnosť **dražbou** alebo **dedením** a už podal priznanie k dani do 31. januára zdaňovacieho obdobia, je povinný podať **čiastkové priznanie** k dani z nehnuteľností **do 30 dní** odo dňa vzniku daňovej povinnosti.

Ak zomrie fyzická osoba, **predpokladaný dedič sa stane daňovníkom až po nadobudnutí právoplatnosti osvedčenia o dedičstve**.

Daň z nehnuteľnosti sa každoročne nepriznáva

Priznanie k dani z nehnuteľností sa nepredkladá každý rok. Priznanie k dani z nehnuteľností je podľa zákona o miestnych daniach povinný podať každý **komu táto povinnosť vyplýva** zo zákona o miestnych daniach, a to v termíne, ktorý je určený zákonom **alebo ten, koho správca dane vyzve na jeho podanie**. Vo výzve správca dane poučí daňovníka o následkoch nepodania priznania. Správca dane nie je oprávnený skracovať termín ustanovený zákonom na podanie priznania. Ak však daňovník predloží priznanie skôr, je správca dane povinný ho prijať.

Sankcia za nepodanie priznania v lehote určenej zákonom alebo vo výzve správcu dane – výška pokuty

Ak daňovník podá na rok 2020 priznanie **po lehote určenej zákonom** o miestnych daniach, alebo **po lehote určenej správcom dane vo výzve podľa § 15 ods. 1 daňového poriadku** správca dane podľa § 155 ods. 1 písm. a) za správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. a) **prvého a druhého bodu daňového poriadku uloží pokutu** najviac do výšky vyrubenej dane, **nie menej ako 5 €, najviac však do 3 000 €**.

Ak daňovník podá na rok 2020 priznanie **po lehote určenej správcom dane vo výzve podľa § 15 ods. 2 daňového poriadku** správca dane podľa § 155 ods. 1 písm. b) za správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. a) **tretieho bodu daňového poriadku uloží pokutu** najviac do výšky vyrubenej dane, **nie menej ako 10 €, najviac však do 6 000 €**.

Opravné priznanie

Takéto priznanie sa podáva **len** pred uplynutím lehoty na podanie priznania (**do 31. januára príslušného zdaňovacieho obdobia**), vtedy, ak daňovník zistí, že v riadnom priznaní alebo čiastkovom priznaní uviedol nesprávne údaje, ktoré chce napraviť alebo odstrániť a túto skutočnosť zistí do lehoty na jeho podanie.

Na vyrubenie dane je rozhodujúce posledné podané opravné priznanie, pričom na podané priznanie a na predchádzajúce opravné priznanie sa neprihliada.

Dodatočné priznanie

Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia (po lehote na podanie pri-

MIESTNE DANE

znania) daňovník zistí, že v priznaní k dani z nehnuteľností, alebo v čiastkovom priznaní **neuviedol správne údaje** na vyrubenie dane, **je povinný podať dodatočné priznanie najneskôr do štyroch rokov** od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať riadne priznanie k dani z nehnuteľností alebo čiastkové priznanie k tejto dani.

Dodatočným priznaním nie je možné meniť účel využitia stavby (99c ods. 2 zákona o miestnych daniach).

Neplatnosť priznania podaného osobou, ktorá nie je daňovníkom

Stáva sa, že **na základe dohody** medzi dvoma osobami, priznanie na daň z nehnuteľnosti podá fyzická alebo právnická osoba, ktorá nie je daňovníkom podľa § 5, § 9 a § 13 zákona o miestnych daniach. Táto osoba chce alebo aj zaplatí daň z nehnuteľností.

Preto uvádzame, že daň priznáva a platí daňovník a len daňovníkovi správca dane vyrubuje daňovú povinnosť, ktorú, ak nezaplatí, vymáha daň podľa ustanovení daňového poriadku.

Správca dane je však povinný prijať každú platbu, aj keď nie je vykonaná daňovníkom a zaobchádzať s ňou rovnakým spôsobom akoby ju zaplatil daňovník. Ten, kto ju za daňovníka vykonal môže požiadať o jej preúčtovanie. Správca dane preúčtuje túto platbu na účet, ktorý mu pridelil na platbu dane do 30 dní od podania žiadosti vo výške, v akej ju eviduje ako daňový preplatok (§ 55 ods. 11 daňového poriadku).

Kontrola predložených priznaní

Správca dane je povinný predložené priznanie skontrolovať, naj-

mä či priznanie predložil daňovník, ak áno, správnosť adresy daňovníka a iné údaje potrebné pri určení daňovej povinnosti. Adresa a názov právnickej osoby uvedená v priznaní má byť rovnaká s adresou a názvom právnickej osoby uvedenej v Obchodnom registri.

Z hľadiska kontroly a správnosti údajov priznania za daň z nehnuteľností je aj pre správca dane (obdobne ako pre daňovníka pri vyplnení priznania) potrebný aktuálny list vlastníctva (prípadne evidenčný list), z hľadiska kontroly nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti aby s podaným priznaním porovnal správnosť údajov o parcelných číslach pozemkov, výmere nehnuteľnosti, druhu nehnuteľnosti a názve katastrálneho územia, kde sa nehnuteľnosť daňovníka nachádza. Dôležité sú aj iné doklady, ktorými môžu byť napríklad doklad o hodnote pozemku, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie, zmluva o prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru a podobne.

Po predložení priznania na daň z nehnuteľností správcovi dane, správca dane zisťuje a kontroluje, či v priznaní nie sú logické rozpor, či sú údaje v priznaní v súlade s dokladmi, ktoré môžu byť k nemu aj pripojené, do akej miery korešpondujú údaje predloženého priznania s údajmi jeho vlastných pomôcok a s poznatkami správcu dane.

Výzva na odstránenie nedostatkov priznania

Ak po predložení priznania vzniknú správcovi dane pochybnosti o správnosti, pravdivosti alebo úplnosti priznania alebo jeho príloh alebo o pravdivosti úda-

jov uvedených v priznaní, oznámi správca dane tieto pochybnosti daňovníkovi. Súčasne ho vyzve, aby sa k pochybnostiam správcu dane vyjadril, neúplne údaje doplnil, nepravdivé údaje opravil alebo pravdivosť údajov riadne správcovi dane preukázal.

Správca dane vo výzve určí daňovníkovi lehotu na vyjadrenie, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, pričom daňovníka poučí o následkoch, ak neodstráni pochybnosti správcu dane alebo nedodrží lehotu určenú správcom dane na odstránenie nedostatkov.

Ak daňovník v lehote určenej správcom dane neodstráni nedostatky v podanom priznaní, správca dane vykoná u daňovníka daňovú kontrolu alebo určí daň podľa pomôcok.

Priznanie podané po lehote

Ak daňovník nepodal priznanie vôbec alebo ho podal po lehote určenej zákonom, správca dane **je povinný vyzvať** daňovníka na jeho podanie (§ 15 ods. 2 daňového poriadku). Ak daňovník nepodal priznanie ani na výzvu správcu dane podľa § 15 ods. 1 a 2 daňového poriadku, správca dane je oprávnený určiť daň podľa pomôcok, ktoré má k dispozícii alebo ktoré si zaobstará bez súčinnosti s daňovníkom. Pomôckami môžu byť najmä listiny, daňové priznania, výpisy z verejných zoznamov, daňové spisy iných daňovníkov, znalecké posudky, výpovede, ktoré objasňujú skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane, správy a vyjadrenia iných správcov dane, štátnych orgánov, výpisy z účtov vedených v bankách a vlastné poznatky správcu dane, ktoré získal pri zdaňovaní dotknutého daňovníka alebo podobných daňovníkov.

MIESTNE DANE

Sankcie ukladané na základe podaného priznania

Podľa § 99d ods. 6 a 7 zákona o miestnych daniach ak:

- správca dane na základe údajov uvedených v priznaní k dani z nehnuteľností, čiastkovom priznaní k tejto dani alebo dodatočnom priznaní vyrubil daň, ktorá je nižšia ako daň,

ktorá bola vyrubená po kontrole, správca dane je povinný uložiť pokutu vo výške 10 % zo sumy, o ktorú zvýšil daň rozhodnutím,

- správca dane vyrubil daň na základe podaného dodatočného priznania k dani z nehnuteľnosti alebo čiastkového priznania k týmto daniam, ktorá v porovnaní s daňou vyrube-

nou na základe riadneho priznania k dani z nehnuteľností alebo čiastkového priznania predstavuje zvýšenie dane, správca dane uloží pokutu vo výške 5 % z rozdielu medzi vyrubenou daňou na základe priznania k dani z nehnuteľností alebo čiastkového priznania k tejto dani.

Irena Bubeníková

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Legislatívne zmeny v mzdovej účtárni v roku 2020

Začiatok kalendárneho roka sa považuje v mzdovej účtárni sa jedno z najnáročnejších období. Predchádzajúce zdaňovacie obdobie je potrebné uzatvoriť a otvoriť nové obdobie so zohľadnením výstupov z predchádzajúceho kalendárneho roka.

Pri uzatváraní kalendárneho roka v oblasti mzdového účtovníctva je zamestnávateľ povinný každoročne vykonať úkony smerujúce k príprave ročnej mzdovej uzávierky a k príprave ročného zúčtovania preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti a pripraviť sa na legislatívne zmeny, ktoré sú platné od 1. januára nasledujúceho zdaňovacieho obdobia. K 1. januáru 2020 nadobudli účinnosť viaceré právne normy, ktoré upravujú výpočet nielen daňovej povinnosti, ale aj odvodov v oblasti poistných vzťahov.

V článku sa oboznámime s hlavnými legislatívnymi zmenami, ktoré majú priamy dopad na vedenie a spracovanie mzdového účtovníctva. Dávame do pozornosti zmenu najmä týchto legislatívnych predpisov:

- nariadenie vlády SR č. 324/2019 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2020,
- opatrenie MPSVR č. 183/2019 Z. z. o úprave súm životného minima, ktorým sa účinnosťou od 1. 7. 2019 ustanovuje suma životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu vo výške 210,20 €,
- novelu č. 319/2019 Z. z. Zákonníka práce v z. n. p. s účinnosťou od 1. 1. 2020,
- novelu č. 380/2019 Z. z. Zákonníka práce v z. n. p. s účinnosťou od 1. 1. 2020,
- novelu č. 221/2019 Z. z. zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. s účinnosťou od 1. 12. 2019 [článok XV.; v rámci novely zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii)],
- novelu č. 301/2019 Z. z. zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. s účinnosťou od 1. 12. 2019,
- novelu č. 316/2019 Z. z. zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. s účinnosťou od 1. 1. 2020
- oznámenie MF SR č. MF/014711/2019-721 o určení vzorov tlačív

používaných v súvislosti s príjmami zo závislej činnosti,

- novelu č. 225/2019 Z. z. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p. s účinnosťou od 1. 9. 2019,
- novelu č. 321/2019 Z. z. zákona č. 461/2013 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p. s účinnosťou od 1. 1. 2020,
- novelu č. 321/2019 Z. z. zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v z. n. p. s účinnosťou od 1. 1. 2020 (článok II.),
- zákon č. 138/2019 Z. z. zákona č. 253/1994 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení zákonov s účinnosťou od 1. 9. 2019,
- novelu č. 224/2019 Z. z. zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. s účinnosťou od 1. 9. 2019,
- nariadenie vlády SR č. 388/2018 Z. z. zo dňa 12. 12. 2018, ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme s účinnosťou od 1. 1. 2020 (Základná stupnica platových taríf zamestnancov

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

- pri výkone práce vo verejnom záujme),
- nariadenie vlády SR č. 338/2019 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme s účinnosťou od 1. 1. 2020 (Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl, výskumných a vývojových zamestnancov a Platové tarify pedagogických a odborných zamestnancov),
 - nariadenie vlády SR č. 389/2018 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené platové tarify štátnych zamestnancov s účinnosťou od 1. 1. 2020 (Platové tarify štátnych zamestnancov),
 - vyhlášku MV SR č. 323/2019 Z. z., ktorou sa mení vyhláška č. 308/2015 Z. z. o výdavkoch spojených s voľbami,

- novelu č. 320/2019 Z. z. zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v z. n. p. s účinnosťou od 1. 1. 2020.

VYBRANÉ ZMENY V PRACOVNOPRÁVNEJ OBLASTI

Úprava minimálnej mzdy a výška mzdových plnení v roku 2020

Dňa 16. 10. 2019 bolo vyhlásené Nariadenie vlády č. 324/2019 Z. z., ktorým sa zvyšuje minimálna mzda na rok 2020 nasledovne:

- zo sumy 520 € na sumu **580 €** za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou,
- zo sumy 2,989 € na sumu **3,333 €** za každú hodinu odpracovanú zamestnancom, ktoré-

ho ustanovený týždenný pracovný čas je 40 hodín.

Súčasťou celkovej mzdy zamestnanca sú okrem základnej a motivačnej zložky mzdy aj doplnkové plnenia, ktorých väčšina predstavuje mzdové zvýhodnenia (v praxi označované pod pojmom „príplatky“). Majú špecifický charakter, pretože **nárok na ne vzniká len za určitých objektívne splnených predpokladov spojených s výkonom práce**. Súčasná právna úprava garantuje minimálnu výšku týchto plnení, ktorá je priamo závislá od výšky minimálnej mzdy ustanovenej nariadením vlády pre príslušný kalendárny rok. V súlade so Zákonom práce je zamestnávateľ povinný poskytovať zamestnancovi nasledovné druhy príplatkov:

Prehľad – Minimálna výška mzdových príplatkov pre rok 2019 a pre rok 2020

Parameter	rok 2019	rok 2020
Príplatok za prácu nadčas (25 % z PHZ)	0,74725 €	0,83325 €
Príplatok za prácu vo sviatok (100 % z PHZ)	2,989 €	3,333 €
Príplatok za prácu v sobotu (50 % z MM)	1,4945 € (od mája)	1,6665 €
Príplatok za prácu v nedeľu (100 % z MM)	2,989 € (od mája)	3,333 €
Príplatok za nočnú prácu (40 % z MM)	1,1956 €	1,3332 €
Príplatok za nočnú rizikovú prácu (50 % z MM)	1,4945 €	1,6665 €
Kompenzácia za sťažený výkon práce (20 % z MM)	0,5978 €	0,6666 €

Legenda: PHZ – priemerný hodinový zárobok, MM – výška minimálnej hodinovej mzdy ustanovenej Nariadením vlády SR.

Právna úprava **neupravuje zaokrúhľovanie** minimálnej výšky príplatkov. V prípade, že zamestnávateľ bude zaokrúhľovať hodnoty na najbližší eurocent, možno uplatniť len zaokrúhľovanie smerom nahor. Napríklad: Príplatok za prácu v sobotu je od 1. 1. 2020 najmenej vo výške 1,6665 €. Ak by chcel zamestnávateľ uvedenú hodnotu zaokrúhliť na 2 desatinné miesta, možnosť uplatniť zaokrúhlenie len smerom nahor, napríklad na sumu 1,67 €.

Upozornenie: Dňa 16. 10. 2019 bola schválená novela č. 375/2019 Z. z. zákona č. 663/2019 Z. z. o minimálnej mzde, ktorá postup určovania minimálnej mzdy na príslušný kalendárny rok mení. Novela zákona nadobudne účinnosť od 1. 1. 2020, to znamená, že prvýkrát sa minimálna mzda určí podľa nových pravidiel na rok 2021. Zo schváleného zákona vyplýva, že stanovenie výšky minimálnej

mzdy na rok 2021 bude primárne založené na dohode sociálnych partnerov, teda na zástupcoch zamestnancov a na zástupcoch zamestnávateľov. Ak sa však v zákonom stanovenom termíne na výške minimálnej mzdy nedohodnú, minimálna mzda sa stanoví na základe nového zákonom určeného vzorca, podľa ktorého bude mesačná minimálna mzda predstavovať 60 % priemernej mesačnej nomi-

nálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zverejnenej Štatistickým úradom za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy.

U zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa práca pravidelne vykonávala v sobotu, v nedeľu, prípadne v noci možno v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve, ak ide o zamestnávateľa, u ktorého nepôsobí odborová organizácia a ktorý k 31. 12. predchádzajúceho roka zamestnával menej ako 20 zamestnancov, dohodnúť nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, najmenej však vo výške ustanovenej Zákonníkom práce (ide o tzv. derogačnú klauzulu). Znížená sadzba príplatku nie je možná v prípade príplatku za prácu v noci u rizikového povolania. Taktiež naďalej platí, že nárok na príplatky za vykonanú prácu v sobotu, v nedeľu, vo sviatok, či za nočnú prácu a mzdovú kompenzáciu majú aj zamestnanci vykonávajúci prácu na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, tzv. dohodári. Inak ako u zamestnancov v pracovnom pomere je ustanovená u dohodárov len odmena za prácu vo sviatok, kedy dohodárovi patrí za každú hodinu práce vo sviatok dohodnutá odmena zvýšená najmenej o sumu minimálnej hodinovej mzdy ustanovenej Nariadením vlády SR.

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas (§ 121 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 25 % priemerného hodinového zárobku zamestnanca:

- v roku 2019 vo výške 0,74725 €,
- v roku 2020 vo výške 0,83325 €.

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu vo sviatok (§ 122 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 100 % (do 30. 4. 2019 najmenej v sume 50 %) priemerného hodinového zárobku zamestnanca:

- v roku 2019 vo výške 2,989 €,
- v roku 2020 vo výške 3,333 €.

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu v sobotu (§ 122a Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 50 % (do 30. 4. 2019 v sume 25 %) minimálnej hodinovej mzdy; pri derogačnej klauzule najmenej v sume 45 % (do 30. 4. 2019 v sume 20 %):

- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 0,74725 € (pri derogačnej klauzule 0,5978 €),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 1,4945 € (pri derogačnej klauzule 1,34505 €),
- v roku 2020 vo výške 1,6665 € (pri derogačnej klauzule 1,49985 €).

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu v nedeľu (§ 122b Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 100 % (do 30. 4. 2019 v sume 50 %) minimálnej hodinovej mzdy; pri derogačnej klauzule najmenej v sume 90 % (do 30. 4. 2019 v sume 40 %):

- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 1,4945 € (pri derogačnej klauzule 1,1956 €),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 2,989 € (pri derogačnej klauzule 2,6901 €),
- v roku 2020 vo výške 3,333 € (pri derogačnej klauzule 2,9997 €).

To znamená, že za každú hodinu práce v nedeľu patrí zamestnancovi popri dosiahnutej mzde mzdové zvýhodnenie najmenej 3,34 €/h (pri uplatnení zaokrúhlenia na eurocenty nahor, ktoré sa používa u zamestnávateľov najčastejšie).

Sadzba mzdového zvýhodnenia za nočnú prácu I. (ak nejde o rizikovú prácu) sa poskytuje najmenej v sume 40 % minimálnej hodinovej mzdy (do 30. 4. 2019 v sume 30 %); pri derogačnej klauzule najmenej v sume 35 % (do 30. 4. 2019 v sume 25 %):

- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 0,8967 € (pri derogačnej klauzule 0,74725 €),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 1,1956 € (pri derogačnej klauzule 1,04615 €),
- v roku 2020 vo výške 1,3332 € (pri derogačnej klauzule 1,16655 €).

Sadzba mzdového zvýhodnenia za nočnú prácu II., ak ide o rizikovú prácu sa poskytuje najmenej v sume 50 % minimálnej hodinovej mzdy (do 30. 4. 2019 najmenej v sume 35 %):

- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 1,04615 € (35 % minimálnej hodinovej mzdy),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 1,4945 € (50 % minimálnej hodinovej mzdy),
- v roku 2020 vo výške 1,6665 €.

Užitočná rada: Za obdobie nočnej práce sa považuje práca vykonávaná v čase medzi 22.00 hodinou a 6.00 hodinou. Výška mzdového zvýhodnenia za nočnú prácu ustanovenej v Zákonníku práce je najnižšou garantovanou sumou a v tejto výške sa uplatní aj na pracoviskách, kde je ustanovený pracovný čas na menej ako 40 hodín týždenne, príp. ak zamestnanec pracuje na skrátený pracovný úväzok. Uvedený postup platí aj pre výplatu mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce.

Sadzba mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce (§ 124 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume v 20 % minimálnej

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

nej hodinovej mzdy (bez ohľadu na dĺžku ustanoveného týždenného pracovného času na pracovisku):

- v roku 2019 vo výške 0,5978 €,
- v roku 2020 vo výške 0,6666 €.

Minimálna výška mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce nie je záväzná napr. pre dobrovoľne dohodnuté zvýhodnenia, ktoré zamestnávateľ poskytuje pri pôsobení iných vplyvov na pracovné prostredie (než sú ustanovené v Zákonníku práce). Ide o iné faktory, ktoré zamestnancovi prácu sťažujú alebo zamestnanca negatívne ovplyvňujú alebo ide o pôsobenie zákonom ustanovených faktorov, ale pri nižšej intenzite.

Náhrada za čas neaktívnej časti pracovnej pohotovosti mimo pracoviska (§ 96 ods. 5 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej vo výške 20 % minimálnej mzdy, t. j.:

- v roku 2019 vo výške 0,5978 €,
- v roku 2020 vo výške 0,6666 €.

Mzda za čas neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovis-

ku (§ 96 ods. 3 Zákonníka práce) sa poskytuje zamestnancovi vo výške pomernej časti jeho základnej zložky mzdy, najmenej však vo výške minimálnej mzdy v eurách na hodinu, t. j. počnúc 1. 1. 2020 sa zvyšuje zo sumy 2,989 € na sumu 3,333 €.

Minimálne mzdové nároky a priemerný zárobok zamestnanca

Zákonník práce ustanovuje, že zamestnávateľ, u ktorého nie je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve (spravidla malý a stredne veľký podnikateľ), je povinný poskytnúť zamestnancovi **mzdu najmenej v sume príslušného minimálneho mzdového nároku**. Na tento účel sú v Zákonníku práce uvedené sadzby minimálnych mzdových nárokov, ktoré predstavujú „najnižšiu možnú“ **celkovú mzdu zamestnanca**, ktorej výška je závislá od zložitosti, zodpovednosti a namáhavosti vykonávanej práce. Zamestnávateľ je povinný priradiť každému pracovnému miestu stupeň náročnosti podľa najnáročnejšej pracovnej činnosti,

ktorej výkon od zamestnanca vyžaduje, a to v rámci druhu práce dohodnutého v pracovnej zmluve.

pracovné miesto →
→ stupeň náročnosti práce →
→ minimálny mzdový nárok

V závislosti od toho, aký stupeň náročnosti má pracovné miesto zamestnanca, prináleží zamestnancovi mzda najmenej vo výške príslušnej sadzby minimálneho mzdového nároku. Výška sadzby minimálneho mzdového nároku je pre príslušný stupeň náročnosti násobkom hodinovej minimálnej mzdy pri ustanovenom týždennom pracovnom čase 40 hodín alebo násobkom minimálnej mzdy v eurách za mesiac, ak ide o zamestnanca **odmeňovaného mesačnou mzdou**, a koeficienta minimálnej mzdy. Pracovné miesta, a tým aj minimálne mzdové nároky sú v Zákonníku práce odstupňované podľa zložitosti, namáhavosti a zodpovednosti práce do 6. stupňov náročnosti práce a súčasne do 6. koeficientov minimálnej mzdy.

Prehľad – Sadzby minimálnych mzdových nárokov pre rok 2020

Stupeň náročnosti práce	Koeficient MM	Sadzba minimálneho mzdového nároku pri 40 hod./ týždenne	Sadzba minimálneho mzdového nároku pri 38,75 hod./ týždenne	Sadzba minimálneho mzdového nároku pri 37,5 hod./ týždenne	Sadzba minimálneho mzdového nároku u mesačne odmeňovaného
1.	1,0	3,333 €	3,4405 €	3,5552 €	580,00 €
2.	1,2	3,9996 €	4,1286 €	4,2662 €	696,00 €
3.	1,4	4,6662 €	4,8167 €	4,9773 €	812,00 €
4.	1,6	5,3328 €	5,5048 €	5,6883 €	928,00 €
5.	1,8	5,9994 €	6,1929 €	6,3994 €	1 044,00 €
6.	2,0	6,6660 €	6,8810 €	7,1104 €	1 160,00 €

To znamená, že čím je práca náročnejšia, tým má zamestnanec nárok na vyššiu „minimálnu“ mzdu. Vyplácanie minimálnej mzdy pri výkone náročnejšej prá-

ce len vo výške ustanovenej nariadením vlády, by bolo v takomto prípade nezákonné, a zároveň postihnutelné sankciou zo strany inšpektorátu práce, napr. upra-

tovačka, ktorá patrí do 1. stupňa náročnosti práce, bude mať minimálnu mzdu vo výške 580 € a hlavná účtovníčka spadajúca do 4. stupňa náročnosti práce bu-

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

de mať minimálnu mzdu 928 € (1,6-násobku sumy 580 €).

Platný alebo pravdepodobný priemerný hodinový zárobok zamestnanca, ktorý je pre ustanovený týždenný pracovný čas na pracovisku najmenej vo výške minimálnej hodinovej mzdy pre príslušný stupeň náročnosti práce, napríklad pre 1. stupeň náročnosti práce a ustanovený pracovný čas 40 hodín týždenne je vo výške 3,333 €, pre 1. stupeň náročnosti práce a ustanovený pracovný čas 38,75 hodín je vo výške 3,4405 € a pre 1. stupeň náročnosti práce a ustanovený pracovný čas 37,5 hodín týždenne je vo výške 3,5552 €. Ak je priemerný hodinový zárobok zamestnanca nižší ako príslušná suma minimálneho mzdového nároku určená so zreteľom na náročnosť práce, je potrebné zvýšiť priemerný zárobok zamestnanca na sumu zodpovedajúcu tomuto minimálnemu mzdovému nároku. Ak je odmeňovanie zamestnancov **dohodnuté v kolektívnej zmluve**, spodnou garantovanou hranicou priemerného zárobku zamestnanca je suma minimálnej mzdy dohodnutá v kolektívnej zmluve.

Príklad č. 1:

Zamestnanec vykonával prácu, ktorá podľa zložitosti ním vykonávaných činností, zodpovedala 3. stupňu náročnosti práce. Od 1. 1. 2020 sa zamestnanec so zamestnávateľom dohodli na zmene obsahu pracovnej zmluvy a zamestnanec bol zaradený na pracovné miesto, ktoré zodpovedá 4. stupňu náročnosti práce. Pracovný úväzok zamestnanca zostal nezmenený, t. j. v rozsahu 40 hodín týždenne. Priemerný hodinový zárobok zamestnanca bol pred preradením vo výške 5,1923 €. Je zamestnávateľ povinný ku dňu

preradenia zamestnanca výšku jeho priemerného hodinového zárobku upraviť?

Od 1. 1. 2020 je suma minimálneho hodinového mzdového nároku pre 4. stupeň náročnosti práce pre ustanovený pracovný čas 40 hodín týždenne vo výške 5,3328 €. Vzhľadom na to, že priemerný zárobok zamestnanca je po preradení nižší ako zákonom ustanovený minimálny mzdový nárok, t. j. $5,1923 < 5,3328$, odo dňa preradenia je zamestnávateľ povinný zvýšiť zamestnancovi priemerný hodinový zárobok na sumu 5,3328 €.

Odmena za produktívnu prácu pri praktickom vyučovaní

Právnu úpravu problematiky odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách upravuje zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odbornom vzdelávaní“). Súčasťou finančnej motivácie žiaka pre jeho účasť na praktickom vyučovaní je aj jeho finančné zabezpečenie. K formám finančného zabezpečenia žiaka patrí:

- **Odmena za produktívnu prácu**, ktorú poskytuje zamestnávateľ, na pracovisku ktorého žiak počas praktického vyučovania vykonáva produktívnu prácu. Ak sa zamestnávateľ rozhodol, že žiak s učebnou zmluvou (v systéme duálneho vzdelávania) bude vykonávať praktické vyučovanie aj v školskej dielni (nielen na pracovisku zamestnávateľa), a to najviac 40 % z celkového počtu hodín praktického vyučovania počas celej dĺžky štúdia, odmena za produktívnu prácu sa uhradza z prostriedkov zamestnávateľa.

- **Podnikové štipendium**, ktoré poskytuje zamestnávateľ.
- **Motivačné štipendium**, ktoré poskytuje štát prostredníctvom školy.

Odmena za produktívnu prácu sa poskytuje za každú hodinu vykonanej produktívnej práce vo výške najmenej 50 % z hodinovej minimálnej mzdy ustanovenej príslušným nariadením vlády; pri určovaní jej výšky sa zohľadňuje aj kvalita práce a správanie žiaka, t. j.:

- v roku 2019 je odmena najmenej 1,4945 €.
- v roku 2020 je odmena najmenej 1,6665 €.

Zamestnávateľ môže pravidlá priznania odmeny za produktívnu prácu vrátane jej výšky upraviť aj v internom predpise zamestnávateľa a pri určovaní výšky odmeny zohľadniť prístup žiaka k plneniu pracovných úloh a pokynov inštruktora alebo majstra odbornej výchovy obdobne, ako je tomu pri odmeňovaní zamestnancov zamestnávateľa – minimálna výška odmeny za produktívnu prácu však musí byť dodržaná. Odmena za produktívnu prácu žiaka strednej školy a príjem študenta vysokej školy v čase odbornej praxe sa považuje za zdaniteľný príjem zo závislej činnosti, ale nepodlieha odvodom na zdravotné a sociálne poistenie. Odmena za produktívnu prácu sa považuje za daňový výdavok zamestnávateľa len do výšky 100 % platnej minimálnej hodinovej mzdy. Odmena poskytovaná žiakovi nad túto výšku už daňovým výdavkom pre zamestnávateľa nie je.

Príspevok na športovú činnosť

Od 1. 1. 2020 sa zavádza nový inštitút – príspevok na športovú činnosť dieťaťa. V súlade s § 152b

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

ods. 1 novely č. 319/2019 Z. z. Zákonníka práce: „Zamestnávateľ môže poskytnúť zamestnancovi, ktorého pracovný pomer u zamestnávateľa trvá nepretržite najmenej 24 mesiacov, na jeho žiadosť príspevok na športovú činnosť dieťaťa v sume 55 % oprávnených výdavkov, najviac však v sume 275 € za kalendárny rok v úhrne na všetky deti zamestnanca. U zamestnanca, ktorý má dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas, sa najvyššia suma príspevku na športovú činnosť dieťaťa za kalendárny rok podľa proej vety zníži v pomere zodpovedajúcom kratšiemu pracovnému času. Príspevok na športovú činnosť dieťaťa sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nahor“.

Poskytovanie príspevku sa vzťahuje nielen na zamestnancov, ktorých pracovnoprávne vzťahy upravuje Zákonník práce, ale aj na zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje:

- zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme,
- zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe,
- zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polícii,
- zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore,
- zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov,
- zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej kontrole v z. n. p.

Zamestnanec môže za kalendárny rok požiadať o príspevok na športovú činnosť dieťaťa **len u jedného zamestnávateľa**. Ak zamestnanec požiada o príspevok za príslušný kalendárny rok

u viacerých zamestnávateľov, rozdiel sa vysporiada po skončení zdaňovacieho obdobia v rámci ročného zúčtovania preddavkov na daň alebo pri podaní daňového priznania. V súlade s § 5 ods. 7 písm. b) ZDP príspevok na športovú činnosť dieťaťa je oslobodený od dane, a zároveň sa považuje za daňový uznaný náklad zamestnávateľa. Podľa prechodného ustanovenia § 52zzf ZDP sa oslobodenie od dane použije na športovú činnosť dieťaťa, ktorú dieťa vykonáva po 31. 12. 2019.

Splnenie podmienok na poskytnutie príspevku na športovú činnosť dieťaťa, t. j. vrátane doby trvania pracovného pomeru zamestnanca, posudzuje zamestnávateľ ku dňu začatia obdobia vykonávania športovej činnosti, na ktoré sa vzťahuje doklad a ktorým zamestnanec preukáže zamestnávateľovi oprávnené výdavky na športovú činnosť dieťaťa. Tieto účtovné doklady si zamestnávateľ musí uschovať pre svoje účtovné a daňové potreby. Ku dňu začatia obdobia vykonávania športovej činnosti musia byť splnené nasledovné podmienky:

- pracovný pomer zamestnanca trvá u zamestnávateľa nepretržite najmenej 24 mesiacov; príspevok sa poskytuje zamestnancom, ktorí vykonávajú u zamestnávateľa zárobkovú činnosť len v pracovnom pomere, t. j. nevzťahuje sa na dohodárov (dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov),
- príspevok sa poskytuje na žiadosť zamestnanca,
- zamestnanec môže za kalendárny rok požiadať o príspevok len u jedného zamestnávateľa,
- príspevok sa poskytuje najviac v sume 55 % oprávnených výdavkov, najviac však v sume 275 € za kalendárny rok v úhr-

ne na všetky deti zamestnanca; u zamestnanca, ktorý má dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas, sa najvyššia suma príspevku za kalendárny rok zníži v pomere zodpovedajúcom kratšiemu pracovnému času,

- príspevok sa poskytuje na športovú činnosť dieťaťa, ktoré je mladšie ako 18 rokov, príp. dovŕšilo 18 rokov veku v kalendárnom roku, za ktorý zamestnanec žiada o príspevok na športovú činnosť; ide o vlastné dieťa zamestnanca, dieťa zverené zamestnancovi do náhradnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, dieťa zverené zamestnancovi do starostlivosti pred rozhodnutím súdu o osvojení alebo aj iné dieťa žijúce so zamestnancom v spoločnej domácnosti; podmienkou je, že dieťa je osobou s príslušnosťou k športovej organizácii podľa § 3 písm. k) zákona o športe najmenej počas šiestich mesiacov,
- oprávnené výdavky je zamestnanec povinný preukázať zamestnávateľovi najneskôr do 30 dní odo dňa vydania dokladu oprávnenou osobou a to predložením dokladu, ktorého súčasťou musí byť meno a priezvisko dieťaťa, ktoré vykonáva športovú činnosť, a obdobie, na ktoré sa vzťahuje tento doklad, a predložením dokladu o úhrade oprávnených výdavkov,
- zamestnávateľ poskytne zamestnancovi príspevok po predložení dokladov v najbližšom výplatnom termíne určenom u zamestnávateľa na výplatu mzdy, ak sa zamestnávateľ nedohodne so zamestnancom inak (takže pripúšťa sa možnosť dohody aj na inom termíne).

Úprava výmery dovolenky

Dňa 1. 1. 2020 nadobudla účinnosť novela Zákonníka práce, ktorá okruh zamestnancov, ktorým sa poskytuje dovolenka vo výmere najmenej 5 týždňov v kalendárnom roku rozširuje. V súlade s ustanovením § 103 ods. 2 Zákonníka práce platného od 1. 1. 2020: „Dovolenka zamestnanca, ktorý do konca príslušného kalendárneho roka dovŕši najmenej 33 rokov veku a zamestnanca, ktorý sa trvale stará o dieťa, je najmenej päť týždňov.“ Pojem „trvalá starostlivosť o dieťa“ sa uvádza v Zákonníku práce pri iných ustanoveniach než sú ustanovenie o dovolenke, príp. v iných právnych predpisoch (napr. v zákone o rodičovskom príspevku). Na účely poskytovania zvýšenej výmery dovolenky sa však pojem trvala a starostlivosť o dieťa v Zákonníku práce nevymedzuje. Tento pojem sa na účely dovolenky „spomínal“ v pôvodnom znení ust. § 103 ods. 5 Zákonníka práce, a to nasledovne: „Do času trvania pracovného pomeru sa započítava, ak spadá do doby po 18. roku veku, čas **trvalej starostlivosti o dieťa vo veku do troch rokov**,...“. Z uvedeného možno usúdiť, že pod pojmom trvala starostlivosť o dieťa sa rozumie trvalá starostlivosť o dieťa do 3 rokov jeho veku. Novela Zákonníka práce neupravuje ani spôsob preukazovania nároku na vyššiu výmeru dovolenky, takže na tieto účely bude vhodné, ak si zamestnávateľ tento postup upraví v internom predpise napr. zamestnanec, ktorý sa trvale stará o dieťa, predloží zamestnávateľovi kópiu rodného listu dieťaťa.

Pre úplnosť uvádzame, že Zákonník práce ustanovuje len „najnižšiu“ možnú výmeru dovolenky, na ktorú majú zamestnanci právny nárok. Zamestnávateľ však

mohol podľa právnej úpravy platnej do 31. 12. 2019 a môže aj podľa právnej úpravy platnej od 1. 1. 2020 priznať zamestnancom dovolenku aj vo vyššej výmere, a to buď v rámci kolektívneho vyjednávanía alebo uviesť uvedené rozhodnutie priamo v pracovných zmluvách zamestnancov. V praxi sa táto dovolenka označuje ako „zvýhodnená“ dovolenka, ktorú nemožno zamieňať s pojmom „dodatková“ dovolenka, ktorej nárok upravuje priamo Zákonník práce.

Ďalšou zmenou, ktorá je účinná od 19. 11. 2019 je úprava osobného rozsahu zamestnancov, ktorí majú nárok na dovolenku najmenej v rozsahu 8 týždňov v kalendárnom roku. Táto zmena vyplynula z dôvodu schválenia zákona č. 138/2019 Z. z. pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v z. n. p., ktorý zrušil a v plnom rozsahu nahradil zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v z. n. p. S účinnosťou od 1. 9. 2019 sa v „novom“ zákone ustanovila ďalšia kategória pedagogického zamestnanca s názvom „školský tréner“, ktorá nahrádza doterajšiu kategóriu tréner športovej školy a tréner športovej triedy. Novou kategóriou pedagogických zamestnancov je aj učiteľ profesijného rozvoja, ktorý sa člení na nové podkategórie lektor vzdelávania, metodik profesijného rozvoja a konzultant atestačného konania. Medzi pedagogických zamestnancov sa po novom zaraďuje aj školský špeciálny pedagóg, ktorý bol v minulosti kategóriou odborných zamestnancov. Nárok na dovolenku na najmenej 8 týždňov majú aj vysokoškolskí učitelia na všetkých druhoch vysokých škôl, výskumní a umeleckí pracovníci verejných a štátnych vysokých škôl uvedení v § 74 ods. 1 zákona

č. 131/2003 Z. z. o vysokých školách v z. n. p., ako aj „výskumní a vývojoví“ zamestnanci verejných výskumných pracovísk (t. j. SAV, verejné výskumné inštitúcie a rezortné výskumné ústavy). Z uvedeného vyplýva, že od 1. 1. 2020 patrí základná výmera dovolenky najmenej 8 týždňov v kalendárnom roku:

- pedagogickému a odbornému zamestnancovi podľa osobitného predpisu, t. j.:
 - učiteľovi,
 - majstrovi odbornej výchovy,
 - vychovávateľovi,
 - korepetítorovi,
 - školskému trénerovi,
 - pedagogickému asistentovi,
 - zahraničnému lektorovi,
 - školskému špeciálnemu pedagógovi,
 - učiteľovi profesijného rozvoja,
 - odbornému zamestnancovi podľa osobitného predpisu,
- vysokoškolskému učiteľovi,
- výskumnému pracovníkovi a umeleckému pracovníkovi verejnej vysokej školy alebo štátnej vysokej školy,
- zamestnancovi s najmenej vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa, ktorý vykonáva výskumno-pedagogickú činnosť alebo vedeckú činnosť, výskumnú činnosť a vývojovú činnosť na výskumnom pracovisku organizácie SAV, verejnej výskumnej inštitúcie alebo štátnej rozpočtovej organizácie alebo štátnej príspevkovej organizácie uskutočňujúcej výskumu zriadenej ústredným orgánom štátnej správy.

Oznamovacia povinnosť o zamestnancoch zaradených do 2. kategórie z hľadiska zdravotného rizika

Každý zamestnávateľ je v súlade s ust. § 30 ods. 1 písm. b) zá-

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

kona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v z. n. p. (ďalej len „zákon o ochrane zdravia“) povinný zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a na základe tohto posúdenia zabezpečiť vypracovanie **písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác** z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou. Zákon o ochrane zdravia zároveň ukladá zamestnávateľovi povinnosť viesť a uchovávať evidenciu zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do druhej kategórie, tretej kategórie alebo štvrtej kategórie (podľa vyskytujúcich sa faktorov práce a pracovného prostredia).

Ak zamestnávateľ nemá vypracovaný posudok o riziku a nepozná kategórie prác z hľadiska zdravotných rizík, môže si vybrať pracovnú zdravotnú službu, ktorá mu posúdenie zdravotného rizika, teda písomný posudok o riziku s kategorizáciou prác vypracuje. Zoznam poskytovateľov pracovnej zdravotnej služby sa nachádza na webovom sídle Úradu verejného zdravotníctva SR.

Dňa 1. 7. 2018 nadobudlo účinnosť ustanovenie § 30 ods. 1 písm. k) zákona zákon o ochra-

ne zdravia, v zmysle ktorého bol zamestnávateľ povinný oznámiť každoročne do 15. januára v elektronickej podobe príslušnému orgánu verejného zdravotníctva **údaje týkajúce sa zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do 2. kategórie** z hľadiska zdravotného rizika k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka. Prvýkrát sa toto ustanovenie uplatnilo v januári 2019. To znamená, že za rok 2018 bol zamestnávateľ povinný splniť túto novozavedenú oznamovaciu povinnosť najneskôr do 15. 1. 2019. Dňa 14. 1. 2019 Úrad verejného zdravotníctva SR zverejnil na svojom webovom sídle informáciu, ktorá termín na splnenie oznamovacej povinnosti „posunula 30. 6. 2019.“

Upozornenie: S účinnosťou od 1. 1. 2020 sa mal termín plnenia oznamovacej povinnosti zmeniť a upraviť sa mala aj periodicita. Každoročná povinnosť mala byť nahradená povinnosťou oznamovať tieto údaje raz za päť rokov. Uvedené vyplýva z ust. § 30 ods. 1 písm. k) návrhu novely zákona: „oznámiť údaje týkajúce sa zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu zaradenú do druhej kategórie k 31. decembru referenčného kalendárneho roka v elektronic-

kej podobe raz za päť kalendárnych rokov príslušnému orgánu verejného zdravotníctva najneskôr do 28. februára nasledujúceho kalendárneho roka; prvým referenčným kalendárnym rokom je rok 2022“.

Novela zákona č. 355/2007 Z. z., ktorá navrhuje predĺženie lehoty, schválená nebola. Preto bude zamestnávateľ povinný splniť oznamovaciu povinnosť aj za rok 2019. Úrad verejného zdravotníctva SR však zverejnil na svojom webovom sídle informáciu, že uvedenú povinnosť bude považovať za splnenú, ak bude elektronické oznámenie odoslané **najneskôr 28. 2. 2020.**

Za nesplnenie tejto oznamovacej povinnosti je stanovená pokuta. V súlade s ust. § 57 ods. 22 písm. i) zákona o ochrane zdravia sa dopustí správneho deliktu každý, kto neoznami v zákonom ustanovenej lehote príslušnému orgánu verejného zdravotníctva údaje týkajúce sa zamestnancov vykonávajúcich prácu zaradenú do druhej kategórie podľa § 30 ods. 1 písm. k). Orgán verejného zdravotníctva uloží v súlade s ust. § 57 ods. 41 písm. a) zákona za takýto správny delikt pokutu od 150 € do 20 000 €.

Ing. Iveta Matlovičová

Zákonné sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie v roku 2020

Od 1. januára 2020 sa budú znovu upravovať niektoré výšky zákonného poistného (resp. preddavkov na poistné) plateného do zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne. Z dôvodu medziročnej zmeny (zvýšenia) priemernej nominálnej me-

sačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky o 6,2 % z 954,00 € (za rok 2017) na 1 013,00 € (za rok 2018), sa mení v roku 2020 najmä výška minimálnych a maximálnych vymeriavacích základov a tým aj výška minimálnych a maximálnych

poistných odvodov. Zmeny sa týkajú tých SZČO, ktoré do 31. decembra 2019 platia poistné z minimálneho vymeriavacieho základu platného do 31. decembra 2019 (477,00 €) alebo zo skutočne dosiahnutého vymeriavacieho základu v rozpätí od 477,01 € do

506,49 €, ktoré budú platiť poistné z minimálneho vymeriavacieho základu 506,50 €, a tiež tých SZČO, ktorých skutočne dosiahnutý vymeriavací základ je určený v rozpätí od maximálneho vymeriavacieho základu platného do 31. decembra 2019 (6 678,00 €) do výšky nového maximálneho vymeriavacieho základu 7 091,00 €, ktoré budú platiť poistné zo skutočne dosiahnutého vymeriavacieho základu z uvedeného rozpätia.

Zákonné sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie majú charakter povinného poistenia fyzických osôb a je upravované týmito právnymi normami v Slovenskej republike:

- Vznik, zánik, prerušenie, vyľúčenie povinnosti byť poistený, charakteristika poistených osôb, kategórie poistencov, povinnosti poistencov a vznik povinného poistenia, vymeriavací základ, spôsob výpočtu, platenia a odvádzania jednotlivých druhov poistenia v súvislosti so sociálnym poistením do Sociálnej poisťovne ako aj nároky poistencov na dávky plynúce z jednotlivých druhov poistení upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v z. n. p. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).
- Vznik, zánik, prerušenie, vyľúčenie povinnosti byť poistený, charakteristika poistených osôb, kategórie poistencov, povinnosti poistencov, vymeriavací základ, spôsob výpočtu, platenia a odvádzania predavkov na verejné zdravotné poistenie, ako aj vyčíslenie doplatku poistenia v ročnom zúčtovaní verejného zdravotného poistenia, spôsob použitia vybraného poistenia a ďalšie súvisiace otázky v súvislosti s verejným zdravotným poistením

vo vzťahu k Verejným zdravotným poisťovniam upravuje zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“).

K ďalším zákonom, na ktoré sa tieto zákony odvolávajú, patria predovšetkým:

- zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v z. n. p.;
- zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“);
- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v z. n. p. (ďalej len „Zákonník práce“);
- zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca v z. n. p.;
- zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.;
- zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení v z. n. p.;
- zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.;
- zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v z. n. p.;
- zákon č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Zákonné sociálne poistenie

Zákonné sociálne poistenie obsahuje tieto jednotlivé fondy – druhy poistenia: nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, rezervný fond solidarity a poistenie v nezamestnanosti.

Nemocenské poistenie predstavuje poistenie pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva. Zo systému nemocenského poistenia sú poskytované nemocenské dávky (nemocenské, materské, ošetrovné, vyrovnávací dávka).

Dôchodkové poistenie, a to:

- **Starobné poistenie** predstavuje poistenie na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia. Zo systému starobného poistenia sú poskytované starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok, sirotsky dôchodok.
- **Invalidné poistenie** predstavuje poistenie pre prípad poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu poistenca a pre prípad úmrtia. Zo systému invalidného poistenia sú poskytované invalidný dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok, sirotsky dôchodok.

Samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré majú priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok a SZČO, ktoré sú poberateľmi výsluhového dôchodku a dovŕšili dôchodkový vek, neplatia poistné na invalidné poistenie.

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie (2. pilier) sa zvýšia v roku 2020 na 5,00 % z vymeriavacieho základu. Sadzba sa každoročne zvyšuje o 0,25 % a bude stúpať až do roku 2024, kedy dosiahne 6 % z vymeriavacieho základu. Poistencom, ktorí sú sporiťmi v 2. pilieri sa výška odvodov do 1. piliera bude v danom období adekvátne znižovať tak, aby odvody do 1. a 2. piliera dosahovali v súčte 18 %, t. j. celková percentuálna výška odvodov pre starobné ani dôchodkové poistenie sa nemení.

Úrazové poistenie predstavuje poistenie pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu (ďalej len „pracovný úraz“) a choroby z povolania. Z úrazového poistenia je po splnení zákonom ustanovených podmienok poskytovaných týchto 13 úrazových dávok prevažne peňažného charakteru: úrazový príplatok, úrazová renta, jednorazové vyrovnanie, pozostalostná úrazová renta, jednorazové odškodnenie, pracovná rehabilitácia (vecná dávka) a rehabilitačné, rekvalifikácia (vecná dávka) a rekvalifikačné, náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada nákladov spojených s pohrebom.

Garančné poistenie predstavuje poistenie pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa na uspokojovanie nárokov zamestnanca a na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie nezaplatených zamestnávateľom do základného fondu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie. Nárok na dávku garančného poistenia má zamestnanec garančne poisteného zamestnávateľa, ak sa takýto zamestnávateľ

stal platobne neschopným a nemôže uspokojiť nároky tohto zamestnanca, ktoré sú taxatívne ustanovené v zákone o sociálnom poistení.

Poistenie v nezamestnanosti predstavuje poistenie pre prípad straty príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku nezamestnanosti. Nárok na dávku v nezamestnanosti, po splnení všetkých podmienok na priznanie, vzniká odo dňa zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie a zaniká uplynutím šiestich mesiacov, resp. štyroch mesiacov. Toto obdobie je označované ako podporné obdobie v nezamestnanosti.

Rezervný fond solidarity je určený na dávky, na ktorých úhradu nie je dostatok finančných prostriedkov v príslušnom základnom fonde sociálneho poistenia a na úhradu škody podľa osobitného predpisu.

Zdravotné poistenie

Povinné verejné zdravotné poistenie, na základe ktorého sa poskytuje poistencom verejného zdravotného poistenia, za podmienok ustanovených zákonom o zdravotnom poistení, zdravotná starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom zákonom č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v z. n. p., službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., zákonom č. 577/2004 Z. z. v rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v z. n. p.

a zákonom č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

Individuálne zdravotné poistenie je individuálne dobrovoľné komerčné poistenie poisteného, na základe ktorého sa poskytuje poistencom individuálneho zdravotného poistenia zdravotná starostlivosť v rozsahu určenom v zmluve uzatvorenej s komerčnou poisťovňou podľa § 788 až § 791 Občianskeho zákonníka.

Zmeny v zákonom sociálnom poistení a vo verejnom zdravotnom od 1. januára 2020

Podnikateľa SZČO a inej samostatne zárobkovo činné osoby podľa osobitného predpisu

K 1. januáru 2020 dochádza v súvislosti s verejným zdravotným poistením a sociálnym poistením najmä k zmenám v sumách limitov preddavkov na verejné zdravotné poistenie ako aj poistného na zákonné sociálne poistenie, odvíjajúce sa od zmeny limitov vymeriavacích základov. Ich výška sa počíta v závislosti od zmeny priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky, ktorú každý rok vyhlasuje Štatistický úrad SR. Priemerná mzda na Slovensku podľa štatistického úradu vlni medziročne vzrástla o 6,2 % na 1 013,00 €. **Minimálny vymeriavací základ pre SZČO sa preto od začiatku januára 2020 upravuje smerom nahor takisto o 6,2 %, a to na 506,50 € (z 477,00 €).** Pre podnikateľa SZČO to znamená, že sa jeho mesačné náklady spojené s odvodmi (sociálnymi aj zdravotnými) zvyšujú o 13,91 € v prípade, ak v predchádzajúcom roku odvádzal **minimálnu výšku povinných odvo-**

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

dov. Kým v roku 2019 to bolo spolu 224,89 €, v roku 2020 to už bude 238,80 €. Maximálna výška odvodov (spolu na sociálne aj zdravotné poistenie) nie je stanovená, keďže pre zdravotné poistenie nie je určený maximálny vymeriavací základ.

Zákonné sociálne poistenie

Výška povinného poistného plateného SZČO do Sociálnej poisťovne, vypočítaná z nového vymeriavacieho základu **506,50 €** pre povinne poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu **bude mesačne 167,89 €**. Výška odvodov do Sociálnej poisťovne sa mení (zvyšuje) aj podnikateľovi, ktorý v roku 2019 odvádzal sociálne poistenie z maximálneho vymeriavacieho základu, ale jeho skutočný vymeriavací základ bol vyšší, a to z dôvodu zvýšenia maximálneho vymeriavacieho základu v roku 2020. Maximálny vymeriavací základ na platenie odvodov do Sociálnej poisťovne predstavuje sedemnásobok priemernej mesačnej mzdy na Slovensku spred dvoch rokov. **Nový maximálny vymeriavací základ na rok 2020 bude 7 091,00 € (6 678,00 € v roku 2019).** Poistné vypočítané z tohto vymeriavacieho základu pre povinne poistenú SZČO bude **2 350,66 € (2 213,75 € v roku 2019)**. Najvyššie možné sociálne odvody (mesačné poistné) pre SZČO za obdobie od 1. januára budúceho roka (2020) teda vzrastú o 136,91 € (z 2 213,75 € na 2 350,66 €) mesačne. Prvýkrát podnikatelia odvedú poistné podľa aktuálnych zmien za január 2020 vo februári 2020.

Zmenený minimálny aj maximálny vymeriavací základ sa vzťahuje na obdobie od januára 2020. Sociálna poisťovňa tieto zmeny oznámi živnostníkom a ostatným SZČO listovou zásielkou alebo do e-schránky, ak ju podnikatelia majú aktivovanú. SZČO, ktorých

sa zmena týka, dostanú oznámenia v januári 2020 a poistné v novej výške prvýkrát zaplatia za január vo februári 2020, najneskôr **do 10. februára 2020**. Vypočítané poistné je úhradou za predošlý mesiac a zahŕňa platbu na všetky fondy sociálneho poistenia, ktoré je SZČO povinná uhrádzať.

Tieto zmenené limity platia aj pre dobrovoľne poistenú osobu, ktorá si určila minimálny vymeriavací základ platný do 31. decembra 2019 alebo si vymeriavací základ určila v rozpätí súm od 477,01 € do 506,49 €, t. j. od 1. januára 2020 platí poistné z nového minimálneho vymeriavacieho základu **506,50 €**.

U profesionálneho športovca je platná výnimka na platenie poistného až do 31. 12. 2021.

Podľa zákona o sociálnom poistení sa predĺžil u profesionálnych športovcov ktorí vykonávajú činnosť na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu, termín na povinné platenie poistného a prihlásenie do registra Sociálnej poisťovne. Pôvodne mal takýto športovec výnimku z platenia poistného na sociálne poistenie do 31. decembra 2018, tento termín sa novelou zákona o sociálnom poistení v roku 2018 posunul o tri roky, t. j. na 31. decembra 2021, odkedy bude musieť postupovať ako povinne poistená osoba, zamestnanec. Ak má teda športovec aj v roku 2020 so športovou organizáciou uzatvorenú zmluvu o profesionálnom vykonávaní športu podľa § 35 zákona o športe, profesionálny športovec na základe tejto zmluvy nemá postavenie zamestnanca na účely sociálneho poistenia do 31. decembra 2021, a preto ho zamestnávateľ do uvedeného dátumu neprihlasuje do Sociálnej

poisťovne ako zamestnanca a neplatí a neodvádza za neho ani poistné na sociálne poistenie.

Verejné zdravotné poistenie a povinné sociálne poistenie SZČO v roku 2020

Povinne poistená SZČO v zákonom sociálnom poistení v roku 2020

Povinne poistenou fyzickou osobou v zákonom sociálnom poistení od 1. júla 2019 alebo od 1. októbra 2019 (ak bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania za rok 2018) sa SZČO stala (resp. zostala z minulého obdobia), ak **za kalendárny rok 2018** jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (okrem príjmov dosiahnutých na základe zmluvy o výkone osobnej asistencie fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím) **bol vyšší ako 5 724,00 € (12 x 477,00 € – minimálny vymeriavací základ v roku 2018)**. Povinnosť platiť zákonné sociálne poistenie SZČO v roku 2020 zaniká 30. júna 2020 (príp. 30. septembra 2020, ak bude mať predĺženú lehota na podanie daňového priznania za rok 2019), ak jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou za rok 2019 nebude vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu. To znamená, ak SZČO dosiahne **za rok 2019** príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnosy súvisiace s podnikaním a s inou samostatnou zá-

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

robokovou činnosťou **vyššie ako 6 078,00 €** ($0,5 \times 12 \times 1\,013,00 \text{ €} = 6\,078,00 \text{ €}$), bude tento zakladať povinnosť SZČO platiť zákonné poistné nasledujúcich 12 mesiacov **od 1. júla 2020 alebo od 1. októbra 2020**, ak bude predĺžená lehota na podanie daňového priznania za rok 2019.

Vymeriavací základ na platenie poistného povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej SZČO od 1. júla 2019, resp. 1. októbra 2019 (ak bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania za rok 2018), ktorá vykonávala činnosť SZČO v roku 2018 sa vypočíta nasledovne:

Vymeriavací základ = (Čiastkový základ dane za rok 2018 + zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistné na povinné sociálne poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie SZČO v roku 2018) / 1,486 / 12. Vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nadol.

Zhrnutie limitov

V roku 2020 platí pre povinne poistenú SZČO:

- Minimálny mesačný vymeriavací základ **506,50 €**.

Z toho vyplývajúce poistné na zákonné sociálne poistenie je mesačne 167,89 € (pre SZČO, ktoré majú priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok, a pre SZČO, ktoré sú poberateľmi výsluhového dôchodku a dovŕšili dôchodkový vek, je mesačná suma poistného 137,50 €, keďže neplatia poistné na invalidné poistenie).

- Maximálny mesačný vymeriavací základ **7 091,00 €**.

Z toho vyplývajúce poistné je na zákonné sociálne poistenie me-

sačne 2 350,66 € (pre SZČO, ktoré majú priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok, a pre SZČO, ktoré sú poberateľmi výsluhového dôchodku a dovŕšili dôchodkový vek, je mesačná suma poistného 1 925,20 €, keďže neplatia poistné na invalidné poistenie).

Začínajúca samostatne zárobkovo činná osoba

Začínajúca SZČO, ak vznikla v roku 2019, poistné do Sociálnej poisťovne povinne neplatí do 1. júla (resp. 1. októbra) 2020, kedy sa posudzuje povinnosť platiť zákonné poistné do Sociálnej poisťovne v závislosti od príjmov dosiahnutých za rok 2019. Ak SZČO vznikla až v roku 2020, tak sa táto povinnosť posudzuje k 1. júlu (resp. 1. októbru) 2021 v závislosti od príjmov dosiahnutých za rok 2020. SZČO sa môže prihlásiť do Sociálnej poisťovne a platiť sociálne poistenie vo zvolenom rozsahu (zvoleného z ponúknutých konkrétnych možností) dobrovoľne aj skôr ako jej vznikne povinnosť.

Dobrovoľné dôchodkové poistenie, dobrovoľné nemocenské poistenie a dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti

Dobrovoľné nemocenské poistenie, dobrovoľné dôchodkové poistenie a dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti sa môže rozhodnúť platiť každá osoba, ktorá nie je v Sociálnej poisťovni povinne poistená (napr. nezamestnaná osoba, študent), ale aj osoba, ktorá už v Sociálnej poisťovni je poistená (napr. ako zamestnanec alebo SZČO). Musí však dovŕšiť vek 16 rokov a mať trvalý pobyt, povolenie na trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky. Výnimkou sú dô-

chodcovia, ktorí si nemôžu (podľa druhu priznaného dôchodku) vybrať zo všetkých kombinácií dobrovoľného poistenia.

Záujemca o dobrovoľné poistenie si môže vybrať a využiť niektorú z kombinácií dobrovoľného poistenia:

- a) Dobrovoľné nemocenské poistenie, dobrovoľné dôchodkové poistenie a dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti – túto kombináciu nemôže ho využiť fyzická osoba, ktorá je zároveň povinne nemocensky poistená ako SZČO alebo ako zamestnanec. Osoba, ktorá je súčasne dobrovoľne nemocensky poistená, dobrovoľne dôchodkovo poistená a dobrovoľne poistená v nezamestnanosti, si vymeriavací základ v zákonom stanovených hraniciach určuje sama.
- b) Dobrovoľné nemocenské poistenie a dobrovoľné dôchodkové poistenie – túto kombináciu nemôže ho využiť fyzická osoba, ktorá je zároveň povinne nemocensky poistená ako SZČO alebo ako zamestnanec. Osoba, ktorá je súčasne dobrovoľne nemocensky poistená a dobrovoľne dôchodkovo poistená, si vymeriavací základ v zákonom stanovených hraniciach určuje sama.
- c) Dobrovoľné dôchodkové poistenie a dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti – túto kombináciu môže využiť len SZČO, ktorá je povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistená, a to aj v prípade, ak má prerušené poistenie z dôvodu ošetrovania blízkeho príbuzného alebo z dôvodu nároku na rodičovský príspevok a súčasne nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť. Osoba, ktorá je súčasne dobrovoľne dôchodkovo poistená a dobrovoľne

poistená v nezamestnanosti, si vymeriavací základ v zákonom stanovených hraniciach určuje sama.

- d) Dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti – môže využiť len SZČO, ktorá je povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistená, a to aj v prípade, ak má prerušené poistenie z dôvodu ošetrovania blízkeho príbuzného a starostlivosti o dieťa a v období, v ktorom má nárok na rodičovský príspevok a súčasne nevykonáva samostatnú zárobkovú činnosť. Osoba, ktorá je dobrovoľne poistená v nezamestnanosti, si vymeriavací základ v zákonom stanovených hraniciach určuje sama.
- e) Samostatné dobrovoľné dôchodkové poistenie – nemôže ho využiť osoba s priznaným predčasným starobným dôchodkom. Osoba, ktorá je dobrovoľne dôchodkovo poistená, si vymeriavací základ v zákonom stanovených hraniciach určuje sama.

Kombinácie a), b), c) a d) nemôžu využiť osoby s priznaným starobným dôchodkom, predčasným starobným dôchodkom, invalidným dôchodkom s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a poberatelia akéhokoľvek invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku.

V prípadoch, ak na základe právnych predpisov členského štátu EÚ, štátu EHP alebo Švajčiarska fyzická osoba podlieha povinnému poisteniu členského štátu EÚ, štátu EHP alebo Švajčiarska, táto osoba v danom období nemôže podliehať systému dobrovoľného nemocenského poistenia a dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti Slovenskej republiky, to znamená, že v tomto prípa-

de nemôže byť dobrovoľne poistená podľa kombinácií a), b), c) a d). Takéto osoby môžu byť na Slovensku len dobrovoľne dôchodkovo poistené.

Neplatenie poistného a príspevkov v období prerušenia a vylúčenia

Poistné na invalidné poistenie neplatí SZČO, ktorá je dôchodkovo poistená po priznaní starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku. Poistné na invalidné poistenie neplatí ani SZČO, ktorá je dôchodkovo poistená, je poberateľom výsluhového dôchodku podľa osobitného predpisu a dovŕšila dôchodkový vek.

Samostatne zárobkovo činnéj osobe sa prerušuje povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie:

- v období, v ktorom je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, v období v ktorom má pozastavené prevádzkovanie živnosti, pozastavený výkon činnosti alebo pozastavenú činnosť (na prerušenie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia z dôvodu pozastavenia prevádzkovania živnosti, pozastaveného výkonu činnosti alebo pozastavenej činnosti, je nutné, aby boli u SZČO pozastavené všetky existujúce oprávnenia),
- od 11. dňa osobného a celodenného ošetrovania/starostlivosti fyzickej osoby [uvedenej v § 39 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona o sociálnom poistení] do skončenia potreby ošetrovania/starostlivosti,
- v období, v ktorom má nárok na rodičovský príspevok, ak podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej SZČO,

- odo dňa nasledujúceho po uplynutí 52 týždňov trvania dočasnej pracovnej neschopnosti do jej skončenia,
- v období trvania dobrovoľnej vojenskej prípravy, ak v tomto období podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej SZČO.

Vznik prerušenia povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO sa posudzuje rovnako ako zánik týchto poistení. Skončenie prerušenia týchto poistení sa posudzuje rovnako ako ich vznik.

Povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená SZČO nie je povinná platiť poistné na nemocenské a na dôchodkové poistenie v týchto obdobiach:

- v období, počas ktorého sa jej poskytuje materské,
- od prvého dňa osobného a celodenného ošetrovania/starostlivosti fyzickej osoby [uvedenej v § 39 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona o sociálnom poistení] najdlhšie do desiateho dňa, ak ošetrovanie/starostlivosť trvá v tomto období,
- povinne nemocensky a dôchodkovo poistená SZČO nie je povinná platiť poistné na nemocenské a na dôchodkové poistenie ani v období, počas ktorého je uznaná za dočasne práceneschopnú alebo má nariadené karanténne opatrenie.

Platenie sociálneho poistenia – termíny a identifikácia platby

Povinne nemocensky a dôchodkovo poistená SZČO je povinná odviešť poistné na účet Sociálnej poisťovne do 8. dňa kalendárneho mesiaca za predchádzajúci ka-

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

lendárny mesiac (napríklad za november 2019 sa zaplatí poistné v decembri 2019). Ak SZČO trvalo poistenie len časť kalendárneho mesiaca, poistné platí len za túto pomernú časť mesiaca. Pri platení poistného je SZČO povinná platbu poistného identifikovať a uviesť k nej variabilný symbol a špecifický symbol. Variabilný symbol (VS) je číslo fyzickej osoby a právnickej osoby povinnej odvádzať poistné, ktoré prideluje Sociálna poisťovňa. Špecifický symbol (ŠS) je číselné označenie príslušného kalendárneho mesiaca a kalendárneho roka, za ktoré sa platí poistné (napr. ŠS za marec 2020 je tvare 032020 alebo 202003). V prípade, ak sa poistné uhrádza trvalým príkazom, je špecifický symbol 88. Pri platení poistného určeného rozhodnutím Sociálnej poisťovne je špecifický symbol uvedený vo výrokovej časti rozhodnutia.

Verejné zdravotné poistenie SZČO v roku 2020

Novela zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zrušila od 1. januára 2017 maximálny vymeriavací základ pre výpočet poistného zamestnanca, SZČO, resp. samoplatiteľa tak pri výpočte preddavkov na zdravotné poistenie, ako aj v ročnom zúčtovaní zdravotného poistenia.

Zrušenie maximálneho vymeriavacieho základu sa netýka vyplatených podielov na zisku (dividend) za účtovné obdobia začínajúce do 31. decembra 2016. Ustanovenie § 13 ods. 6 uvádza: „Vymeriavací základ pre odvod poistného z tohto príjmu (dividend) je najviac 60-násobok priemernej mesačnej

mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej štatistickým úradom za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza rozhodujúcemu obdobiu (ďalej len „priemerná mesačná mzda“); táto suma sa alikvotne upraví o obdobie poistenia v cudzine.“

Zároveň táto novela zákona zrušila povinnosť platiť poistné na verejné zdravotné poistenie z podielov na zisku – dividend vyplácaných zo zisku dosiahnutého v účtovnom období, ktoré sa začne 1. januára 2017 alebo neskôr. Z takýchto dividend sa od roku 2017 platí daň z príjmu FO.

Vymeriavací základ na platenie preddavkov poistného na zdravotné poistenie SZČO od 1. júla, resp. 1. októbra 2019 (ak bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania za rok 2015), ktorá vykonávala činnosť SZČO v roku 2018, je zhodná s vymeriavacím základom pre zákonné sociálne poistenie a vypočíta sa takto:

Vymeriavací základ = (Čiastkový základ dane za rok 2018 + zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistné na povinné sociálne poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie SZČO v roku 2018) / 1,486 / 12. Vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nadol.

- **Minimálny** mesačný vymeriavací základ SZČO na platenie preddavkov na zdravotné poistenie pre povinne poistenú SZČO, ktorá nie je zároveň zamestnancom ani poistencom štátu pre rok 2020 je **506,50 €**.
- **Maximálny** mesačný vymeriavací základ na platenie preddavkov na zdravotné poistenie pre povinne poistenú SZČO, ktorá nie je zároveň zamestnancom ani poistencom štátu nie je určený.

Dobrovoľne poistená osoba si určuje svoj vymeriavací základ sama, pričom v roku 2020 musí byť vyšší ako určený minimálny vymeriavací základ, t. j. 506,50 €.

Základná sadzba mesačného preddavku na verejné zdravotné poistenie je 14 % z mesačného vymeriavacieho základu. Pre osoby so zdravotným postihnutím 41 % a viac (s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 41 % a viac v porovnaní so zdravou fyzickou osobou) platí polovičná sadzba, t. j. 7 % z mesačného vymeriavacieho základu.

Výšku preddavku na zdravotné poistenie pre SZČO vypočítajú zdravotné poisťovne pre svojich poistencov a táto informácia je súčasťou ročného zúčtovania zdravotného poistenia za rok 2018, ktoré na základe údajov získaných od daňového úradu zdravotná poisťovňa zaslala poistencovi. Za poistenca vykonala ročné zúčtovanie príslušná zdravotná poisťovňa, v ktorej bol v tom roku (2018) poistený. Lehota na vykonanie ročného zúčtovania za rok 2018 pre zdravotné poisťovne bola do 30. septembra 2019, resp. do 31. októbra 2019 za osoby, ktoré mali predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2018. Pri zmene poisťovne je povinnosťou SZČO doručiť toto ročné zúčtovanie (z pôvodnej zdravotnej poisťovne) novej zdravotnej poisťovni, v ktorej je poistený od 1. januára 2020.

Individuálny podnikateľ, t. j. SZČO, ktorou je fyzická osoba, ktorá podniká, na daňové účely preukazuje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov a účtuje v sústave podvojného účtovníctva **a súčasne je aj zamestnanec alebo poistenec štátu, nemá stanovený minimálny ani maximálny**

vymeriavací základ a preddavky na verejné zdravotné poistenie platí zo skutočne vypočítanej sumy vymeriavacieho základu.

Začínajúca SZČO, ak vznikla v roku 2019, ktorá je súčasne zamestnancom alebo poistencom štátu si môže zvoliť platenie preddavku na verejné zdravotné poistenie aj v nižšej sume, resp. v nulovej výške, pretože sa na ňu nevzťahuje povinnosť minimálnych preddavkov. Poistné na zdravotné poistenie vtedy zaplatí na základe ročného zúčtovania, ktoré urobí príslušná zdravotná poisťovňa v roku 2020 na základe údajov z daňového priznania SZČO za rok 2019. Rovnako sa postupuje aj v prípade fyzickej osoby SZČO, ktorá za rok 2018 dosiahla nulový základ dane a **súčasne je aj zamestnanec alebo poistenec štátu.**

Preddavky na verejné zdravotné poistenie sa platia vždy mesiac dozadu. Pri platbe je dôležité ju správne identifikovať: variabilným symbolom je rodné číslo SZČO, konštantný symbol je 3558, špecifický symbol má byť v tvare: MMRRRR, kde MM je mesiac a RRRR je rok (napr. za marec 2020 v tvare 032020).

V roku 2020 sa platí preddavok na verejné zdravotné poistenie najmenej **70,91 €** (resp. 35,45 €, osoba so zdravotným postihnutím 41 % a viac – platí polovicu zo štandardnej výšky preddavku). Preddavok sa počíta zo skutočne vypočítaného vymeriavacieho základu v tých prípadoch, ak je tento vyšší, ako minimálny mesačný vymeriavací základ **506,50 €**.

Skončenie činnosti SZČO a zánik odvodovej povinnosti

Ak SZČO zanikne oprávnenie alebo prestane vykonávať činnosť

na základe čestného vyhlásenia (činnosť, ktorú možno vykonávať bez oprávnenia), vznik povinného poistenia sa jej nebude posudzovať k najbližšiemu 1. júlu kalendárneho roka (alebo k 1. októbru v prípade predĺženej lehoty na podanie daňového priznania) za predpokladu, že pred 1. júlom (1. októbrom v prípade predĺženej lehoty na podanie daňového priznania) jej nevzniklo nové oprávnenie, resp. nezačala vykonávať opätovne činnosť, ktorú možno vykonávať aj bez oprávnenia. Povinné poistenie SZČO sa bude k 1. júlu (1. októbru) posudzovať iba tým SZČO, ktoré k tomuto dátumu majú oprávnenie na výkon podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti, resp. vykonávajú činnosť, ktorú možno vykonávať aj bez oprávnenia (autor, umelec alebo športovec).

Povinné poistenie a s tým spojená odvodová povinnosť zaniká živnostníkovi alebo inej SZČO odo dňa, od ktorého nie je oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie tejto činnosti. Ak má SZČO viac oprávnení, poistenie jej zaniká až zánikom posledného oprávnenia na výkon alebo prevádzkovanie činnosti SZČO. SZČO, ktorá nevykonáva činnosť na základe oprávnenia, zaniká jej povinné poistenie odo dňa, od ktorého podľa čestného vyhlásenia nevykonáva túto činnosť, najskôr odo dňa doručenia tohto vyhlásenia Sociálnej poisťovni a príslušnej zdravotnej poisťovni.

Verejné zdravotné poistenie a povinné sociálne poistenie zamestnancov a ostatných skupín FO s príjmami zo závislej činnosti v roku 2020

Zamestnancom je na účely záko-

na osoba, ktorá vykonáva zárobkovú činnosť uvedenú v § 10b ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3 zákona o zdravotnom poistení a má nárok na príjem zo závislej činnosti.

Fyzická osoba (FO) sa na účely zákona o zdravotnom poistení nepovažuje za zamestnanca v dňoch, v ktorých nepoberá príjem zo zárobkovej činnosti podľa § 10b ods. 1 písm. a) a v ktorých nie je FO podľa odseku 7 písm. m) a s). Zamestnancom FO nie je počas neospravedlnenej absencie v práci alebo počas neplateného voľna. Počas tohto obdobia zamestnávateľ za neho neodvádza poistné a ak nemá iného platiteľa poistného je povinný nahlásiť sa ako samoplatiteľ.

Vymeriavacím základom zamestnanca budú všetky príjmy, z ktorých odvedie daň z príjmov zo závislej činnosti. Minimálny preddavok zamestnanca nie je určený, preddavok na zdravotné poistenie sa vypočíta z vyplateného príjmu.

Novela zákona o zdravotnom poistení zrušila od 1. januára 2017 maximálny vymeriavací základ na verejné zdravotné poistenie pri výpočte preddavkov na zdravotné poistenie aj v ročnom zúčtovaní zdravotného poistenia nielen u SZČO, ale aj u zamestnancov.

Vymeriavací základ zamestnanca je príjem zo zamestnania [zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. a) až h), k) a m) a ods. 2 a 3 ZDP], okrem príjmov, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od dane oslobodené, príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca. Vymeriavací základ zamestnanca je aj podiel na zisku vyplatený obchodnou spoloč-

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

nosťou alebo družstvom zamestnancovi bez účasti na základnom imaní tejto spoločnosti alebo družstva. VZ zamestnanca sú všetky príjmy, z ktorých odvedie daň z príjmov zo závislej činnosti.

Ak zamestnancovi s právom na nepravidelný príjem, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ktorej bol vyplatený príjem zo závislej činnosti počas trvania dôchodkového poistenia, vymeriavací základ je pomerná časť tohto príjmu pripadajúca na každý kalendárny mesiac trvania tohto poistenia v poslednom kalendárnom roku okrem obdobia, za ktoré bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie z maximálneho vymeriavacieho základu.

Minimálny vymeriavací základ pre zamestnanca nie je upravený, napriek tomu zamestnávateľ má podľa pracovnoprávných predpisov povinnosť odmeňovať zamestnanca v súlade s ustanoveniami zákona o minimálnej mzde zamestnanca. Minimálna mzda pre rok 2020 je ustanovená na **580,00 €** (pre 1. stupeň náročnosti práce), ktorá sa pre vyššie stupne náročnosti práce ďalej násobí koeficientom minimálnej mzdy podľa § 120 ods. 4 Zákonníka práce. Za jednu odpracovanú hodinu je to 3,333 €. Minimálna mzda predstavuje najnižšiu možnú hrubú mzdu, ktorú musí zamestnávateľ vyplatiť za odpracovaný plný pracovný úväzok. V roku 2019 bola minimálna mzda na úrovni 520 € a minimálna hodinová mzda bola vo výške 2,989 €.

Platenie poistenia

Za zamestnanca odvádza preddavok na zdravotné poistenie, poistné na nemocenské poistenie, po-

istné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku preddavku na zdravotné poistenie a poistného na jednotlivé druhy sociálneho poistenia, ktoré je povinný platiť zamestnanec z príjmu zamestnanca a túto spolu s poistným (resp. preddavkom), ktoré za zamestnanca platí zamestnávateľ odvedie do príslušných poisťovní.

Splatnosť preddavkov na zdravotné poistenie a poistného na sociálne poistenie zamestnancov je pre zamestnávateľa v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné, resp. preddavok na poistné. Pri nepravidelných príjmoch a príjmoch zúčtovaných po zániku právneho vzťahu je poistné splatné do 8. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bol príjem zúčtovaný. Pri dohodách o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru s nepravidelným príjmom je poistné splatné do 8. dňa druhého kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom právny vzťah zanikol. Ak bol príjem zúčtovaný po tejto lehote splatnosti, poistné je splatné do 8. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bol príjem zúčtovaný. Platby je potrebné správne identifikovať, aby v poisťovniach boli správne priradené.

Z platenia odvodov na verejné zdravotné poistenie sú vyňaté príjmy:

- z dohody o brigádnickej práci študentov,
- z dohody o vykonaní práce poberateľov výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, ak dovърšili dôchodkový vek podľa osobitného predpisu, poberateľov invalidného výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov invalidného dôchodku,
- z dohody o pracovnej činnosti poberateľov výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, ak dovърšili dôchodkový vek podľa osobitného predpisu, poberateľov invalidného výsluhového dôchodku z výsluhového zabezpečenia policajtov a vojakov, poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov invalidného dôchodku.
- príjem z dohody o vykonaní práce resp. dohody o pracovnej činnosti, uzatvorenej s poberateľmi predčasného starobného dôchodku.

Konkrétne koeficienty a limity sú pre jednotlivé najčastejšie skupiny poistníkov uvedené v nasledujúcej časti článku.

Prehľadné tabuľky na vypočítanie poistného na zákonné sociálne poistenie a preddavkov na verejné zdravotné poistenie a pre jednotlivé skupiny poistníkov od januára 2020

Ďalej sú uvedené tabuľky percentuálnych sadzieb výpočtu z vymeriavacieho základu pre najpočetnejšie skupiny (SZČO aj zamestnancov).

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

SZČO a iná samostatne zárobkovo činná osoba podľa osobitného predpisu, povinne nemocensky a dôchodkovo poistená

Poistenie	Percento z vymeriavacieho základu (VZ)	Minimálna suma preddavku na poistné/poistného (z VZ 506,50 €)	Maximálna suma preddavku na poistné/poistného
Sociálne poistenie:			(max. z VZ 7 091,00 €)
Sociálne poistenie – spolu	33,15 % bez poistenia v nezamestnanosti 35,15 % s poistením v nezamestnanosti	167,89 € bez poistenia v nezamestnanosti 178,02 € s poistením v nezamestnanosti	2 350,66 € bez poistenia v nezamestnanosti 2 492,48 € s poistením v nezamestnanosti
Nemocenské poistenie	4,4 %	22,28 €	312,00 €
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	18 %	91,17 €	1 276,38 €
• invalidné	6 %	30,39 €	425,46 €
Rezervný fond solidarity	4,75 %	24,05 €	336,82 €
Poistenie v nezamestnanosti	2 %	10,13 €	141,82 €
Verejné zdravotné poistenie – preddavky: (bez zdravotného postihnutia)	14 %	70,91 €	Nie je určená (vždy 14 % zo skutočného vymeriavacieho základu v €)
(osoba so zdravotným postihnutím 41 % a viac)	7 %	35,45 €	Nie je určená (vždy 7 % zo skutočného vymeriavacieho základu v €)
Zákonné odvody spolu: FO bez zdravotného postihnutia	47,15 % bez poistenia v nezamestnanosti 49,15 % s poistením v nezamestnanosti	238,80 € bez poistenia v nezamestnanosti 248,93 € s poistením v nezamestnanosti	Max. mesačná suma nie je limitovaná Max. mesačná suma nie je limitovaná
FO zdravotne postihnutá	40,15 % bez poistenia v nezamestnanosti 42,15 % s poistením v nezamestnanosti	203,34 € bez poistenia v nezamestnanosti 213,47 € s poistením v nezamestnanosti	Max. mesačná suma nie je limitovaná Max. mesačná suma nie je limitovaná

Konatelia, spoločníci, členovia štatutárnych orgánov a iných orgánov poberajúcich **pravidelnú** odmenu za výkon funkcie

Poistenie	Maximálny mesačný VZ za jednu osobu	Právnická osoba (zamestnávateľ) (% z VZ)	Konateľ, spoločník, člen štatutárneho orgánu (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		24,15 % z príjmu konateľa, spoločníka, člena v príslušnom mesiaci	9,4 % z príjmu konateľa, spoločníka, člena v príslušnom mesiaci
Nemocenské poistenie	7 091,00 €	1,4 %	1,4 %
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00 €	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00 €	3 %	3 %
Rezervný fond solidarity	7 091,00 €	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	7 091,00 €	1 %	1 %

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Poistenie	Maximálny mesačný VZ za jednu osobu	Právnická osoba (zamestnávateľ) (% z VZ)	Konateľ, spoločník, člen štatutárneho orgánu (% z VZ)
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
(zdravotne postihnutý)	nie je určený	5 %	2 %
Zákonné odvody spolu		34,15 % z príjmu konateľa, spoločníka, člena v príslušnom mesiaci (29,15 % zdrav. postih.)	13,4 % z príjmu konateľa, spoločníka, člena v príslušnom mesiaci (11,4 % zdrav. postih.)

Poznámka: Úrazové a garančné poistenie konatelia, spoločníci, členovia štatutárnych orgánov a iných orgánov poberajúcich pravidelnú odmenu neplatia a preto nemajú ani nárok na dávky z týchto poistení.

Konatelia, spoločníci, členovia štatutárnych orgánov a iných orgánov poberajúcich **nepravidelnú** odmenu za výkon funkcie

Poistenie	Maximálny mesačný VZ za jednu osobu	Právnická osoba (zamestnávateľ) (% z VZ)	Konateľ, spoločník, člen štatutárneho orgánu (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		21,75 % z príjmu konateľa, spoločníka, člena v príslušnom mesiaci	7 % z príjmu konateľa, spoločníka, člena v príslušnom mesiaci
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00 €	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00 €	3 %	3 %
Rezervný fond solidarity	7 091,00 €	4,75 %	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
(zdravotne postihnutý)	nie je určený	5 %	2 %
Zákonné odvody spolu		31,75 % (26,75 % zdrav. postih.)	11 % (9 % zdrav. postih.)

Poznámka: Nemocenské, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie konatelia, spoločníci, členovia štatutárnych orgánov a iných orgánov poberajúcich nepravidelnú odmenu neplatia a preto nemajú ani nárok na dávky z týchto poistení. Pri výpočte poistného osôb poberajúcich nepravidelnú odmenu za výkon funkcie sa postupuje podľa § 139b ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Ak sa takto vyplatí nepravidelná odmena, táto sa rozpočíta pomernými časťami na predošlé mesiace roka (začínajúc mesiacom, od ktorého bola osoba prihlásená v Sociálnej poisťovni) a poistné sa počíta spätne za predošlé mesiace pri rešpektovaní maximálneho mesačného vymeriavacieho základu.

Skupiny zamestnancov

Poznámka: Garančné poistenie neplatia zamestnávateľa, na ktorých nemôže byť vyhlásený konkurz podľa § 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., napr. štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie, obce, zastupiteľské úrady. Zároveň zamestnávateľ neplatí za zamestnanca, ktorý je štatutárnym orgánom zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa, alebo je členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa.

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Zamestnanci na základe pracovnej zmluvy bez zdravotného postihnutia

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		25,2 %	9,4 %
Nemocenské poistenie	7 091,00	1,4%	1,4 %
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	7 091,00	1 %	1 %
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
Zákonné odvody spolu		35,2 %	13,4 %

Zamestnanec na základe pracovnej zmluvy, poberateľ starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		21,2 %	5,4 %
Nemocenské poistenie	7 091,00	1,4%	1,4 %
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	–	neplatí	neplatí
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	-	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
Zákonné odvody spolu		31,2 %	9,4 %

Zamestnanec na základe pracovnej zmluvy, poberateľ invalidného dôchodku s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť **najviac o 70 %**

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		25,2 %	9,4 %
Nemocenské poistenie	7 091,00	1,4%	1,4 %
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	7 091,00	1 %	1 %
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	5 %	2 %
Zákonné odvody spolu		30,2 %	11,4 %

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Zamestnanec na základe pracovnej zmluvy, poberateľ invalidného dôchodku s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť **viac ako o 70 %**

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		24,2 %	8,4 %
Nemocenské poistenie	7 091,00	1,4%	1,4 %
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	5 %	2 %
Zákonné odvody spolu		29,2 %	10,4 %

Pracovné vzťahy na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru:

Dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti s **pravidelným príjmom**

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		25,2 %	9,4 %
Nemocenské poistenie	7 091,00	1,4%	1,4 %
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	7 091,00	1 %	1 %
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
Zákonné odvody spolu		35,2 %	13,4 %

Dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti s **nepravidelným príjmom**

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		22,8 %	7,0 %
Nemocenské poistenie	–	neplatí	neplatí
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
Zákonné odvody spolu		32,8 %	11,0 %

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti u poberateľa starobného dôchodku

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		19,8 %	4 %
Nemocenské poistenie	–	neplatí	neplatí
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	–	neplatí	neplatí
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	–	neplatí	neplatí
Zákonné odvody spolu		19,8 %	4 %

Poznámka: Zamestnanec na základe dohody, poberateľ starobného dôchodku nie je povinné dôchodkovo poistený z dohody, ktorú má nastavenú na neplatenie poistného na dôchodkové poistenie za rovnakých podmienok ako študent, za splnenia predpokladu, že príjem z tejto dohody nepresiahne 200,00 € mesačne (resp. priemerne mesačne). V takomto prípade nebude platiť zamestnanec ani zamestnávateľ dôchodkové starobné poistenie a zamestnávateľ rezervný fond solidarity.

Dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, poberateľ predčasného starobného dôchodku

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		19,80 %	4 %
Nemocenské poistenie	–	neplatí	neplatí
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	–	neplatí	neplatí
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	nie je určený	10 %	4 %
Zákonné odvody spolu		29,80 %	8 %

Poznámka: Zamestnanec na základe dohody, poberateľ predčasného starobného dôchodku nie je povinné dôchodkovo poistený z dohody, ktorú má nastavenú na neplatenie poistného na dôchodkové poistenie za rovnakých podmienok ako študent, za splnenia predpokladu, že príjem z tejto dohody nepresiahne 200,00 € mesačne (resp. priemerne mesačne). V takomto prípade nebude platiť zamestnanec ani zamestnávateľ dôchodkové starobné poistenie a zamestnávateľ rezervný fond solidarity.

Dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, poberateľ invalidného dôchodku

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		22,8 %	7 %
Nemocenské poistenie	–	neplatí	neplatí

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	–	neplatí	neplatí
Zákonné odvody spolu		22,8 %	7 %

Poznámka: Zamestnanec na základe dohody, poberateľ invalidného dôchodku nie je povinné dôchodkovo poistený z dohody, ktorú má nastavenú na neplatenie poistného na dôchodkové poistenie za rovnakých podmienok ako študent, za splnenia predpokladu, že príjem z tejto dohody nepresiahne 200,00 € mesačne (resp. priemerne mesačne). V takomto prípade nebude platiť zamestnanec ani zamestnávateľ dôchodkové starobné poistenie a zamestnávateľ rezervný fond solidarity.

Dohoda o brigádnickej práci študentov, žiak a študent s **príjmom nepresahujúcim 200,00 €** mesačne

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		1,05 %	0,0 %
Nemocenské poistenie	–	neplatí	neplatí
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	–	neplatí	neplatí
• invalidné	–	neplatí	neplatí
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	–	neplatí	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	–	neplatí	neplatí
Zákonné odvody spolu		1,05 %	–

Poznámka: Žiaci alebo študenti stredných a vysokých škôl, ktorí majú so zamestnávateľom uzatvorenú dohodu o brigádnickej práci študentov, majú možnosť určiť jednu svoju dohodu o brigádnickej práci študentov na neplatenie poistného na dôchodkové poistenie. Ak má žiak alebo študent uzatvorených viacero dohôd o brigádnickej práci študentov so zárobkom do 200 €, na neplatenie poistného na dôchodkové poistenie si môže určiť iba jednu z nich najmenej na obdobie jedného mesiaca. Túto skutočnosť študent musí oznámiť svojmu zamestnávateľovi. Zo všetkých ostatných dohôd bude platiť poistné na dôchodkové poistenie aj on aj jeho zamestnávateľ.

Dohoda o brigádnickej práci študentov, žiak a študent s **príjmom vyšším ako 200,00 €** mesačne

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Sociálne poistenie – spolu		22,8 %	7,0 %
Nemocenské poistenie	–	neplatí	neplatí

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Poistenie	Maximálny VZ za jednu osobu v €	Zamestnávateľ (% z VZ)	Zamestnanec (% z VZ)
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	7 091,00	14 %	4 %
• invalidné	7 091,00	3 %	3 %
Úrazové poistenie	nie je určený	0,8 %	neplatí
Garančné poistenie	7 091,00	0,25 %	neplatí
Rezervný fond solidarity	7 091,00	4,75 %	neplatí
Poistenie v nezamestnanosti	–	neplatí	neplatí
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:	–	neplatí	neplatí
Zákonné odvody spolu		22,8 %	7,0 %

Dobrovoľne poistená fyzická osoba platí zákonné poistné odvody zo zvoleného vymeriavacieho základu z intervalov zhrnutých v nasledujúcej tabuľke:

Poistenie	Percento z vymeriavacieho základu (VZ)	Minimálna suma preddavku na poistné/ poistného (z VZ 506,50 €)	Maximálna suma preddavku na poistné/ poistného
Sociálne poistenie:			(max. z VZ 7 091,00 €)
Sociálne poistenie – spolu	33,15 % bez poistenia v nezamestnanosti 35,15 % s poistením v nezamestnanosti	167,89 € bez poistenia v nezamestnanosti 178,02 € s poistením v nezamestnanosti	2 350,66 € bez poistenia v nezamestnanosti 2 492,48 € s poistením v nezamestnanosti
Nemocenské poistenie	4,4 %	22,28 €	312,00 €
Dôchodkové poistenie:			
• starobné	18 %	91,17 €	1 276,38 €
• invalidné	6 %	30,39 €	425,46 €
Rezervný fond solidarity	4,75 %	24,05 €	336,82 €
Poistenie v nezamestnanosti	2 %	10,13 €	141,82 €
Verejné zdravotné poistenie – preddavky:			
(bez zdravotného postihnutia)	14 %	70,91 €	Nie je určená (vždy 14 % zo skutočného vymeriavacieho základu v €)
(osoba so zdravotným postihnutím 41% a viac)	7 %	35,45 €	Nie je určená (vždy 7 % zo skutočného vymeriavacieho základu v €)
Zákonné odvody spolu:			
FO bez zdravotného postihnutia	47,15 % bez poistenia v nezamestnanosti 49,15 % s poistením v nezamestnanosti	238,80 € bez poistenia v nezamestnanosti 248,93 € s poistením v nezamestnanosti	Max. mesačná suma nie je limitovaná Max. mesačná suma nie je limitovaná
FO zdravotne postihnutá	40,15 % bez poistenia v nezamestnanosti 42,15 % s poistením v nezamestnanosti	203,34 € bez poistenia v nezamestnanosti 213,47 € s poistením v nezamestnanosti	Max. mesačná suma nie je limitovaná Max. mesačná suma nie je limitovaná

doc. Ing. Mgr. Renáta Pakšiová, PhD.

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Úprava minimálnej mzdy od 1. januára 2020 (2. časť)

Dňa 16. októbra 2019 bolo vyhlásené nariadenie vlády č. 324/2019 Z. z., ktorým sa zvyšuje minimálna mzda na rok 2020 takto:

- zo sumy 520 € na sumu **580 €** za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou,
- zo sumy 2,989 € na sumu **3,333 €** za každú hodinu odpracovanú zamestnancom, ktorého ustanovený týždenný pracovný čas je 40 hodín.

Mesačná minimálna mzda sa uplatňuje u tých zamestnancov, **ktorí sú odmeňovaní formou mesačnej mzdy**. V prípade zamestnancov, ktorí sú odmeňovaní inou mzdovou formou ako mesačná časová mzda, napr. hodinovou časovou mzdou, úkolovou mzdou alebo podielovou mzdou, sa pri posudzovaní ich nárokov vychádza z **hodinovej minimálnej mzdy**.

Dopady zvýšenia sumy minimálnej mzdy na mzdové veličiny

Súčasťou celkovej mzdy zamestnanca sú okrem základnej a motivačnej zložky mzdy aj doplnkové plnenia, ktorých väčšina predstavuje mzdové zvýhodnenia, resp. „príplatky“. Súčasná právna úprava garantuje minimálnu výšku týchto plnení, ktorá je priamo závislá od výšky minimálnej mzdy ustanovenej nariadením vlády pre príslušný kalendárny rok. Nakoľko od 1. januára

2020 sa výška minimálnej mzdy zvyšuje, dochádza aj k zvýšeniu minimálnej výšky mzdových príplatkov.

Mzdové zvýhodnenia majú špecifický charakter, nakoľko **nárok vzniká len za určitých objektívne splnených predpokladov spojených s výkonom práce**. V súlade so Zákonníkom práce je zamestnávateľ povinný poskytovať zamestnancovi len nasledujúce druhy príplatkov:

- mzdové zvýhodnenie na prácu nadčas,
 - mzdové zvýhodnenie za prácu vo sviatok,
 - mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu a v nedeľu,
 - mzdové zvýhodnenie za prácu v noci,
 - mzdovú kompenzáciu za sťažený výkon práce,
- a ďalej aj plnenia:
- mzdu za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku,
 - náhradu za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti mimo pracoviska,
 - odstupné,
 - odchodné.

Zákonník práce stanovuje minimálnu nárokovú výšku mzdových zvýhodnení (príplatkov) ako:

- **príslušné % zo sumy hodinovej minimálnej mzdy** pre 40-hodinový týždenný pracovný čas, ustanovenej nariadením vlády SR pre príslušný ka-

lendárny rok (uvedená sadzba je spodnou hranicou aj na prevádzkach, kde je dohodnutý alebo zamestnávateľom určený kratší týždenný pracovný čas, napr. 37,5 hodiny týždenne) alebo ako

- **príslušné % zo sumy priemerneho hodinového zárobku zamestnanca**, pričom priemerný hodinový zárobok zamestnanca nemôže byť nižší ako suma platnej minimálnej mzdy (ak je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve) alebo nemôže byť nižší ako sadzba minimálneho mzdového nároku pre príslušný stupeň náročnosti práce (ak odmeňovanie zamestnancov nie je dohodnuté v kolektívnej zmluve).

Súčasná právna úprava umožňuje dohodnúť poskytovanie zákonných mzdových zvýhodnení aj vo vyšších sadzbách ako sú garantované Zákonníkom práce, príp. dohodnúť poskytovanie aj iných „fakultatívnych“ mzdových príplatkov, napr. príplatok za prácu v odpoľudňajších pracovných zmenách, príplatok za prácu vo výškach, príplatok za znalosť a používanie cudzích jazykov, príplatok za prácu v deľných zmenách). Pri poskytovaní dobrovoľných príplatkov nevzniká nárok na tieto typy príplatkov „zo zákona“, ale na základe dohody v pracovnej zmluve, resp. v kolektívnej zmluve (§ 43 ods. 1 Zákonníka práce).

Prehľad – Sadzba mzdových plnení pre rok 2020

Parameter	Sadzba
Mzda za neaktívnu pracovnú pohotovosť na pracovisku (§ 96 Zákonníka práce)	pomerná časť základnej zložky mzdy, najmenej vo výške hodinovej minimálnej mzdy*
Náhrada mzdy za neaktívnu pracovnú pohotovosť mimo pracoviska (§ 96 Zákonníka práce)	najmenej vo výške 20 % hodinovej minimálnej mzdy*

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Parameter	Sadzba
Mzdové zvýhodnenie za prácu nadčas (§ 121 Zákonníka práce)	najmenej vo výške 25 % (35 %, ak ide o rizikové práce) priemerného hodinového zárobku zamestnanca**
Mzdové zvýhodnenie za prácu vo sviatok (§ 122 Zákonníka práce)	najmenej vo výške 100 % priemerného hodinového zárobku zamestnanca**
Mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu (§ 122a Zákonníka práce)	najmenej vo výške 50 % hodinovej minimálnej mzdy *
Mzdové zvýhodnenie za prácu v nedeľu (§ 122b Zákonníka práce)	najmenej vo výške 100 % hodinovej minimálnej mzdy*
Mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu (§ 123 Zákonníka práce)	najmenej vo výške 40 % hodinovej minimálnej mzdy*
Mzdové zvýhodnenie za rizikovú nočnú prácu (§ 123 Zákonníka práce)	najmenej vo výške 50 % hodinovej minimálnej mzdy*
Kompensácia za sťažený výkon práce (§ 124)	najmenej vo výške 20 % hodinovej minimálnej mzdy*

Legenda:

* Základňou pre výpočet najnižšej právne garantovanej sumy plnenia je výška hodinovej minimálnej mzdy ustanovená nariadením vlády SR pre príslušný kalendárny rok, t. j. pre rok 2020 vo výške 3,333 €.

** Ak je priemerný zárobok zamestnanca nižší ako minimálna mzda, na ktorú by zamestnancovi vznikol nárok v kalendárnom mesiaci, v ktorom vznikla potreba priemerný zárobok použiť, zvýši sa priemerný zárobok na sumu zodpovedajúcu tejto minimálnej mzde. Ak u zamestnávateľa nie je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve a priemerný zárobok zamestnanca je nižší ako príslušný minimálny mzdový nárok, zvýši sa priemerný zárobok na sumu zodpovedajúcu tomuto minimálnemu mzdovému nároku.

Prehľad – Minimálna výška mzdových plnení pre rok 2019 a rok 2020

Parameter	Rok 2019	Rok 2020
Neaktívna pracovná pohotovosť (100 % z MM)	2,989 €	3,333 €
Náhrada mzdy za neaktívnu PP (20 % z MM)	0,5978 €	0,6666 €
Príplatok za prácu nadčas (25 % z PHZ)	0,74725 €	0,83325 €
Príplatok za prácu vo sviatok (100 % z PHZ)	2,989 €	3,333 €
Príplatok za prácu v sobotu (50 % z MM)	1,4945 € (od mája)	1,6665 €
Príplatok za prácu v nedeľu (100 % z MM)	2,989 € (od mája)	3,333 €
Príplatok za nočnú prácu (40 % z MM)	1,1956 €	1,3332 €
Príplatok za nočnú rizikovú prácu (50 % z MM)	1,4945 €	1,6665 €
Kompensácia za sťažený výkon práce (20 % z MM)	0,5978 €	0,6666 €

Legenda: MM – minimálna mzda, PHZ – priemerný hodinový zárobok.

Právna úprava **neupravuje zaokrúhľovanie** minimálnej výšky príplatkov. V prípade, že zamestnávateľ bude zaokrúhľovať hodnoty na najbližší eurocent, môže uplatniť len zaokrúhľovanie smerom nahor. Napríklad: Príplatok za prácu v sobotu je od 1. 1. 2020 najmenej vo výške 1,3332 €. Ak by chcel zamestnávateľ uvedenú hodnotu zaokrúhliť na 2 desatinné miesta, možnosť uplatniť zaokrúhlenie len smerom nahor, napríklad na sumu 1,34 €.

□ □ □

Výška **mzdových veličín** sa najčastejšie určuje ako pomerná časť alebo príslušné percento hodinovej minimálnej mzdy ustanovenej v nariadení vlády pre príslušný kalendárny rok. Ide predovšetkým o tieto parametre:

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas (§ 121 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 25 % priemerného hodinového zárobku zamestnanca:

- v roku 2018 vo výške 0,68975 €,
- v roku 2019 vo výške 0,74725 €,
- v roku 2020 vo výške 0,83325 €.

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu vo sviatok (§ 122 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 100 % (do 30. 4. 2019 najmenej v sume 50 %) priemerného hodinového zárobku zamestnanca:

- od 1. 1. 2018 do 30. 4. 2018 vo výške 1,3795 €,
- od 1. 5. 2018 do 31. 12. 2018 vo výške 2,7590 €,
- v roku 2019 vo výške 2,989 €,
- v roku 2020 vo výške 3,333 €.

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu v sobotu (§ 122a Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 50 % hodinovej minimálnej mzdy:

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

níka práce) sa poskytuje najmenej v sume 50 % (do 30. 4. 2019 v sume 25 %) minimálnej hodinovej mzdy; pri derogačnej klauzule najmenej v sume 45 % (do 30. 4. 2019 v sume 20 %):

- od 1. 5. 2018 do 31. 12. 2018 vo výške 0,68975 € (pri derogačnej klauzule 0,5518 €),
- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 0,74725 € (pri derogačnej klauzule 0,5978 €),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 1,4945 € (pri derogačnej klauzule 1,34505 €),
- v roku 2020 vo výške 1,6665 € (pri derogačnej klauzule 1,49985 €).

To znamená, že za každú hodinu práce v sobotu patrí zamestnancovi popri dosiahnutej mzde mzdové zvýhodnenie najmenej 1,67 € / h. (pri uplatnení zaokrúhlenia na eurocenty nahor, ktoré sa používa u zamestnávateľov najčastejšie).

Sadzba mzdového zvýhodnenia za prácu v nedeľu (§ 122b Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume 100 % (do 30. 4. 2019 v sume 50 %) minimálnej hodinovej mzdy; pri derogačnej klauzule najmenej v sume 90 % (do 30. 4. 2019 v sume 40 %):

- od 1. 5. 2018 do 31. 12. 2018 vo výške 1,3795 € (pri derogačnej klauzule 1,1036 €),
- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 1,4945 € (pri derogačnej klauzule 1,1956 €),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 2,989 € (pri derogačnej klauzule 2,6901 €),
- v roku 2020 vo výške 3,333 € (pri derogačnej klauzule 2,9997 €).

To znamená, že za každú hodinu práce v nedeľu patrí zamestnancovi popri dosiahnutej mzde mzdové zvýhodnenie najmenej

3,34 € / h. (pri uplatnení zaokrúhlenia na €c nahor, ktoré sa používa u zamestnávateľov najčastejšie).

Sadzba mzdového zvýhodnenia za nočnú prácu I. (ak nejde o rizikovú prácu) sa poskytuje najmenej v sume 40 % minimálnej hodinovej mzdy (do 30. 4. 2019 v sume 30 %); pri derogačnej klauzule najmenej v sume 35 % (do 30. 4. 2019 v sume 25 %):

- od 1. 1. 2018 do 30. 4. 2018 vo výške 0,5518 €,
- od 1. 5. 2018 do 31. 12. 2018 vo výške 0,8277 € (pri derogačnej klauzule 0,68975 €),
- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 0,8967 € (pri derogačnej klauzule 0,74725 €),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 1,1956 € (pri derogačnej klauzule 1,04615 €),
- v roku 2020 vo výške 1,3332 € (pri derogačnej klauzule 1,16655 €).

Sadzba mzdového zvýhodnenia za nočnú prácu II. ak ide o rizikovú prácu sa poskytuje najmenej v sume 50 % minimálnej hodinovej mzdy (do 30. 4. 2019 najmenej v sume 35 %):

- od 1. 1. 2018 do 30. 4. 2018 vo výške 0,5518 € (20 % minimálnej hodinovej mzdy),
- od 1. 5. 2018 do 31. 12. 2018 vo výške 0,96565 € (35 % minimálnej hodinovej mzdy),
- od 1. 1. 2019 do 30. 4. 2019 vo výške 1,04615 € (35 % minimálnej hodinovej mzdy),
- od 1. 5. 2019 do 31. 12. 2019 vo výške 1,4945 € (50 % minimálnej hodinovej mzdy),
- v roku 2020 vo výške 1,6665 €.

Užitočná rada: Za obdobie nočnej práce sa považuje práca vykonávaná v čase medzi 22.00 hodinou a 6.00 hodinou. Výška mzdového zvýhodnenia za nočnú prácu

ustanovenej v Zákonníku práce je najnižšou garantovanou sumou a v tejto výške sa uplatní aj na pracoviskách, kde je ustanovený pracovný čas na menej ako 40 hodín týždenne, príp. ak zamestnanec pracuje na skrátený pracovný úväzok. Uvedený postup platí aj pre výplatu mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce.

Príplatky za prácu v sobotu, nedeľu, v noci a vo sviatok sa kumulujú. Znamená to, že ak zamestnanec pracuje napr. na nočnej zmene vo sviatok, má nárok na príplatok za prácu v noci a takisto aj na príplatok za prácu vo sviatok.

Sadzba mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce (§ 124 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej v sume v 20 % minimálnej hodinovej mzdy (bez ohľadu na dĺžku ustanoveného týždenného pracovného času na pracovisku):

- v roku 2018 vo výške 0,5518 €,
- v roku 2019 vo výške 0,5978 €,
- v roku 2020 vo výške 0,6666 €.

Minimálna výška mzdovej kompenzácie za sťažený výkon práce nie je záväzná napr. pre dobrovoľne dohodnuté zvýhodnenia, ktoré zamestnávateľ poskytuje pri pôsobení iných vplyvov na pracovné prostredie (než sú ustanovené v Zákonníku práce). Ide o iné faktory, ktoré zamestnancovi prácu sťažujú alebo zamestnanca negatívne ovplyvňujú alebo ide o pôsobenie zákonom ustanovených faktorov, ale pri nižšej intenzite.

Náhrada za čas neaktívnej časti pracovnej pohotovosti mimo pracoviska (§ 96 ods. 5 Zákonníka práce) sa poskytuje najmenej vo výške 20 % minimálnej mzdy, t. j.:

- v roku 2018 vo výške 0,5518 €,
- v roku 2019 vo výške 0,5978 €,
- v roku 2020 vo výške 0,6666 €.

To znamená, že za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti mimo pracoviska patrí zamestnancovi náhrada najmenej vo výške 20 % minimálnej mzdy za hodinu, t. j. 0,67 €/h. (pri uplatnení zaokrúhlenia na eurocenty nahor, ktoré sa používa u zamestnávateľov najčastejšie).

Mzda za čas neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku (§ 96 ods. 3 Zákonníka práce) sa poskytuje zamestnancovi vo výške pomernej časti jeho základnej zložky mzdy, najmenej však vo výške minimálnej mzdy v eurách na hodinu, t. j. počnúc 1. 1. 2020 sa zvyšuje zo sumy 2,989 € na sumu 3,333 €.

Užitočná rada: Pod pomernou časťou mzdy sa rozumie u mesačne odmeňovaného zamestnanca alikvotná časť mesačnej mzdy, ktorá zodpovedá počtu hodín vykonanej neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku a u hodinovo odmeňovaného zamestnanca sadzba hodinovej tarifnej mzdy, ktorá je vynásobená počtom hodín neaktívnej časti pracovnej pohotovosti na pracovisku.

Platný alebo pravdepodobný priemerný hodinový zárobok zamestnanca, ktorý je pre ustanovený týždenný pracovný čas na pracovisku najmenej vo výške minimálnej hodinovej mzdy pre príslušný stupeň náročnosti práce, napríklad pre 1. stupeň náročnosti práce a ustanovený pracovný čas 40 hodín týždenne je vo výške 3,333 €, pre 1. stupeň náročnosti práce a ustanovený pracovný čas 38,75 hodín je vo výške 3,4405 €, pre 1. stupeň nároč-

nosti práce a ustanovený pracovný čas 37,5 hodín týždenne je vo výške 3,5552 €. Ak je odmeňovanie zamestnancov **dohodnuté v kolektívnej zmluve**, spodnou garantovanou hranicou priemerného zárobku zamestnanca je suma minimálnej mzdy dohodnutá v kolektívnej zmluve. V prípade, že je priemerný zárobok zamestnanca nižší ako minimálna mzda dohodnutá v kolektívnej zmluve, a na ktorú by zamestnancovi vznikol nárok v mesiaci, v ktorom nastala potreba priemerný zárobok použiť, zamestnávateľ má povinnosť priemerný zárobok zamestnanca zvýšiť na úroveň minimálnej mzdy, ktorá je v kolektívnej zmluve dohodnutá, a to od platnosti ustanovenia v kolektívnej zmluve. Ak odmeňovanie zamestnancov **nie je dohodnuté v kolektívnej zmluve**, spodnou garantovanou hranicou priemerného zárobku zamestnanca je suma príslušného minimálneho mzdového nároku, ktorú ustanovuje Zákonník práce ako:

- násobok hodinovej minimálnej mzdy pri ustanovenom týždennom pracovnom čase 40 hodín a koeficienta minimálnej mzdy, ktorý môže nadobúdať hodnoty od 1,0 po 2,0 v závislosti od stupňa náročnosti pracovného miesta,
- násobok mesačnej minimálnej mzdy (ak ide o mesačne odmeňovaného zamestnanca) pri ustanovenom týždennom pracovnom čase 40 hodín a koeficienta minimálnej mzdy, ktorý môže nadobúdať hodnoty od 1,0 po 2,0 v závislosti od stupňa náročnosti pracovného miesta.

V prípade, že je priemerný hodinový zárobok zamestnanca nižší ako príslušná suma minimálneho mzdového nároku určená so zreteľom na náročnosť práce, je po-

trebné zvýšiť priemerný zárobok zamestnanca na sumu zodpovedajúcu tomuto minimálnemu mzdovému nároku.

Príklad č. 10:

Zamestnanec vykonával prácu, ktorá podľa zložitosti ním vykonávaných činností, zodpovedala 3. stupňu náročnosti práce. Od 1. 1. 2020 sa zamestnanec so zamestnávateľom dohodli na zmene obsahu pracovnej zmluvy a zamestnanec bol zaradený na pracovné miesto, ktoré zodpovedá 4. stupňu náročnosti práce (odmeňovanie zamestnancov v kolektívnej zmluve nie je u zamestnávateľa dohodnuté). Pracovný úväzok zamestnanca zostal nezmenený, t. j. v rozsahu 40 hodín týždenne. Priemerný hodinový zárobok zamestnanca bol pred preradením vo výške 5,1923 €. Je zamestnávateľ povinný ku dňu preradenia zamestnanca výšku jeho priemerného hodinového zárobku upraviť?

Ak odmeňovanie zamestnancov nie je dohodnuté v kolektívnej zmluve, priemerný hodinový zárobok zamestnanca musí byť najmenej vo výške príslušného minimálneho mzdového nároku, ktorú ustanovuje Zákonník práce pre príslušný stupeň náročnosti práce. Od 1. 1. 2020 je suma minimálneho hodinového mzdového nároku pre 4. stupeň náročnosti práce pre ustanovený pracovný čas 40 hodín týždenne vo výške 5,3328 €. Vzhľadom na to, že priemerný zárobok zamestnanca je po preradení nižší ako tento minimálny mzdový nárok, t. j. $5,1923 < 5,3328$, odo dňa preradenia je zamestnávateľ povinný zvýšiť zamestnancovi priemerný hodinový zárobok na sumu 5,3328 €.

□ □ □

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Daňový bonus a zamestnanecká prémia

Daňový bonus predstavuje daňové zvýhodnenie, ktoré si zamestnanec môže uplatniť na každé vyživované dieťa žijúce s ním v domácnosti. Ide o príjem, ktorý je od dane oslobodený. Vyplatený daňový bonus znižuje zamestnancovi jeho daňovú povinnosť – predavok na daň (ak si uplatňuje nárok na daňový bonus mesačne) alebo daň (ak si uplatňuje nárok na daňový bonus až po skončení zdaňovacieho obdobia). Výška daňového bonusu sa upravuje vždy k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia rovnakým koeficientom ako sa zvyšuje suma životného minima k 1. júlu predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia. Z uvedeného vyplýva, že suma daňového bonusu sa každoročne upraví vtedy, ak sa upraví aj suma životného minima. Takto upravená suma daňového bonusu sa zaokrúhľuje na eurocent nahor.

S účinnosťou od 1. 7. 2019 sa na základe opatrenia MPSVR SR č. 183/2019 Z. z. o úprave súm životného minima zvýšila suma životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu zo sumy 205,07 € na sumu 210,20 €, a preto sa bude od 1. 1. 2020 uplatňovať suma mesačného daňového bonusu vo výške:

- $22,17 \times 11,025 = 22,72425$ po zaokrúhlení na **22,72 €**,
- $2 \times 22,72 = 45,44$ €, ak ide vyživované dieťa, ktoré nedovršilo 6 rokov veku. V dvojnásobnej sume sa uplatní poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom vyživované dieťa dovŕši 6 rokov veku (napríklad dieťa dovŕši 6 rokov 31. 3. 2020, nárok na dvojnásobný bonus sa uplatní poslednýkrát za mesiac marec 2020).

Upozornenie: Do 31. 12. 2019 sa suma daňového bonusu zaokrúhľovala na eurocent nahor. Dňa 11. 9. 2019 bola schválená novela č. 301/2019 Z. z. zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p., ktorá z dôvodu zníženia administratívnej náročnosti mení komplikovaný spôsob zaokrúhľovania daňových veličín a súvisiacich prepočtov a zavádza jednotný postup so zaokrúhľovaním matematickým na eurocenty dve desatinné miesta.

Zamestnanec (na rozdiel od samostatne zárobkovo činných osôb) si môže uplatňovať nárok na daňový bonus aj mesačne. Jednou podmienkou na priznanie bonusu je, že mesačný zdaniteľný príjem zamestnanca bude vo výške **aspoň polovice platnej minimálnej mzdy**, t. j.:

- pre rok 2019 mesačný príjem aspoň vo výške **260,00 €**,
- pre rok 2020 mesačný príjem aspoň vo výške **290,00 €**.

Zamestnanec, ktorý si nárok na bonus neuplatňoval mesačne, môže si ho „douplatňovať“ pri vysporiadaní svojej daňovej povinnosti v ročnom zúčtovaní preddavkov na daň alebo formou podania daňového priznania. Podmienkou je, že dosiahol v zdaňovacom období zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti (§ 5 ZDP) alebo príjmy z podnikania (§ 6 ods. 1 a 2 ZDP) **aspoň vo výške 6-násobku platnej minimálnej mzdy**:

- pre rok 2019 ročný zdaniteľný vo výške **3 120 €** (6×520 €),
- pre rok 2020 ročný zdaniteľný vo výške **3 480 €** (6×580 €).

Ak zamestnanec (daňovník) v zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy aspoň vo výške polovice minimálnej mzdy len v nie-

ktorých kalendárnych mesiacoch a zamestnávateľ priznal v týchto kalendárnych mesiacoch daňový bonus, nestráca nárok na už priznaný daňový bonus.

Inštitút zamestnaneckej prémie sa prvýkrát použil pri vykonaní ročného zúčtovania preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti, príp. pri podaní daňového priznania za rok 2009. Zamestnanecká prémia je založená na princípe negatívnej dane. Nárok na prémiiu môže vzniknúť len zamestnancom (nie podnikateľom!), ktorí počas roka dosiahnu tak nízky príjem, že si nedokážu uplatniť celú nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka. Pri jej priznaní platia prísne pravidlá. Nárok na zamestnaneckú prémiiu si zamestnanec môže uplatniť až po skončení zdaňovacieho obdobia v ročnom zúčtovaní preddavkov na daň alebo podaním daňového priznania. **Suma zamestnaneckej prémie závisí od dosiahnutých posudzovaných zdaniteľných príjmov zamestnanca, ktorých výška je odvodená od platnej minimálnej mzdy** ustanovenej nariadením vlády pre príslušné zdaňovacie obdobie.

Ak zamestnanec za príslušný kalendárny rok dosiahne posudzované zdaniteľné príjmy v úhrnnej výške zodpovedajúcej aspoň 6-násobku minimálnej mzdy, t. j. pre rok 2020 vo výške 3 480 €, a súčasne v sume nižšej ako 12-násobok minimálnej mzdy, t. j. pre rok 2020 vo výške 6 960 €, zamestnanecká prémia (ZP) sa vypočíta podľa vzorca:

$$ZP_{2020} = \{19 \% \text{ z } (NČZD_{2020} - ZD \text{ zo sumy } 12\text{-násobku MM})\} / 12 \times \text{počet mesiacov}^*$$

Legenda: * – Ak daňovník poberal posudzované príjmy menej ako 12 kalendárnych mesiacov, vzniká mu nárok na po-

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

mernú časť zamestnaneckej prémie za každý kalendárny mesiac, za ktorý poberal posudzované príjmy.

$ZP = 19 \% (3\,937,35 - 4\,988,16)$,
kedy ide o:

19 % podiel z rozdielu ročnej výšky nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka platnej pre rok 2020 a základu dane určeného z ročného príjmu vo výške 12-násobku platnej minimálnej mzdy. Vzhľadom na mechanizmus výpočtu zamestnaneckej prémie, zamestnancovi pri takto nízkych posudzovaných zdaniteľných príjmoch nárok na zamestnaneckú prémie nevznikne (výsledkom výpočtu je záporné číslo). Ak zamestnanec za kalendárny rok 2020 dosiahne posudzované zdaniteľné príjmy v úhrnnej výške rovnej 12-násobku minimálnej mzdy a viac, t. j. 6 960 € a viac, zamestnanecká prémie sa vypočíta podľa vzorca:

$ZP_{2020} = 19 \% z (NČZD_{2020} - ZD \text{ zo sumy posudzovaných príjmov}) / 12 \times \text{počet mesiacov},$

$ZP = (19 \% z (4\,414,20 - ZD \text{ zo sumy posudzovaných príjmov}), \text{ kedy ide o:}$

19 % podiel z rozdielu ročnej výšky nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka pre kalendárny rok 2020 a **reálneho základu dane zamestnanca**, vypočítaného zo skutočne dosiahnutých posudzovaných zdaniteľných príjmov zamestnanca. V takomto prípade zamestnancovi nárok na zamestnaneckú prémie môže vzniknúť, ak v roku 2020 zaplatil poistné a príspevky, ktoré sa viažu k zdaniteľným príjmom zo závislej činnosti vo vyššej sume (napr. zaplatil nedoplatok z ročného zúčtovania poistného na zdravotné poistenie).

Odmena za produktívnu prácu pri praktickom vyučovaní

Právnu úpravu problematiky odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách upravuje zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odbornom vzdelávaní“). Zákon o odbornom vzdelávaní upravuje dva spôsoby praktického vyučovania žiakov, ktoré sa považujú za neoddeliteľnú súčasť ich odborného vzdelávania a ktorého cieľom je zabezpečiť plynulý prechod žiakov zo vzdelávania na trh práce a zvýšiť ich uplatniteľnosť na trhu práce. Súčasťou finančnej motivácie žiaka pre jeho účasť na praktickom vyučovaní je aj jeho finančné zabezpečenie. Zamestnávateľ poskytuje finančné zabezpečenie žiaka podľa § 27 zákona o odbornom vzdelávaní. K formám finančného zabezpečenia žiaka patria:

- **Odmena za produktívnu prácu**, ktorú poskytuje zamestnávateľ.

Ak sa zamestnávateľ rozhodol, že žiak s učebnou zmluvou (v systéme duálneho vzdelávania) bude vykonávať praktické vyučovanie aj v školskej dielni (nielen na pracovisku zamestnávateľa), a to najviac 40 % z celkového počtu hodín praktického vyučovania žiaka počas celej dĺžky štúdia, odmena za produktívnu prácu sa uhrádza z prostriedkov tohto zamestnávateľa:

- **Podnikové štipendium**, ktoré poskytuje zamestnávateľ.
- **Motivačné štipendium**, ktoré poskytuje štát prostredníctvom školy.

Praktické vyučovanie sa vykonáva na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracovisku praktické-

ho vyučovania v systéme duálneho vzdelávania. Žiakovi, ktorý na praktickom vyučovaní vykonáva produktívnu prácu, sa poskytuje odmena.

Poznámka: V súlade s § 5 ods. 3 zákona o odbornom vzdelávaní sa produktívna práca vykonáva zhotovovaním výrobkov alebo ich častí, poskytovaním služieb alebo vykonávaním pracovných činností, zodpovedajúcich povolaniu, skupine povolaní alebo odborným činnostiam, na ktoré sa žiak v príslušnom študijnom odbore alebo v príslušnom učebnom odbore pripravuje.

Odmena za produktívnu prácu sa poskytuje za každú hodinu vykonanej produktívnej práce vo výške najmenej 50 % z hodinovej minimálnej mzdy ustanovenej príslušným nariadením vlády; pri určovaní jej výšky sa zohľadňuje aj kvalita práce a správanie žiaka, t. j.:

- v roku 2019 je odmena najmenej 1,4945 €,
- v roku 2020 je odmena najmenej 1,6665 €.

Zamestnávateľ môže pravidlá priznania odmeny za produktívnu prácu vrátane jej výšky upraviť aj v internom predpise zamestnávateľa a pri určovaní výšky odmeny zohľadniť prístup žiaka k plneniu pracovných úloh a pokynov inštruktora alebo majstra odbornej výchovy obdobne, ako je tomu pri odmeňovaní zamestnancov zamestnávateľa.

Odmena za produktívnu prácu žiaka strednej školy a príjem študenta vysokej školy v čase odbornej praxe sa považuje za zdaniteľný príjem zo závislej činnosti, ale nepodlieha odvodom na zdravotné a sociálne poistenie. S účinnosťou

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

nosťou od 1. 9. 2018 sa za daňový uznaný výdavok zamestnávateľa v súlade s § 19 ods. 2 písm. c) bod 4 zákona o dani z príjmov považujú výdavky vynaložené na:

- odmenu za produktívnu prácu najviac do výšky 100 % z hodinovej minimálnej mzdy,
- podnikové štipendium,
- hmotné zabezpečenie žiaka,
- výdavky na poskytovanie praktického vyučovania,
- výdavky na prevádzku strednej odbornej školy nad rámec poskytnutých normatívnych finančných prostriedkov.

To znamená, že odmena za produktívnu prácu sa považuje za daňový výdavok zamestnávateľa len do výšky 100 % platnej minimálnej hodinovej mzdy. Odmena poskytovaná žiakovi nad túto výšku nie je pre zamestnávateľa daňovým výdavkom.

Záver

Zvýšením minimálnej mzdy od 1. 1. 2020 zo súčasných 520 € na sumu 580 € sa zvýši aj suma predavkov na zdravotné poistenie, poistného do Sociálnej poisťovne a preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti. **Zamestnávateľom tak vzrastie v roku 2020 celková cena práce** (hrubá mzda + odvody zamestnávateľa) zo súčasnej hodnoty 703,04 € na sumu **784,16 €**. **To znamená, že** poistné platené zamestnávateľom za zamestnanca od 1. 1. 2020 vzrastie o 21,12 €.

Výška minimálnej mzdy v jednotlivých členských štátoch Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) je rozdielna. Jednou z hlavných programových priorít novej predsedníčky Európskej komisie Ursuly von der Leyenovej je **zavedenie tzv. európskej minimálnej mzdy**. Pod týmto pojmom sa

označuje **pracovný návrh, ktorým sa budú zaoberať orgány EÚ – Európska komisia a Európsky parlament a v zmysle ktorého by v budúcnosti mala byť zavedená minimálna mzda vo všetkých členských štátoch EÚ**. V súčasnosti je zákonom ustanovená minimálna mzda v 22 z 28 členských štátov Európskej únie (výnimku tvoria Dánsko, Taliansko, Cyprus, Rakúsko, Fínsko a Švédsko). Štáty, ktoré nemajú minimálnu mzdu určenú zákonom, ju stanovujú spravidla na základe kolektívnych zmlúv. Minimálna mzda sa potom líši v závislosti od odvetvia, pozície, druhu práce, veku a ďalších faktorov.

Európska minimálna mzda by však nemala **byť rovnaká suma vo všetkých členských štátoch**. Nepôjde o zjednotenú sumu, ktorú by EÚ nariadila členským štátom. Predpokladá sa stanovenie jej výšky na základe vzorca, od ktorého sa budú odvíjať jednotlivé výšky minimálnych miezd v členských štátoch. Výpočet tejto hranice by sa mal opierať o existujúce medzinárodné dohovory. Tiež by mala byť prispôbená každej členskej krajine a v každom členskom štáte EÚ by sa mala odvíjať najmä od ekonomických a sociálnych podmienok.

Minimálne mzdy v členských štátoch Európskej únie zverejňuje štatistický úrad Európskej únie so sídlom v Luxembursku (Eurostat), a to dvakrát ročne. Vypovedajú o situácii k 1. januáru a 1. júlu každého roka. Minimálne mzdy sa vo všeobecnosti uvádzajú ako mesačné mzdové sadzby za hrubé príjmy, teda pred odpočítaním dane z príjmu príspevkov na sociálne zabezpečenie, ktoré platia zamestnanci.

K 1. januáru 2019 sa minimálne mesačné mzdy v jednotlivých členských štátoch výrazne odlišovali, a to od 261 € v Bulharsku do 1 999 € v Luxembursku (pozri tabuľku).

Členský štát Európskej únie	Mesačná minimálna mzda v roku 2019
Luxembursko	2 071 €
Írsko	1 656 €
Holandsko	1 616 €
Belgicko	1 594 €
Nemecko	1 557 €
Francúzsko	1 521 €
Spojené kráľovstvo	1 453 €
Španielsko	1 050 €
Slovinsko	887 €
Malta	762 €
Portugalsko	700 €
Grécko	684 €
Litva	555 €
Estónsko	540 €
Poľsko	523 €
Slovensko	520 €
Česko	519 €
Chorvátsko	506 €
Maďarsko	464 €
Rumunsko	446 €
Lotyšsko	430 €
Bulharsko	286 €

Zdroj: Eurostat

Inštitút minimálnej mzdy upravuje zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov. Tento zákon upravuje poskytovanie minimálnej mzdy zamestnancovi v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu na zabezpečenie minimálnej úrovne príjmu zamestnanca za vykonanú prácu.

POISTNÉ, ODVODY A MZDY

Vývoj minimálnej mzdy od roku 1996

Právny predpis	Dátum účinnosti	Minimálna mzda	
		Hodinová	Mesačná
zákon č. 90/1996 Z. z.	1. 4. 1996	14,60	2 700
zákon č. 366/1997 Z. z.	1. 1. 1998	16,20	3 000
zákon č. 56/1999 Z. z.	1. 4. 1999	19,40	3 600
zákon č. 346/1999 Z. z.	1. 1. 2000	21,60	4 000
nariadenie č. 298/2000 Z. z.	1. 10. 2000	23,80	4 400
nariadenie č. 411/2001 Z. z.	1. 10. 2001	26,60	4 920
nariadenie č. 225/2002 Z. z.	30. 4. 2002	28,30	4 920
nariadenie č. 514/2002 Z. z.	1. 10. 2002	32,00	5 570
nariadenie č. 400/2003 Z. z.	1. 10. 2003	35,00	6 080
nariadenie č. 525/2004 Z. z.	1. 10. 2004	37,40	6 500
nariadenie č. 428/2005 Z. z.	1. 10. 2005	39,70	6 900
nariadenie č. 540/2006 Z. z.	1. 10. 2006	43,70	7 600
nariadenie č. 450/2007 Z. z.	1. 10. 2007	46,60	8 100
zákon č. 663/2007 Z. z.	1. 2. 2008	46,60	8 100
nariadenie č. 422/2008 Z. z.	1. 1. 2009	1,698	295,50
nariadenie č. 441/2009 Z. z.	1. 1. 2010	1,768	307,70
nariadenie č. 408/2010 Z. z.	1. 1. 2011	1,822	317,00
nariadenie č. 343/2011 Z. z.	1. 1. 2012	1,880	327,20
nariadenie č. 326/2012 Z. z.	1. 1. 2013	1,941	337,70
nariadenie č. 321/2013 Z. z.	1. 1. 2014	2,023	352,00
nariadenie č. 297/2014 Z. z.	1. 1. 2015	2,184	380,00
nariadenie č. 279/2015 Z. z.	1. 1. 2016	2,328	405,00
nariadenie č. 280/2016 Z. z.	1. 1. 2017	2,500	435,00
nariadenie č. 278/2017 Z. z.	1. 1. 2018	2,759	480,00
nariadenie č. 300/2018 Z. z.	1. 1. 2019	2,989	520,00
nariadenie č. 324/2019 Z. z.	1. 1. 2020	3,333	580,00

Ing. Iveta Matlovičová

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Krádež majetku – daňové a účtovné hľadisko

Krádež z hľadiska trestného práva je prisvojenie si cudzej veci páchatelom tým, že sa jej nezákonne zmocní a vlastníkov tak spôsobí škodu, ktorá sa vyjadrí peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Krádež majetku u podnikateľských subjektov znamená mimoriadny úbytok majetku, s ktorým sa musia vysporia-

dať nielen majetkovo-právne, ale aj v súlade s daňovými a účtovnými predpismi.

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p. vymedzuje v § 26 ods. 6 škodu, a to ako neodstrániteľné poškodenie, zničenie, od cudzenia alebo stratu majetku. Pre vymedzenie škody na da-

ňové účely je podstatné, že zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“) sa v § 21 ods. 2 písm. e) pri pojme škoda odvoláva na zákon o účtovníctve. Ku škode, vrátane škody spôsobenej krádežou môže dôjsť na akomkoľvek majetku účtovnej jednotky, na zásobách, dlhodobom hmotnom majetku, dl-

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

hodobom nehmotnom majetku alebo finančnom majetku.

Krádež majetku z hľadiska zákona o dani z príjmov

Výška škody spôsobenej krádežou na zásobách sa určuje vo výške obstarávacej ceny odcudzených zásob. Za hodnotu škody na daňové a účtovné účely nie je možné považovať iné ocenenie zásob, napr. predajnú cenu tovaru.

Výška škody spôsobenej krádežou na odpisovanom dlhodobom majetku sa určuje u každého majetku osobitne. Predstavuje ju výška zostatkovej ceny hmotného a nehmotného majetku v čase vyradenia. Za hodnotu škody nie je možné považovať účtovné ocenenia dlhodobého majetku, ale vždy len ocenenie, ktoré je akceptované zákonom o dani z príjmov. Za hodnotu škody sa považuje daňová zostatková cena stanovená podľa § 25 ods. 3 ZDP. Nakoľko daňové odpisy sú ročnou kategóriou, pri škodách spôsobených krádežou v priebehu zdaňovacieho obdobia sa za výšku škody považuje daňová zostatková cena k poslednému dňu predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia. Podľa § 19 ods. 3 písm. d) ZDP je zostatková cena majetku vyradeného v dôsledku škody daňovým výdavkom do výšky príjmov z náhrad zahrnovaných do základu dane. Podľa tohto ustanovenia sa ale neposudzuje zostatková cena majetku vyradeného v dôsledku nezavinennej škody upravenej v § 19 ods. 3 písm. g) bod 2 ZDP, v zmysle ktorého je zostatková cena uznaným daňovým výdavkom v plnej výške bez ohľadu na náhradu škody, ak škoda podľa potvrdenia polície bola spôsobená neznámym páchatelom.

Škoda môže vzniknúť aj na hmotnom majetku vylúčenom z odpisovania podľa § 23 ZDP. **Výška škody spôsobenej krádežou na majetku vylúčenom z odpisovania** sa určí vo výške vstupnej ceny tohto majetku.

O škodách všeobecne platí, že na daňové účely sa neuznávajú výdavky vo výške presahujúcej prijaté náhrady. Do základu dane možno podľa § 21 ods. 2 písm. e) ZDP zahrnúť úhrnnú **hodnotu škôd** (aj škôd spôsobených krádežou) **len do výšky úhrnu náhrad týchto škôd zaúčtovaných v rovnakom zdaňovacom období do zdaniteľných príjmov, s výnimkou daňovníkom nezavinených škôd** podľa § 19 ods. 3 písm. g) ZDP, v zmysle ktorého sú daňovým výdavkom škody nezavinené daňovníkom vzniknuté v dôsledku živeľnej pohromy a škody spôsobené neznámym páchatelom.

Škody nezavinené daňovníkom – **spôsobené neznámym páchatelom sú daňovým výdavkom v zdaňovacom období, v ktorom bola táto skutočnosť potvrdená políciou.** Pojem škody spôsobenej podľa potvrdenia polície neznámym páchatelom zákon o dani z príjmov bližšie nešpecifikuje. Účtovná jednotka je však povinná oprávnenosť zahrnutia škody do daňových výdavkov preukázať potvrdením polície (uznesením), z ktorého musí byť zrejmé, že došlo ku škode na majetku a že konkrétny páchatel nebol zistený. Takto preukázanú škodu možno do daňových výdavkov zahrnúť v tom zdaňovacom období, v ktorom polícia túto skutočnosť potvrdí.

Z uvedeného vyplýva, že škoda spôsobená krádežou sa daňovo vysporiada nasledovne:

- ak škodu **spôsobil známy páchatel** – podľa § 21 ods. 2 písm. e) ZDP alebo ak ide o dlhodobý majetok podľa § 19 ods. 3 písm. d) ZDP, pričom škoda má charakter páchatelom zavinennej škody a do daňových výdavkov nie je možné zahrnúť škodu spôsobenú krádežou presahujúcu prijatú náhradu za škodu, resp. do daňových výdavkov možno zahrnúť škodu len do výšky príjmov z náhrad za škodu,
- ak škodu podľa potvrdenia polície **spôsobil neznámy páchatel** – podľa § 19 ods. 3 písm. g) bod 2 ZDP, pričom škoda má charakter daňovníkom nezavinennej škody a do daňových výdavkov je možné zahrnúť škodu spôsobenú krádežou v plnej výške.

V zmysle § 21 ods. 2 písm. e) ZDP daňovým výdavkom nie je **stratné v maloobchodnom predaji** do výšky, ktorá nepresahuje ekonomicky odôvodnenú a prepočtami doloženú normu úbytku tovaru. Pojem stratné v právnych predpisoch nie je definovaný. V praxi ide o straty na tovare v maloobchodných, samoobslužných a podobných predajniach, ktoré vznikli **z dôvodu drobných krádeží** tovaru z regálov. Stratné tak vzniká z dôvodov špecifik maloobchodného predaja, väčšieho množstva kupujúcich a obmedzenej možnosti kontroly zákazníkov predajcom v predajniach. Ekonomicky odôvodnenú normu stratného musí účtovná jednotka vypracovať za základe sledovaných úbytkov v predchádzajúcich obdobiach a stanoviť v percentách z celkového obratu v predajných cenách za časové obdobie. Stratné do výšky stanovenej normy možno uznať do daňových výdavkov, stratné nad stanovenú normu predstavuje nedaňový výdavok.

Zo samotného znenia ustanovenia § 21 ods. 2 písm. e) a § 19 ods. 3 písm. d) ZDP vyplýva, že škoda úzko súvisí s náhradou škody. **Náhrada škody** má poškodenému nahraďiť to, o čo prišiel v dôsledku škody, a to v plnej alebo čiastočnej výške. Prijatá alebo predpísaná náhrada škody u právnickej osoby je vždy zdaniteľným príjmom.

Krádež majetku z hľadiska zákona o dani z pridanej hodnoty

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. (ďalej len „zákon o DPH“) osobitnú úpravu škody a krádeže neobsahuje. Z vymedzenia dodania tovaru v § 8 zákona o DPH a dodania služby v § 9 zákona o DPH vyplýva, že náhrada škody nie je dodaním tovaru ani dodaním služby, t. j. nie je predmetom dane. Platiteľovi dane **prijatím náhrady za škodu daňová povinnosť nevzniká**.

Zákon o DPH v § 53 ods. 5 stanovuje platiteľom dane **povinnosť vrátenia odpočítanej dane z dôvodu krádeže tovaru**, pričom nie je rozhodujúce, či krádež nahlá-

sil alebo nenahlásil na políciu. Táto povinnosť sa týka iba krádeže, nie škôd všeobecne. Platiteľ je povinný odviesť daň vo výške odpočítanej dane, ak ide o krádež tovaru odpisovaného podľa ustanovení zákona o dani z príjmov, odvodenie dane sa zníži o pomernú časť dane zodpovedajúcej odpisom. Všeobecne teda platí, že povinný odvodenie dane pri krádeži sa určí z vyčíslennej hodnoty škody spôsobenej krádežou na účely zákona o dani z príjmov. Ak ide o krádež tovaru, pri ktorom bola pri obstaraní rôzna sadzba dane, pri krádeži platiteľ vráti skutočne odpočítanú daň, resp. daň podľa sadzby, ktorá platila pri obstaraní odcudzeného tovaru.

Platiteľ dane je povinný odviesť daň **za zdaňovacie obdobie, v ktorom krádež zistil**, t. j. nie za zdaňovacie obdobie, v ktorom do daňových výdavkov uplatní škodu spôsobenú neznámym páchatelom na základe potvrdenia polície podľa zákona o dani z príjmov. Ak sa po vrátení dane ukradnutý tovar nájde a vráti, platiteľ môže podať dodatočné daňové priznanie k DPH.

Účtovanie krádeže majetku v podvojnóm účtovníctve

Podľa opatrenia Ministerstva financií SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v z. n. p. (ďalej len „Postupy účtovania v PÚ“) sa škody účtujú na účtoch 549 – *Manká a škody* a 569 – *Manká a škody na finančnom majetku*.

Obsahovú náplň účtu 549 – *Manká a škody* definujú Postupy účtovania v PÚ v § 68 ods. 8. Na ľarchu účtu sa účtujú škody na dlhodobom majetku, na nakúpených zásobách, na zásobách vlastnej výroby, t. j. škody na majetku prevádzkového charakteru. Obsahovú náplň účtu 569 – *Manká a škody na finančnom majetku* Postupy účtovania v PÚ nedefinujú, z názvu však vyplýva, že na ľarchu účtu sa budú účtovať škody na krátkodobom finančnom majetku (finančná hotovosť v eurách alebo v cudzej mene, ceniny) a na dlhodobom finančnom majetku (cenné papiere v listinnej podobe).

Účtovanie škôd v dôsledku krádeže jednotlivých druhov majetku je nasledujúce:

Účtovné prípady	MD	D
Krádež obstarávaného dlhodobého nehmotného majetku	549	041
Krádež obstarávaného dlhodobého hmotného majetku	549	042
Krádež dlhodobého nehmotného majetku	549	07X
Krádež dlhodobého hmotného majetku	549	08X
Krádež umeleckých diel a zbierok	549	032
Krádež materiálu:		
• pri spôsobe účtovania A	549	112
• pri spôsobe účtovania B v priebehu účtovného obdobia	549	501
Krádež tovaru:		
• pri spôsobe účtovania A	549	132
• pri spôsobe účtovania B v priebehu účtovného obdobia	549	504
Krádež nedokončenej výroby:		
• pri spôsobe účtovania A	549	121
• pri spôsobe účtovania B v priebehu účtovného obdobia	549	611

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Účtovné prípady	MD	D
Krádež polotovarov:		
• pri spôsobe účtovania A	549	122
• pri spôsobe účtovania B v priebehu účtovného obdobia	549	612
Krádež výrobkov:		
• pri spôsobe účtovania A	549	123
• pri spôsobe účtovania B v priebehu účtovného obdobia	549	604
Krádež zvierat:		
• pri spôsobe účtovania A	549	124
• pri spôsobe účtovania B v priebehu účtovného obdobia	549	614
Povinnosť vrátenia odpočítanej DPH pri krádeži	549	343
Krádež finančných prostriedkov:		
• v hotovosti	569	211
• z bankového účtu	569	221
• pri prevoze hotovosti	569	261
Krádež cenín	569	213
Krádež krátkodobého finančného majetku	569	25X
Krádež dlhodobého finančného majetku	569	06X

Ak účtovná jednotka má majetok proti krádeži poistený, v prípade krádeže bude účtovať aj o **nároku náhrady škody** voči príslušnej komerčnej poisťovni podľa § 55 ods. 9 Postupov účtovania v PÚ na ťarchu účtu 378 – *Iné pohľadávky* so súvzťažným zápisom v prospech účtu:

- 648 – *Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti* – ak pôjde

o škody na majetku prevádzkového charakteru.

- 668 – *Ostatné finančné výnosy* – ak pôjde o škody na finančnom majetku.

V praxi býva problematické účtovanie o nároku na náhradu škody voči poisťovni na prelome účtovných období. Ak do dňa zostavenia účtovnej závierky poisťovne

nebola uzatvorená, účtovná jednotka musí o nároku na náhradu škody účtovať v dohadnej výške v súlade s § 2a a § 48 ods. 3 Postupov účtovania v PÚ. Ak účtovná jednotka zistí skutočnú výšku náhrady škody po dni zostavenia účtovnej závierky, rozdiel vysporiada v nasledujúcom účtovnom období.

Účtovanie o náhrade škôd v dôsledku krádeže je nasledovné:

Účtovné prípady	MD	D
Predpis nároku na náhradu škody voči poisťovni vo výške poskytnutej náhrady:		
• ak škoda bola zaúčtovaná na účet 549	378	648
• ak škoda bola zaúčtovaná na účet 569	378	668
Predpis nároku na náhradu škody voči poisťovni v odhadnej výške náhrady:		
• ak škoda bola zaúčtovaná na účet 549	378 A	648
• ak škoda bola zaúčtovaná na účet 569	378 A	668
Inkaso náhrady škody od poisťovne	221	378, 378 A
Vysporiadanie rozdielu medzi skutočnou a odhadnou výškou náhrady	+ – 378 A	+ – 648, 668

Legenda: (A – samostatná analytická evidencia).

O škodách v dôsledku krádeže sa účtuje v **nákladoch v účtovnom období, v ktorom došlo ku krádeži resp. krádež bola ziste-**

ná. Ak účtovná jednotka v tomto zdaňovacom období nemá k dispozícii potvrdenie od polície o tom, že páchateľ je neznámy,

pri zisťovaní základu dane musí o zaúčtovaný náklad **zvýšiť výsledok hospodárenia.** V prípade, že sa v účtovnom období, v kto-

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

rom došlo ku krádeži účtovalo aj o náhrade škody, škoda je v tomto zdaňovacom období daňovým výdavkom do výšky zaúčtovanej náhrady podľa § 21 ods. 2 písm. e), resp. § 19 ods. 3 písm. d) ZDP a položkou zvyšujúcou základ dane je len rozdiel, o ktorý zaúčtovaný náklad prevyšuje zúčtovanú náhradu. V zdaňovacom období, v ktorom účtovná jednotka **dostane od polície potvrdenie** o tom, že páchateľ je neznámy, bude tento rozdiel daňo-

vým výdavkom podľa § 19 ods. 3 písm. g) ZDP a do základu dane sa premietne ako položka **znižujúca výsledok hospodárenia**.

Príklad č. 1 – Škoda na tovare spôsobená známym páchatelom:

Účtovná jednotka prevádzkuje predajňu potravín. V júli sa do skladu vlámali dvaja páchatelia. Pri pokuse o krádež tovaru ich na mieste zadržala polícia. Na tovare však spôsobili škodu znehodnotením, rozbitím fliaš a pod. vo výške 1 510,20 €. Poistovňa uhradila účtovnej jednotke škodu na tovare v auguste vo výške 1 250 €.

ním, rozbitím fliaš a pod. vo výške 1 510,20 €. Poistovňa uhradila účtovnej jednotke škodu na tovare v auguste vo výške 1 250 €.

Ide o škodu spôsobenú známym páchatelom, preto pri stanovení výšky škody, ktorú možno zahrnúť do daňových výdavkov je potrebné vychádzať z § 21 ods. 2 písm. e) ZDP, t. j. daňovým výdavkom je len škoda do výšky prijatej náhrady. Nakoľko ku krádeži nedošlo, povinnosť odvodu DPH nevzniká.

Účtovné prípady	Suma v €	MD	D
Škoda na tovare	1 510,20	549	132
Náhrada škody od poisťovne:			
• predpis náhrady	1 250,00	378	648
• prijatá náhrada	1 250,00	221	378

Je vhodné, aby účtovná jednotka daňovo uznanú škodu vo výške 1 250 € evidovala v rámci analytickej evidencie k účtu 549. Škoda prevyšujúca náhradu od poisťovne vo výške 260,20 € je daňovo neuznaná a o túto čiastku bude musieť účtovná jednotka pri zisťovaní základu dane zvýšiť výsledok hospodárenia.

je podstatné, či pohľadávka bola zaplatená v zdaňovacom období, v ktorom ku škode došlo alebo až v nasledujúcom zdaňovacom období.

Príklad č. 2 – Krádež tovaru, policajné vyšetrovanie do konca zdaňovacieho obdobia nebolo uzatvorené:

Účtovnej jednotke bol v októbri 2019 z predajne potravín ukradnutý tovar v celkovej hodnote

2 158,60 €. Tovar proti krádeži bol poistený, poisťovňa v novembri poskytla časť náhrady škody vo výške 1 500 €, s tým, že po ukončení policajného vyšetrovania (bez ohľadu na výsledok) doplatí náhradu škody do výšky 95 % celkovej škody.

Nakoľko došlo ku krádeži, účtovná jednotka je za zdaňovacie obdobie, v ktorom krádež zistila, povinná vrátiť odpočítanú DPH. Išlo o tovar nadobudnutý so sadzbou DPH 20 %, preto je povinná vrátiť 431,72 € (výpočet: 2 158,60 x 20 %).

Účtovné prípady v roku 2019	Suma v €	MD	D
Škoda na tovare	2 158,60	549	132
Povinnosť vrátenia odpočítanej DPH pri krádeži	431,72	549	343
Náhrada škody od poisťovne:			
• predpis náhrady v celkovej výške (95 % škody)	2 050,67	378	648
• prijatá časť náhrady	1 500,00	221	378
Účtovné prípady v roku 2020	Suma v €	MD	D
Prijatá ďalšia časť náhrady škody	550,67	221	378

Nakoľko policajné vyšetrovanie do konca zdaňovacieho obdobia roku 2019 nie je uzatvorené, pri posudzovaní výšky daňových výdavkov je potrebné uplatniť § 21 ods. 2 písm. e) ZDP, t. j. daňovým výdavkom

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

môže byť len škoda do výšky prijatej náhrady. Škoda prevyšujúca predpísanú náhradu vo výške 107,93 € je daňovo neuznaná a účtovná jednotka musí pri zisťovaní základu dane za rok 2019 zvýšiť výsledok hospodárenia.

V zdaňovacom období roku 2020:

- ak polícia potvrdí, že páchatel krádeže je neznámy, pri celkovom vysporiadaní škody je potrebné uplatniť § 19 ods. 3 písm. g) bod 2 ZDP, t. j. daňovým výdavkom je celková výška škody, pri zisťovaní základu dane za rok 2020 účtovná jed-

notka zníži výsledok hospodárenia o 107,93 €,

- ak polícia páchatela vypátra, účtovná jednotka pri zisťovaní základu dane za rok 2020 úpravu výsledku hospodárenia robiť nebude.

□ □ □

Príklad č. 3 – Krádež materiálu, páchatel neznámy:

Účtovná jednotka skladuje vo svojom sklade stavebný materiál. V máji zistila, že do skladu

sa niekto vlámaval a odcudzil materiál v hodnote 3 508,50 €. Materiál poistený nebol. Krádež bola nahlásená polícii, konkrétny páchatel' zistený nebol. Túto skutočnosť polícia potvrdila v októbri.

Keďže krádež bola polícii nahlásená a podľa jej potvrdenia je páchatel' neznámy, škoda v dôsledku krádeže je podľa § 19 ods. 3 písm. g) ZDP uznaným daňovým výdavkom v plnej výške, aj v prípade, že materiál poistený nebol. Účtovná jednotka je povinná vrátiť odpočítanú daň vo výške $3\,508,50 \times 20\% = 701,70$ €.

Účtovné prípady	Suma v €	MD	D
Škoda na materiáli v dôsledku krádeže	3 508,50	549	112
Povinnosť vrátenia odpočítanej DPH pri krádeži	701,70	549	343

Nakoľko škoda v dôsledku krádeže zaúčtovaná na účte 549 je v plnej výške uznaným daňovým výdavkom, úpravu výsledku hospodárenia pri zisťovaní základu dane nebude potrebné robiť.

□ □ □

Príklad č. 4 – Krádež materiálu, páchatel' známy, materiál nevrátený:

Účtovná jednotka nahlásila polícii vlámanie na skladu a odcudzenie materiálu vo výške 2 680,50 €. Materiál poistený nebol. Polícia páchatela vypátrala, odcudzený materiál sa však nenašiel a preto vrátený nebol.

V tomto prípade nie je možné postupovať podľa § 19 ods. 3 písm. g) ZDP. Došlo k daňovníkom nezavinenej škode, polícia však páchatela vypátrala, preto je potrebné postupovať podľa § 21 ods. 2 písm. e) ZDP a do daňových výdavkov zahrnúť len škodu do výšky náhrady. Nakoľko materiál poistený nebol, náhrada škody od poisťovne neprichádza do úvahy, preto škoda v dôsledku krádeže nie je uznaným daňovým výdavkom. Účtovná jednotka je povinná vrátiť odpočítanú daň vo výške $2\,680,50 \times 20\% = 536,10$ €.

Účtovné prípady	Suma v €	MD	D
Škoda na materiáli v dôsledku krádeže	2 680,50	549	112
Povinnosť vrátenia odpočítanej DPH pri krádeži	536,10	549	343

Škoda v dôsledku krádeže zaúčtovaná na účte 549 bude pri zisťovaní základu dane položkou zvyšujúcou výsledok hospodárenia.

□ □ □

Príklad č. 5 – Krádež odpisovaného dlhodobého majetku, páchatel' neznámy:

Účtovnej jednotke bolo v auguste 2019 ukradnuté osobné motorové vozidlo, ktoré nadobudla a do užívania uviedla v januári 2017 v obstarávacej cene 24 000 € (bez DPH). Pri nadobudnutí vozidla DPH vo výške 4 800 € odpočítala. Vozidlo odpisovala v 1. odpisovej skupine, rovnomerným spôsobom, daňová zostatková cena k 31. 12. 2018 bola 12 000 €. Vozidlo bolo proti krádeži poistené, poisťovňa poskytla náhradu škody v októbri vo výške 8 500 €.

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Účtovná jednotka je pri krádeži povinná vrátiť pomernú časť odpočítanej DPH. Nakoľko ide o krádež odpisovaného majetku odpočítanú DPH zníži o pomernú časť DPH zodpovedajúcu daňovým odpisom, t. j. výšku vrátenej DPH stanoví z daňovej zostatkovej ceny:

$$12\,000 \times 20\% = 2\,400 \text{ €}.$$

Polícia páchatel'a nezistila, v decembri vydala uznesenie o odložení vecí s tým, že páchatel' je neznámy. Účtovná jednotka môže

uplatniť § 19 ods. 3 písm. g) bod 2 ZDP a daňovú zostatkovú cenu zahrnúť do daňových výdavkov v plnej výške.

Účtovná jednotka účtuje:

- škodu vo výške zostatkovej ceny,
- vyradenie z účtovníctva v obstarávacej cene,
- povinnosť vrátenia pomernej časti odpočítanej DPH,
- predpis nároku na náhradu škody od poisťovne a to v priebehu účtovného obdobia, keď

ku krádeži došlo alebo až vtedy keď náhradu od poisťovne obdrží. Ak by náhradu škody od poisťovne neobdržala a o predpise v priebehu účtovného obdobia neúčtovala, predpis náhrady škody musí zaúčtovať ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v rámci závierkových alebo upravujúcich závierkových účtovných prípadov. Takáto povinnosť účtovania vyplýva u § 48 ods. 3 a z § 2a Postupov účtovania v PÚ.

Účtovné prípady	Suma v €	MD	D
Zúčtovanie škody – krádeže:			
• zaúčtovanie zostatkovej ceny do nákladov	12 000,00	549	082
• vyradenie z účtovníctva v obstarávacej cene	24 000,00	082	022
Povinnosť vrátenia časti DPH pri krádeži	2 400,00	549	343
Náhrada škody od poisťovne:			
• predpis náhrady	8 500,00	378	648
• prijatá náhrada	8 500,00	221	378

Nakoľko škoda v dôsledku krádeže zaúčtovaná na účte 549 vo výške zostatkovej ceny je v plnej výške uznaným daňovým výdavkom, úpravu výsledku hospodárenia pri zisťovaní základu dane nebude potrebné robiť.

□ □ □

Príklad č. 6 – Krádež odpisovaného dlhodobého majetku, páchatel' známy, majetok nevrátený:

Účtovnej jednotke bolo v septembri 2019 ukradnuté čerpadlo, kto-

ré nadobudla a do užívania zaradila v marci 2017 v obstarávacej cene 3 600 € (bez DPH). Pri nadobudnutí DPH vo výške 720 € odpočítala. Čerpadlo odpisovala v 2. odpisovej skupine, rovným spôsobom, daňová zostatková cena k 31. 12. 2018 bola 1 100 €. Majetok proti krádeži poistený bol, poisťovňa poskytla náhradu škody v októbri vo výške 500 €. Polícia páchatel'a vypátrala, čerpadlo však nenašla. Účtovná jednotka je z dôvodu krádeže povinná vrátiť pomernú časť od-

počítanej DPH: $1\,100 \times 20\% = 220 \text{ €}$.

Pri posudzovaní daňovej uznateľnosti škody v dôsledku krádeže účtovná jednotka nemôže uplatniť § 19 ods. 3 písm. g) bod 2 ZDP, nakoľko nejde o neznámeho páchatel'a. V prípade známeho páchatel'a pri krádeži dlhodobého majetku musí uplatniť § 19 ods. 3 písm. d) ZDP a do daňových výdavkov uplatniť zostatkovú cenu majetku len do výšky prijatej náhrady.

Účtovné prípady	Suma v €	MD	D
Zúčtovanie škody – krádeže:			
• zaúčtovanie zostatkovej ceny do nákladov	1 100,00	549	082
• vyradenie z účtovníctva v obstarávacej cene	3 600,00	082	022
Povinnosť vrátenia časti DPH pri krádeži	220,00	549	343
Náhrada škody od poisťovne:			
• predpis náhrady	500,00	378	648
• prijatá náhrada	500,00	221	378

PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO

Nakoľko škoda prevyšujúca náhradu škody vo výške 600 € nie je daňovo uznaným výdavkom, účtovná jednotka musí pri zisťovaní základu dane zvýšiť o túto čiastku výsledok hospodárenia.

□ □ □

Príklad č. 7 – Krádež peňazí, páchatel neznámy:

Neznámy páchatel sa v máji vlámaval do objektu účtovnej jednotky a odcudzil príručnú pokladnicu, v ktorej bola peňažná hotovosť vo výške 985,20 €. Skutočnosť, že ide o neznámeho páchatela polícia potvrdila v auguste.

Účtovná jednotka uplatní § 19 ods. 3 písm. g) bod 2 ZDP, škodu zahrnie do daňových výdavkov v plnej výške.

Účtovné prípady	Suma v €	MD	D
Zúčtovanie škody – krádeže peňazí z pokladnice	985,20	569	211

Ing. Eva Gášpárová

CESTOVNÉ NÁHRADY

Preddavok na pracovnú cestu a jeho vyúčtovanie

Cestovné náhrady, nároky a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov pri pracovnej ceste, vrátane poskytnutia preddavkov, upravuje zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách, v z. n. p. (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“).

Zamestnanci, ktorí sú zamestnávateľom vyslaní na pracovnú cestu, majú nárok na úhradu výdavkov, ktoré im počas pracovnej cesty vznikli. Zamestnávateľ je povinný poskytovať zamestnancovi pred začatím zahraničnej pracovnej cesty preddavok na pracovnú cestu v primeranej výške. Pri tuzemskej pracovnej ceste poskytuje zamestnávateľ preddavok zamestnancovi vtedy, ak o to zamestnanec požiada. Zákon o cestovných náhradách upravuje práva a povinnosti zamestnávateľa v súvislosti s poskytovaním preddavku, spôsob jeho poskytovania, lehoty ktoré je nutné dodržať pri vyúčtovaní cestovných náhrad zo strany zamestnanca a aj vyúčtovanie náhrad zo strany zamestnávateľa.

Cestovné náhrady

Cestovné náhrady poskytuje zamestnávateľ svojim zamestnancom na úhradu skutočne vynaložených výdavkov spojených s výkonom práce na inom mieste, ako je ich pravidelné pracovisko. Podmienkou vzniku nároku na cestovné náhrady je preukázateľnosť vzniknutých výdavkov pri pracovnej ceste.

Pracovná cesta zamestnanca je, podľa § 2 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko, vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty. Pracovná cesta je aj cesta, ktorá trvá od nástupu osoby uvedenej v § 1 ods. 2 zákona o cestovných náhradách na cestu na plnenie činnosti pre ňu vyplývajúcej z osobitného postavenia vrátane výkonu činnosti do skončenia tejto cesty.

Pravidelným pracoviskom zamestnanca je, podľa § 2 ods. 3 zákona o cestovných náhradách,

miesto, ktoré má zamestnanec písomne dohodnuté so svojim zamestnávateľom. Ak nemá takéto miesto dohodnuté, je pravidelným pracoviskom miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve alebo v dohodách (dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o vykonaní práce a dohoda o brigádnickej práci študentov). Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z., Zákonník práce v z. n. p. (ďalej „Zákonník práce“) v pracovnej zmluve je zamestnávateľ povinný so zamestnancom dohodnúť podstatné náležitosti, medzi ktoré patrí aj miesto výkonu práce (obec, časť obce alebo inak určené miesto). U zamestnancov, ktorí často menia pracovisko z dôvodu osobitnej povahy povolania (napríklad zamestnanci, ktorí vykonávajú stavebné práce, montážne práce, cestujúci predajcovia, vodiči motorových vozidiel a podobne), je možné ako pravidelné pracovisko dohodnúť aj miesto pobytu (bydlisko). Miesto pravidelného pracoviska je dôležité a rozhodujúce pre stanovenie výšky cestov-

CESTOVNÉ NÁHRADY

ných náhrad, a preto by malo byť individuálne dohodnuté s každým zamestnancom a malo by byť určené konkrétnou adresou alebo názvom obce.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o cestovných náhradách zamestnancovi, ktorý bol vyslaný na pracovnú cestu patrí:

- náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- preukázaných stravné,
- náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov,
- náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cesty na návštevu rodiny zamestnanca.

Preddavok na pracovnú cestu

Preddavok na pracovnú cestu poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi, ktorý bol vyslaný na pracovnú cestu, v súlade s ustanovením § 36 zákona o cestovných náhradách. Preddavok poskytuje bez žiadosti zamestnanca alebo na základe žiadosti zamestnanca.

Preddavok poskytnutý bez žiadosti zamestnanca

Zamestnávateľ má povinnosť, podľa § 36 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, poskytnúť zamestnancovi preddavok na cestovné náhrady do sumy predpokladaných cestovných náhrad (ďalej len „preddavok“) pri vyslaní zamestnanca na zahraničnú pracovnú cestu alebo pri vyslaní do štátu Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

Výška preddavku by mala byť vždy primeraná podmienkam zahraničnej pracovnej cesty a podmienkam vyslania do štátu EÚ. Podmienky pracovnej cesty určuje zamestnávateľ. Zamestnávateľ má povinnosť, podľa § 3 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, pri

vyslaní zamestnanca na pracovnú cestu písomne určiť podmienky pracovnej cesty (miesto nástupu na pracovnú cestu, miesto výkonu práce, čas trvania pracovnej cesty, spôsob dopravy, miesto skončenia pracovnej cesty a ďalšie podmienky). Zamestnávateľ má povinnosť určiť aj výšku preddavku a výšku vreckového.

Preddavok poskytnutý na základe žiadosti zamestnanca

Podľa § 36 ods. 1 zákona o cestovných náhradách je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi preddavok na pracovnú cestu do výšky predpokladaných cestovných náhrad vtedy, ak zamestnanec o poskytnutie preddavku požiada. Preddavok na základe žiadosti zamestnanca poskytuje zamestnávateľ:

- pri vyslaní zamestnanca na tuzemskú a zahraničnú pracovnú cestu, v súlade s ustanovením § 2 ods. 1 a ods. 2 zákona o cestovných náhradách,
- pri vzniku pracovného pomeru, podľa § 6 ods. 2 zákona o cestovných náhradách,
- pri dočasnom pridelení, podľa § 6 ods. 1 zákona o cestovných náhradách,
- pri výkone práce v zahraničí, v súlade s § 18 zákona o cestovných náhradách,
- pri ceste v súvislosti s mimoriadnym výkonom práce do miesta pravidelného pracoviska a späť, podľa § 6a zákona o cestovných náhradách.

Príklad č. 1:

Zamestnanec bol v septembri 2019 vyslaný na jednodňovú pracovnú cestu, ktorej predpokladaná dĺžka je viac ako 18 hodín. Zamestnanec požiadal zamestnávateľa o poskytnutie preddavku vo výške 22 €. Nárok zamestnanca na stravné pri dodrža-

ní podmienok pracovnej cesty je, podľa § 5 ods. 1 písm. c) zákona o cestovných náhradách, vo výške 11,60 € a nárok na úhradu cestovných výdavkov. Predpokladané cestovné výdavky zamestnanca nie sú vyššie ako 10 €. Zamestnávateľ zamestnancovi preddavok neposkytol a svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že ide a jednodňovú pracovnú cestu, pri ktorej je výška cestovných náhrad nízka a výdavky spojené s pracovnou cestou mu preplatí na základe vyúčtovania už na druhý deň.

Potup zamestnávateľa nebol správny. Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi preddavok, ak zamestnanec požiada o jeho poskytnutie podľa zákona o cestovných náhradách nešpecifikuje, o akú pracovnú cestu ide (jednodňovú, viacdňovú) a ani sumu a rozsah predpokladaných výdavkov. Zamestnávateľ je povinný podľa § 36 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, na základe žiadosti zamestnanca, preddavok poskytnúť do výšky predpokladaných výdavkov.

□ □ □

Príklad č. 2:

Zamestnávateľ vyslal zamestnanca na zahraničnú pracovnú cestu do Rakúska a do ČR. Zamestnávateľ poskytol zamestnancovi preddavok v eurách. V Českej republike musel zamestnanec vymeniť časť finančných prostriedkov v eurách na CZK. Pri výmene platil poplatok vo výške 100 CZK. Musí zamestnávateľ uhradiť zamestnancovi výdavok 100 CZK, ktorý musel zaplatiť pri výmene finančných prostriedkov?

Poplatok za výmenu finančných prostriedkov uhradí zamestnávateľ pri vyúčtovaní pracovnej cesty, na základe potvrdenia, kto-

CESTOVNÉ NÁHRADY

ré mu zamestnanec predloží. Poplatok za výmenu sa považuje za potrebný vedľajší výdavok, na ktorý má zamestnanec nárok podľa § 4 ods. 1 písm. d) zákona o cestovných náhradách.

Forma poskytnutia preddavku

Formu poskytnutia preddavku si môže zamestnávateľ dohodnúť so zamestnancom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o cestovných náhradách preddavok alebo jeho časť môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi nie len v hotovosti, ale po dohode so zamestnancom aj:

- formou cestovného šeku,
- zapožičaním platobnej karty zamestnávateľa alebo medzinárodnej platobnej bankovej karty zamestnávateľa,
- prevodom na účet zamestnanca vedený v banke alebo pobočke zahraničnej banky v eurách,
- prevodom na účet zamestnanca vedený v banke alebo pobočke zahraničnej banky v cudzej mene.

Poskytnutie preddavku v hotovosti je základná forma poskytnutia preddavku, pri ktorej sa nevyžaduje súhlas zamestnanca. Pri ostatných formách poskytnutia preddavku, ktoré sú vyššie uvedené, vyžaduje zákon súhlas zamestnanca, t. j., že zamestnávateľ sa musí so zamestnancom na inej forme poskytnutia preddavku (okrem hotovosti) dohodnúť.

Spôsob poskytnutia preddavku

Preddavok na pracovnú cestu poskytuje zamestnávateľ najčastejšie tak, že ho poskytne pri vyslaní zamestnanca na pracovnú cestu samostatne jednému zamestnancovi. Zamestnávateľ môže postupovať aj podľa § 36 ods. 3 zákona o cestovných náhradách a v prí-

pade potreby poskytnúť preddavok jedným rozhodnutím:

- pre viacerých zamestnancov,
- na viacero pracovných ciest zamestnanca.

Príklad č. 3:

Zamestnanec, ktorý pracuje ako opravár a čistič špeciálneho zariadenia, vykonáva dva až trikrát do týždňa zahraničnú pracovnú cestu do Rakúska, pri ktorej má nárok na stravné vo výške 22,50 € (50 % zo stravného 45 €, lebo pracovná cesta trvá 6 až 12 hodín) a preukázané cestovné výdavky. Pred každou cestou si zamestnanec vyzdvihuje preddavok vo výške 35 € až 40 €.

Zamestnávateľ sa z dôvodu zníženia administratívnej náročnosti rozhodol, že bude zamestnancovi poskytovať preddavok na zahraničnú pracovnú cestu tak, že mu ho poskytne na viaceré pracovné cesty naraz. To znamená, vždy v pondelok, keď už má zamestnanec objednávky na výkon prác na celý týždeň, mu poskytne preddavok na všetky zahraničné pracovné cesty, ktoré má v danom týždni vykonať, naraz. Postup zamestnávateľa je správny, lebo je v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona o cestovných náhradách.

Výška preddavku a mena, v ktorej sa poskytuje

Zamestnanec môže byť vyslaný na zahraničnú pracovnú cestu do štátu EÚ, ktorý je štátom Eurozóny, napríklad Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, do tretieho štátu alebo do štátu mimo EÚ. Zamestnávateľ pri rozhodovaní v akej mene preddavok poskytne (v mene euro alebo v cudzej mene), by mal postupovať podľa ustanove-

nia § 36 ods. 4 a 5 zákona o cestovných náhradách.

Poznámka: Tretie štáty sú štáty, ktoré zaviedli euro na základe menovej dohody uzavretej s Európskym spoločenstvom podľa osobitných predpisov. Sú to štáty, ktoré nie sú členmi EÚ, ale na základe menovej dohody zaviedli euro. Napríklad Republika San Maríno, Vatikán, Monacké kniežatstvo a podobne.

Preddavok v eurách

Preddavok v eurách sa poskytuje vtedy, ak je zamestnanec vyslaný na zahraničnú pracovnú cestu do členského štátu eurozóny alebo do tretieho štátu.

Preddavok v cudzej mene

Preddavok v cudzej mene sa poskytuje pre štáty, ktoré nie sú členským štátom eurozóny alebo pre tretie štáty.

Preddavok sa poskytuje v rozsahu a za podmienok zahraničnej pracovnej cesty alebo vyslania do štátu EÚ. Ak banka, pobočka zahraničnej banky alebo zmenáreň nevydá cudziu menu, poskytne zamestnávateľ preddavok v eurách. Zamestnávateľ môže poskytnúť preddavok v inej mene, ako stanovuje zákon, ak sa tak dohodne so zamestnancom.

Preddavok na stravné pri zahraničnej pracovnej ceste

Podľa § 36 ods. 6 zákona o cestovných náhradách poskytuje zamestnávateľ preddavok na stravné, podľa opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej MF SR), v mene ustanovenej pre jednotlivé krajiny.

V súčasnosti platí opatrenie MF SR č. 401/2012 Z. z., ktorým sa

CESTOVNÉ NÁHRADY

ustanovujú základne sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách (ďalej len „opatrenie MF SR“). Zamestnávateľ sa môže so zamestnancom dohodnúť na poskytovaní preddavku na stravné v inej mene ako je mena ustanovená pre jednotlivé krajiny v opatrení MF SR.

Poznámka: Stravné je v opatrení MF SR ustanovené takto:

- v mene, ktorá platí v danej krajine v eurách, napríklad základná sadzba stravného pre Rakúsko. Taliansko a Nemecko je to suma 45 €,
- v mene, ktorá platí v danej krajine, napríklad základná sadzba stravného pre ČR je 600 CZK, pre Švajčiarsko je 80 CHF, pre Švédsko je 455 SEK,
- vo voľne zmeniteľnej mene na € alebo americký dolár, napríklad základná sadzba stravného pre Austráliu je 74 USD, pre Bielorusko a Rusko je 39 €, pre Turecko je 44 €.

Prepočítací kurz pri preddavku na stravné

Ak sa zamestnávateľ dohodne so zamestnancom, že preddavok na stravné mu poskytne v inej mene, ako je mena určená v opatrení MF SR, na prepočet sa použije kurz vyhlásený a určený Európskou centrálnou bankou (ďalej len „ECB“) alebo Národnou bankou Slovenska (ďalej len „NBS“), ktorý je platný v prvý deň mesiaca, v ktorom sa zahraničná pracovná cesta alebo iná skutočnosť zakladajúca nárok na stravné začala (§ 36 ods. 6 zákona o cestovných náhradách). Takýto kurz sa použije len pre stravné, nie pre iné náhrady. Ak zamestnancovi vzniknú počas zahraničnej pracovnej cesty aj iné výdavky, na

náhradu má nárok v mene, na ktorú znejú doklady, ktoré predloží k vyúčtovaniu.

Poznámka: V prípade, že sa zamestnávateľ dohodne so zamestnancom, že preddavok na stravné pri zahraničnej pracovnej ceste mu poskytne v inej mene, ako je mena určená v opatrení MF SR, postupuje zamestnávateľ podľa tejto dohody. V praxi sa preddavok na zahraničnú pracovnú cestu často poskytuje skôr, ako v deň nástupu na zahraničnú pracovnú cestu a zamestnávateľ ešte nevie prepočítací kurz. V takomto prípade môže použiť kurz, ktorý je v platný v čase poskytnutia preddavku. Pri vyúčtovaní náhrad sa suma prepočíta kurzom, ktorý bude platný k prvému dňu mesiaca, v ktorom sa zahraničná pracovná cesta začala.

Vyúčtovanie pracovnej cesty

Pri vyúčtovaní pracovnej cesty platia povinnosti a termíny ustanovené v § 36 ods. 7 a ods. 8 zákona o cestovných náhradách.

Povinnosti zamestnanca

Podľa § 36 ods. 7 zákona o cestovných náhradách je zamestnanec povinný v lehote do 10 pracovných dní odo dňa skončenia pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa zákona o cestovných náhradách, predložiť doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad. Zákon umožňuje v kolektívnej zmluve, v písomnej dohode so zamestnancom alebo v internom predpise (v internej smernici) zamestnávateľa predĺžiť túto lehotu. Lehota sa môže predĺžiť maximálne do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola pracovná cesta skončená. Zamestnancovi nárok na náhrady podľa zákona o ces-

tovných náhradách nezaniká, aj keď nesplní zákonom stanovenú lehotu.

Povinnosti zamestnávateľa

Zamestnávateľ je povinný, podľa § 36 ods. 8 zákona o cestovných náhradách, do 10 pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu podľa zákona o cestovných náhradách a uspokojiť nároky zamestnanca. Zákon umožňuje v kolektívnej zmluve, v písomnej dohode so zamestnancom alebo v internej smernici zamestnávateľa predĺžiť túto lehotu. Lehota sa môže predĺžiť maximálne do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom boli predložené písomné doklady.

Poznámka: Náhrady poskytované podľa zákona o cestovných náhradách sú splatné v lehote podľa § 36 ods. 8 zákona o cestovných náhradách, t. z. do 10 pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov k vyúčtovaniu pracovnej cesty. Ak má zamestnávateľ z dôvodu neprítomnosti zamestnanca na pracovisku znemožnené vyplácanie v lehote splatnosti náhrady v cudzej mene, poskytne ich v lehote splatnosti v eurách.

Vyplácanie nedoplatkov a vrátenie preplatkov

Vyplácanie nedoplatkov, popri prípade vrátenie preplatkov z vyúčtovania pracovných ciest, je riešené v ustanovení § 36 ods. 9, ods. 10, ods. 11 a ods. 12 zákona o cestovných náhradách. Vo všeobecnosti platí, že nedoplatok alebo preplatok sa vracia v mene poskytnutého preddavku. V prípade nedoplatku alebo v prípade

CESTOVNÉ NÁHRADY

preplatku, vždy po dohode so zamestnancom, je možné nedoplatok alebo preplatok vrátiť aj v inej mene, ako je mena, v ktorej bol preddavok poskytnutý.

Zaokrúhľovanie

Podľa § 36 ods. 13 zákona o cestovných náhradách pri vyúčtovaní pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa zákona o cestovných náhradách zamestnávateľ v prípade potreby zaokrúhľuje:

- celkový nárok zamestnanca v eurách bez poskytnutého preddavku na najbližší eurocent nahor,
- celkový nárok zamestnanca v cudzej mene bez poskytnutého preddavku na najbližšiu celú menovú jednotku bežne prijímanú alebo vydávanú bankami alebo pobočkami zahraničných bánk alebo zmenárňou nahor,
- preplatok v eurách alebo jeho časť v eurách na najbližší eurocent nadol,
- preplatok v cudzej mene alebo jeho časť v cudzej mene na najbližšiu celú menovú jednotku bežne prijímanú alebo vydávanú bankami alebo pobočkami zahraničných bánk alebo zmenárňou nadol,
- nedoplatok v eurách alebo jeho časť v eurách na najbližší eurocent nahor,
- nedoplatok v cudzej mene alebo jeho časť v cudzej mene na najbližšiu celú menovú jednotku bežne prijímanú alebo vydávanú bankami alebo pobočkami zahraničných bánk alebo zmenárňou nahor.

Príklad č. 4:

Zamestnanec bol zamestnávateľom vyslaný na 4-dňovú pracovnú cestu do Nemecka. Zamestnávateľ mu poskytol pred začatím

pracovnej cesty preddavok vo výške 200 €. Cestovné lístky na vlak uhradil zamestnávateľ ešte pred začatím pracovnej cesty, takže zamestnancovi výdavky na cestovné do miesta a z miesta výkonu zahraničnej pracovnej cesty nevnikli. Aj úhradu za ubytovanie vykonal zamestnávateľ pred začiatkom pracovnej cesty, takže zamestnanec nič neplatil.

Zamestnanec po skončení pracovnej cesty predložil zamestnávateľovi do 7 pracovných dní doklady z pracovnej cesty, ktoré slúžia k vyúčtovaniu:

- stravné = 45 € x 4 dni = 180 €,
- MHD v mieste výkonu pracovnej cesty = 40 € (doložené cestovnými lístkami),
- cestovné náhrady spolu = 180 € + 40 € = 220 €,
- poskytnutý preddavok = 200 €,
- doplatok zamestnávateľa = 220 – 200 = 20 €.

Zamestnávateľ má povinnosť doplatiť zamestnancovi sumu 20 € do 10 pracovných dní odo dňa, kedy mu predložil zamestnanec doklady o vyúčtovaní pracovnej cesty.

□ □ □

Príklad č. 5:

Zamestnanec bol zamestnávateľom vyslaný na 4-dňovú pracovnú cestu do Nemecka. Zamestnávateľ mu poskytol pred začatím pracovnej cesty preddavok vo výške 200 €. Letenky a ubytovanie uhradil zamestnávateľ ešte pred začatím pracovnej cesty, takže zamestnancovi výdavky na cestovné (okrem cestovného v mieste výkonu zahraničnej pracovnej cesty) a ubytovanie nevnikli. Zamestnanec ma počas trvania zahraničnej pracovnej cesty zabezpečené 3-krát raňajky, ktoré boli v cene ubytovania.

Zamestnanec mal počas pracovnej cesty zabezpečené čiastočne bezplatné stravovanie, 3-krát raňajky, preto sa mu stravné v uvedených dňoch bude krátiť o 25 %. Zamestnanec po skončení pracovnej cesty predložil zamestnávateľovi do 5 pracovných dní doklady z pracovnej cesty, ktoré slúžia k vyúčtovaniu:

- stravné = 45 € + (45 € / 100 x 75) x 3 dni = 146,25 €,
- MHD v mieste výkonu pracovnej cesty = 40 € (doložené cestovnými lístkami),
- cestovné náhrady spolu = 146,25 € + 40 € = 186,25 €,
- poskytnutý preddavok = 200 €,
- preplatok zamestnanca = 186,25 – 200 = -13,75 €.

Zamestnanec má povinnosť vrátiť zamestnávateľovi, podľa § 36 ods. 9 zákona o cestovných náhradách, preplatok vo výške 13,75 €.

□ □ □

Príklad č. 6:

V septembri 2019 bol zamestnanec vyslaný zamestnávateľom na 3-dňovú pracovnú cestu do ČR. Podľa opatrenia MF SR je pre ČR stanovená základná sadzba stravného 600 CZK. Zamestnanec požiadal zamestnávateľa, aby mu preddavok na stravné na zahraničnú pracovnú cestu vyplatil v eurách. Zamestnávateľ vyplatil zamestnancovi pred nástupom na pracovnú cestu preddavok 70 €.

Zamestnávateľ poskytol zamestnancovi na základe vzájomnej dohody, preddavok v eurách. Z uvedeného dôvodu bude aj vyúčtovanie stravného vykonané v mene euro. Zamestnanec iné výdavky počas pracovnej cesty nemal (cestovné si uplatnil kolega, vodič dopravného prostriedku, ubytovanie zaplatil zamest-

CESTOVNÉ NÁHRADY

návateľ pred začatím pracovnej cesty).

Vyúčtovanie pracovnej cesty:

- $\text{stravné} = (600 / 25,914) \times 3 \text{ dni} = 69,46 \text{ €}$

Suma 25,914 € je prepočítací kurz medzi EUR a CZK, ktorý bol vyhlásený ECB a je platný v prvý deň mesiaca, v ktorom sa zahraničná pracovná cesta začala, t. j. k 1. 9. 2019.

Do vyúčtovania pracovnej cesty uvedie zamestnanec stravné v eurách. Ak by mu počas pracovnej cesty vznikli aj iné výdavky, kto-

ré hradil v CZK, do vyúčtovania by uviedol tieto výdavky v CZK.

Zamestnávateľ bude pri účtovaní vyúčtovania pracovnej cesty postupovať takto:

- stravné v mene euro je záväzok voči zamestnancovi v eurách,
- ostatné výdavky (ak by ich zamestnanec doložil dokladmi o úhrade) v mene CZK bude evidovať ako záväzok v cudzej mene a na prepočet použije kurz podľa § 24 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, v z. n. p.

Záver

Preddavok na náhrady cestovných výdavkov, ktoré má zamestnávateľ povinnosť zamestnancovi vyslanému na zahraničnú pracovnú cestu poskytnúť, musí vyplatiť, v súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o cestovných náhradách, ešte pred vyslaním na pracovnú cestu. Z uvedeného vyplýva, že aj dohoda o poskytnutí stravného v inej mene, ako je mena ustanovená v opatrení, musí byť uzavretá pred vyslaním zamestnanca na zahraničnú pracovnú cestu a nie až po jej skončení.

Ing. Jarmila Stráhlavá

PROBLÉMY Z PRAXE

Určenie predpokladanej dane z motorových vozidiel k 1. januáru 2020

Pre podnikateľov, ktorí v zdaňovacom období (ďalej „ZO“) 2019 používali na podnikanie vozidlo spĺňajúce podmienku predmetu dane z motorových vozidiel, sa blíži termín na podávanie daňového priznania k dani z motorových vozidiel a zaplatenie dane, resp. pomernej časti dane, ktorým je 31. január 2020. V súvislosti so zaplatením dane, resp. pomernej časti dane z motorových vozidiel, vzniká povinnosť vykonať úpravu ročnej sadzby dane (ďalej „RSD“) podľa veku vozidla. Ak vozidlo je predmetom dane z motorových vozidiel k 1. januáru 2020, vzniká povinnosť u tohto vozidla aj určiť predpokladanú daň, v rámci ktorej sa rovnako musí vykonať úprava RSD k 1. januáru 2020.

Ročná sadzba dane uvedená v prílohe č. 1 zákona č. 361/2014

Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej „zákon o dani z motorových vozidiel“) sa v zmysle § 7 cit. zákona v prípade výpočtu dane, resp. pomernej časti dane z motorových vozidiel za ZO 2019 upravuje v závislosti od počtu mesiacov uplynutých od dátumu prvej evidencie vozidla (vrátane) k 31. 12. 2019 nasledovne:

- počas prvých 36 kalendárnych mesiacov počnúc mesiacom prvej evidencie vozidla sa zníži o 25 %,
- po uplynutí 36 kalendárnych mesiacov sa počas nasledujúcich 36 kalendárnych mesiacov zníži o 20 %,
- po uplynutí predchádzajúcich 72 (2 x 36) kalendárnych mesiacov sa počas nasledujúcich 36 kalendárnych mesiacov zníži o 15 %,

- po uplynutí predchádzajúcich 108 (3 x 36) kalendárnych mesiacov sa sadzba dane počas nasledujúcich 36 kalendárnych mesiacov použije bez úpravy,
- po uplynutí 144 (108 + 36) kalendárnych mesiacov sa počas nasledujúcich 12 kalendárnych mesiacov zvýši o 10 %,
- po uplynutí 156 (144 + 12) kalendárnych mesiacov sa zvýši o 20 %.

V prípade:

- hybridného motorového vozidla,
- hybridného elektrického vozidla,
- vozidla kategórie L, M a N s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG),
- vozidla kategórie L, M a N s pohonom na skvapalnený zemný plyn (LNG),

PROBLÉMY Z PRAXE

- vozidla kategórie L, M a N na vodíkový pohon sa použije sadzba dane zistená podľa predchádzajúceho postupu, t. j. v závislosti od počtu kalendárnych mesiacov, ktorá sa následne ešte zníži o 50 %.

Predpokladaná daň sa určí ako súčet RSD upravenej podľa § 7 zákona o dani z motorových vozidiel za každé vozidlo, ktoré je predmetom dane k 1. januáru

ZO, v danom prípade k 1. januáru 2020.

Do výpočtu predpokladanej dane sa nezapočítava vozidlo, ktoré je oslobodené od dane z motorových vozidiel podľa § 4 ods. 1 zákona o dani z motorových vozidiel (napr. vozidlo používané výhradne v poľnohospodárskej výrobe alebo v lesnej výrobe).

Z uvedeného vyplýva, že na účely určenia výšky predpokladanej

dane sa RSD uvedená v prílohe č. 1 zákona o dani z motorových vozidiel tiež upravuje spôsobom podľa § 7 cit. zákona, a to počnúc mesiacom prvej evidencie vozidla (vrátane tohto mesiaca) k 1. januáru 2020 (vrátane mesiaca január).

Daňovník dane z motorových vozidiel výšku predpokladanej dane uvedie na riadku č. 40 daňového priznania k dani z motorových vozidiel.

Poznámka: Ročná sadzba dane uvedená v prílohe č. 1 zákona o dani z motorových vozidiel je pre všetky vozidlá, ktoré sú predmetom dane z motorových vozidiel na území SR jednotná. Jej výška sa odvíja od základu dane z motorových vozidiel:

- pri vozidle kategórie L, M, a N, ktorého jediným zdrojom energie je elektrina, sa základ dane určuje v závislosti od výkonu motora v kW,
- pri osobnom vozidle (kategórie L a M1), základom dane je zdvihový objem valcov motora v cm³,
- pri úžitkovom vozidle a autobuse (vozidlá kategórie M2, M3, N1 až N3, O1 až O4), základom dane je najväčšia prípustná celková hmotnosť alebo celková hmotnosť v tonách a počet náprav.

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk/>

POLEMIKA

Audit po novele zákona o účtovníctve v Slovenskej republike

Členské štáty Európskej únie (EÚ) zaviedli spoločenskú funkciu štatutárneho audítora, ktorá zabezpečuje správnosť predkladaných finančných výstupov pre ich užívateľov, štát, obchodných partnerov a obyvateľstvo. V Slovenskej republike predstavuje výsledok hospodárenia prvotný základ dane, od ktorého sa odvíja v správnom období stanovená splatná daň z príjmov. Štatutárni audítori, na rozdiel od bežnej kontroly finančnej správy pri kontrole dane z príjmov právnických osôb, dohliadajú na aplikáciu správneho systému účtovania a vykazovania,

správnosť vykázaných daní. Významný pozitívny výsledok práce štatutárneho audítora vidieť v subjektoch verejnej správy, obcí a miest, čo viedlo k spoľahlivosti účtovných závierok vstupujúcich do konsolidácie štátu.

V členských krajinách EÚ sú etablované **dva základné prístupy** k povinnosti štatutárneho auditu. Jeden prístup, ktorý môžeme vidieť najmä v zakladajúcich členských štátoch, je **regulácia profesie účtovníctva**, vzhľadom na veľkosť ekonomiky sú zavedené vyššie veľkostné podmienky na štatutárny audit.

Druhý prístup je v členských krajinách, ktoré nemajú regulovanú profesiu účtovníctva, ale majú **nižšie veľkostné podmienky na štatutárny audit**. Členské štáty – regulácia profesie a veľkostné podmienky auditu.

Regulovanú profesiu účtovníka majú Veľká Británia, Nemecko, Írsko, Rakúsko, Belgicko, Luxembursko, Taliansko, Francúzsko, Švédsko, Malta a Maďarsko.

Členské štáty s porovnateľnými veľkostnými podmienkami na štatutárny audit a regulovanú profesiu majú Česká republika, Por-

tugalsko, Slovensko, Bulharsko, Lotyšsko, Švédsko, Fínsko, Malta, Maďarsko a Cyprus. Možným podnetom sú súčasné aktivity v Českej republike, ktorá začína s projektom na zavedenie regulácie profesie účtovníka.

Vo februári 2018 bola na stránke Accountancy Europe zverejnená štúdia o zrušení povinnosti pre výkon auditu v Švédsku. Táto reforma, ktorá začala v roku 2010, bola neúspešná – náklady prevyšujú očakávané výhody. Reforma nadobudla účinnosť 1. novembra 2010, týkala sa takmer troch štvrtín spoločností s ručením obmedzeným, ktoré si následne mohli vybrať, či chcú audítora alebo nie. Bola výsledkom zamerania vlády na zníženie administratívnej záťaže podnikateľov, podobne, ako sa zníženie limitov pre povinný audit odôvodňuje v našich podmienkach v zmysle zlého návrhu zmeny zákona o účtovníctve predloženého ministerstvom financií.

Výsledkom zníženia povinnosti auditu vo Švédsku nebola úspora nákladov, ani rýchlejší hospodársky rast, či zvýšenie zamestnanosti, naopak, znížili sa daňové príjmy, zvýšila sa hospodárska kriminalita a znížila sa

možnosť kontroly a transparentnosti a zhoršila sa kvalita účtovníctva.

Spoločnosti, ktoré sa rozhodli nevykonávať audit svojich účtovných závierok, nemali vyšší rast, skôr naopak. Úspora nákladov, ktorú spoločnosti tým dosiahli, bola nízka, ziskovosť sa nezlepšila a zároveň nedostatok auditu znížil možnosti kontroly a transparentnosti.

Počas reformy vzniklo množstvo nových spoločností, aby sa vďaka zníženiu povinnosti auditu vyhnuli kontrole, pričom snaha o zrušenie auditu bola väčšia v odvetviach s vysokým rizikom hospodárskej kriminality a daňových únikov. Reforma spolu s ďalšími regulačnými zjednodušeniami pomohla uľahčiť hospodársku kriminalitu a narušiť schopnosť orgánov odhaliť takýto zločin, napriek tomu, že daňové orgány dostali prostriedky na zvýšenie kontrolnej činnosti.

Ďalším dôsledkom reformy je viac chýb vo výročných správach, čo je znepokojujúce o to viac, že tie nepodliehajú kontrole zo strany daňových úradov.

Dotknuté orgány neboli schopné kompenzovať nežiaduce dô-

sledky reformy. Úrady do určitej miery prispôbili svoju prácu, ale ich úsilie neprevýšilo nevýhody nedostatočného auditu spoločností. Švédsko vláda skonštatovala, že reforma ne-
splnila očakávania a odporučila prehodnotiť opätovné zavedenie povinného auditu.

Pokiaľ ide o zavedenie smernice o účtovníctve z roku 2013, vždy existovala požiadavka Európskej únie na štatutárny audit „“. Členským štátom však bolo povolené, **ale nie nariadené**, oslobodiť všetky malé spoločnosti alebo ich časť, od štatutárneho auditu, v medziach právnych predpisov EÚ (*pozri ďalej*).

Na spomínanej stránke je **malých podnikov** zverejnený materiál o veľkostných kritériách pre audit, pričom z kontextu vyplýva povinnosť auditu spoločností, z ktorých existujú výnimky, pričom v našom zákone č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p. práve naopak – povinnosť auditu majú až spoločnosti, ak prekročia veľkostné kritériá.

Na stránke Accountancy Europe údaje o výnimkách z povinnosti auditu vo vybraných krajinách sú nasledujúce:

Krajina	Majetok v eurách	Obrat v eurách	Počet zamestnancov
Česká republika	1 500 000,00	3 000 000,00	50
Maďarská republika	n/a	965 000,00	50
Taliansko	2 000 000,00	2 000 000,00	10
Švédsko	150 000,00	300 000,00	3
Malta	46 600,00	93 000,00	2

Cyprus má povinný audit pre všetky spoločnosti od 16. septembra 2016. Napríklad počas posledných desiatich rokov sa fínske limity pre výnimky z auditu skutočne zdvojnásobili, ale keďže celkové príjmy z dane z príjmov právnických osôb začali klesať,

bolo rozhodnuté vrátiť sa k nižším prahom. Dôvodom bola úvaha, že je potrebné, aby sa aspoň raz ročne uskutočnila nezávislá previerka aj veľmi malých spoločností, v tomto prípade štatutárny audit nezávislého externého audítora.

Len tretina európskych krajín zvýšila prahové hodnoty pre výnimky z auditu. Je to jasný znak toho, že väčšina tvorcov politiky v Európe naďalej uznáva funkciu verejného záujmu v oblasti štatutárnych auditov a považuje ho za pridanú hodnotu pre podniky a

POLEMIKA

hospodárstvo ako celok. A ak aj zvyšovali hranice výnimky, tak napr. Nemecko o 24 %, Rakúsko len o 3 %. Naopak, napr. Taliansko znížilo hranice výnimky až o 68 % vo výnosoch a 36 % v kategórii majetok. V susednom Maďarsku, kde je lepší výber daní, povinnému auditu podlieha aj spoločnosť, ktorá má dlh voči štátu po splatnosti viac ako 60 dní v sume vyššej ako 33 333 €.

Jeden prístup, ktorý môžeme vidieť najmä v zakladajúcich členských štátoch, je regulácia profesie účtovníctva a vzhľadom aj na veľkosť ekonomiky, sú zavedené vyššie veľkostné podmienky na štatutárny audit. Druhý prístup je v členských krajinách, ktoré nemajú regulovanú profesiu účtovníctva, **ale majú nižšie veľkostné podmienky na štatutárny audit.**

Profesijné povolanie by to malo vnímať ako silný signál dôvery v dôležitú spoločenskú úlohu audítorskej služby. Aj v krajinách, v ktorých sa zvýšili prahy pre výnimky z auditu, môže viac podnikov využívať služby profesionálnych účtovníkov na dobrovoľnom základe. Preto je dôležité, aby táto profesia preukázala dôležitosť audítorských a uisťovacích služieb pre malé podniky, pretože pre niektoré z nich sa hodnota týchto služieb nemusí okamžite prejavíť.

Národná rada SR zvýšila veľkostné kritéria pre zákonom stanovený audit podnikateľských subjektov pri overovaní účtovných závierok a výročných správ na dvojnásobok. Táto aktivita nemá opodstatnenie, nakoľko skúsenosti z EÚ sú presne opačné.

Slovensko patrí do skupiny krajín, ktoré nemajú regulované po-

žiadavky na kvalitu účtovníctva, účtovníctvo nie je viazané ani vzdelaním ani praxou a vzniká často ani nie úmyselne chybové a nekvalifikované účtovníctvo a následne dochádza ku skresleniu účtovnej závierky. V mnohých prípadoch podnikatelia ani len netušia, či sú správne splnené ich zákonné povinnosti.

Dôsledky aplikácie zmeny a doplnenia tohto zákona vyvolajú nežiadúci efekt ako v spomínaných štátoch európskej únie – zníženie výberu daní, ale aj zníženie kvality a transparentnosti účtovných závierok pre ich používateľov (súdy, banky, notárov, poisťovne ale hlavne majiteľov).

Daňové povedomie je na Slovensku nízke na to, aby sme mohli porovnávať kritéria pre povinný audit vo vyspelých ekonomikách západnej Európy, pripomínajúc, že v nich majú povinnosť auditu všetky akciové spoločnosti, pričom z nášho zákona o účtovníctve audit akciových spoločností vypadol. Známe kauzy minulého roka nám potvrdzujú fakt, že v našich podmienkach by práve bolo potrebné počet auditovaných spoločností naopak zvýšiť. Sme presvedčení, že povinný audit spolu so schválenými opatreniami vlády by priniesli vyšší výber daní a zníženie daňových únikov. Je nemysliteľné, aby audítor v zmysle svojej trestnoprávnej zodpovednosti neupovedomil orgány činné v trestnom konaní pri legalizácii príjmov z trestnej činnosti a v spoločnostiach s povinným auditom určite nie je priestor pre daňové úniky z dôvodu, že audítor na takúto závierku nevydá nemodifikovaný výrok. Možnosti daňových úradov pri kontrolách sú obmedzené, ale účtovná závierka spoločnosti je audítorom pri povinnom audite overená

každé účtovné obdobie a hranice daňových únikov sa značne obmedzia. Výkon auditu v spoločnostiach predstavuje prevenciu pred hospodárskou kriminalitou, prax nám dáva za pravdu, že ak sa aj daňová kontrola daňových únikov dokáže, po rokoch dokazovania, odvolaní a súdnych procesov je výber daní nemožný z dôvodu, že majetok je dávno prepísaný.

Kritéria pre povinný audit boli nastavené tak, aby sa auditu vyhli tí, ktorí to šikovne urobiť vedú a chcú – uvádzame reálny údaj z FINSTATU: Firma s obrátom nad päť miliónov eur bez zamestnancov a aktívami 780-tisíc eur platila len 13-tisíc eur daň a predtým len daňovú licenciu, koľko daní by zaplatila, ak by bola auditovaná?

Povinne auditované by mali byť aj spoločnosti, ktoré získavajú štátne zákazky, obchodujú s VÚC, mestami a obcami, aby sa zabezpečila transparentnosť čerpania verejných financií. Opatrenie, ktoré minulý rok vstúpilo do platnosti – register partnerov verejného sektora nám síce poskytne informáciu o tom, že kto je konečným užívateľom výhod – ale koľko prostriedkov sa na medzistupni použilo pre neznámeho užívateľa či sa nimi neplývalo, verejnosť nevie.

Je rozdiel znížiť zisk na rozdelenie o cca 2 až 3-tisíc eur u podnikateľov a 300 eur u obci ako náklady na audit, alebo umožniť niekoľko miliónové výpadky štátneho rozpočtu na Slovensku a bezdôvodnému obohacovaniu podnikateľov, ktorí sa úspešne zahniezdili v podnikateľskom priestore za účinnej pomoci časti štátnej správy, justície a niektorých represív-

ných zložiek. Mimoriadne vážne porušenia rozpočtovej disciplíny vidíme pri transformácii Slovenskej akadémie vied a dodržiavaní ročných prevádzkových a kapitálových výdavkov všetkých vysokých škôl. Uplatňovaním reálnej hodnoty ako ceny môžu podnikatelia neodôvodnene bez zdanenia zvyšovať prírastky majetku.

Profesia audítorov sa chce svojou prácou podieľať na zlepšení **hospodárskej situácie Slovenska. Vo vzťahu k štátu** sa chceme podieľať na zlepšení výberu daní a daňovej disciplíny, najmä ak to zo strany štátu nevyžaduje žiadne náklady. **Vo vzťahu k podnikateľskej sfére** chceme pripomenúť, že náklady na audit sú často nižšie ako náklady na

reprezentáciu a osobnú spotrebu a určite je mylný názor o vplyve zníženia hraníc povinného auditu na zlepšenie situácie malých a stredných podnikov, ale naopak, svojimi skúsenosťami, odporúčaniami a návrhmi na odstránenie chýb dávame spoločnostiam pridanú hodnotu.

Ing. Jozef Škultéty, PhD.

NAŠA PORADŇA

Otázky a odpovede

ŠKODA NA AUTOMOBILE

K havárii automobilu došlo v 7. mesiaci. Poškodenie poisťovňa vyhodnotila ako totálnu škodu. Auto ale bolo pojazdné a predalo sa ako auto cez faktúru v 8. mesiaci. V 9. mesiaci došlo k prepisu automobilu na nového majiteľa. V tom čase malo auto 3 roky a ešte nebolo daňovo a ani účtovne odpísané, obstarávacia cena auta bola 7 000 €. Poisťovňa preplatila totálnu škodu vo výške 2 600 €, auto sa predalo na faktúru za 1 500 € bez DPH.

Ako sa má tento prípad posudzovať? Ide tu o predaj auta, alebo o škodu? Ktoré účtovné prípady treba zaúčtovať, ktoré uzávierkové úpravy treba urobiť a v ktorých riadkoch daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby? Kedy sa porovnáva daňová zostatková cena a kedy účtovná zostatková cena? Vzniká v tomto prípade nárok na daňový odpis aj v 2019 roku, ak áno, za koľko mesiacov a v ktorom mesiaci končí účtovný odpis?

Uvedený prípad je potrebné posudzovať ako škodu. V ustanovení § 26 ods. 6 zákona č. 431/2002

Z. z. o účtovníctve v z. n. p. je škoda definovaná ako neodstrániteľné poškodenie, zničenie, od cudzenia alebo strata majetku. Z pohľadu spoločnosti bolo poškodenie vozidla vyhodnotené poisťovňou ako neodstrániteľné, alebo nerentabilné. Účtovná jednotka (spoločnosť) tento postoj poisťovne akceptovala a prijala tomu zodpovedajúce plnenie od poisťovne s tým, že poškodené vozidlo zostáva vo vlastníctve účtovnej jednotky.

Plnenie od poisťovne sa účtuje do výnosov na účte 648 – *Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti*.

Následne spoločnosť poškodené vozidlo predala. Tržbu z predaja mala spoločnosť zaúčtovať do výnosov na účte 648 – *Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti*.

Ak by spoločnosť účtovný prípad neposúdila ako škodu, ale ako predaj majetku, účtovala by výnos v prospech účtu 641 – *Tržby z predaja dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku*. Nevidím to ako podstatnú otázku. Z hľadiska účtovníctva ide o nevýznamnú sumu a daňový dopad by bol rovnaký. Ako daňovo

vé výdavky sa náklady pri škode uznajú iba do výšky prijatých náhrad (náhrada od poisťovne plus tržba z predaja vraku). Obdobne by sa to dalo posudzovať pri predaji. Daňová zostatková cena iba do výšky tržby z predaja. Podľa môjho názoru by sa mala zohľadniť aj náhrada od poisťovne, ale to nie je taxatívne uvedené v zákone. Aj podľa stanoviska Finančnej správy sa:

„Pri vyradení hmotného majetku a nehmotného majetku z dôvodu škody sa do daňových výdavkov zahrňuje zostatková cena tohto majetku, najviac však do výšky príjmov z náhrad zahrňovaných do základu dane vrátane prijatých úhrad z predaja vyradeného majetku, ak nejde o škodu nezávinenú daňovníkom. Zostatková cena prevyšujúca prijatú náhradu (vrátane prípadnej prijatej úhrady z predaja vyradeného majetku) nie je teda uznaným daňovým výdavkom. Výnimkou je zostatková cena majetku vyradeného z dôvodu škody upravené v § 19 ods. 3 písm. g) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“), ktorá je daňovo uznaná v plnej výške.“

NAŠA PORADŇA

V otázke je uvedené, že auto bolo predané za cenu bez DPH. Nie je jasné prečo, lebo nie je uvedené, že pri obstaraní nebol uplatnený odpočet DPH.

Do nákladov spoločnosť zaúčtuje zostatkovú cenu vozidla ku dňu vyradenia z majetku (predpokladám že bolo odovzdané v 8. mesiaci). Účtovné odpisy bude počítať podľa odpisového plánu. Ak má upravené, že odpisuje iba celé kalendárne mesiace, tak za 7 mesiacov.

Daňové odpisy sa v zásade počítajú ako ročné. V zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p. (ďalej len „ZDP“) sú však aj vý-

nimky. Podľa § 22 ods. 12 ZDP môže daňovník pri majetku podľa § 19 ods. 3 písm. b) prvý bod uplatniť daňový odpis vo výške pripadajúcich na počet celých mesiacov, počas ktorých o majetku účtoval. Medzi tento majetok patria aj osobné automobily. Ak teda bolo vozidlo vyradené v 8. mesiaci, uplatní si spoločnosť daňové odpisy za 7 mesiacov.

Nakoľko nemám dostatok informácií, nemôžem vypočítať účtovnú ani daňovú zostatkovú cenu ku dňu vyradenia vozidla z účtovníctva. Podľa môjho názoru účtovnú zostatkovú cenu zúčtuje spoločnosť na farchu účtu 549 – *Manká a škody*. V prípade, že to

posúdi ako predaj majetku, zaúčtuje účtovnú zostatkovú cenu na farchu účtu 541 – *Zostatková cena dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku*. Ako som uviedol, považujem za správnejšie posudzovať tento prípad ako škodu.

V daňovom priznaní bude musieť spoločnosť vysporiadať prípadný rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi. Rovnako bude potrebné vysporiadať aj prípadný rozdiel medzi účtovnou zostatkovou cenou zaúčtovanou do nákladov a daňovou zostatkovou cenou pri vyradení.

Ing. Ondrej Baláž

SERVIS PODNIKATEĽOM

Kalendár daňových a odvodových povinností

Dátum	Povinnosť
20. 2. 2020 (štvrtok)	Podanie žiadosti o registráciu pre daň z pridanej hodnoty u zdaniteľnej osoby, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku (príp. má bydlisko alebo sa obvykle zdržiava v tuzemsku) a ktorej obrat k 31. januáru 2020 za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich mesiacov dosiahol sumu 49 790 €.
25. 2. 2020 (utorok)	Podanie daňového priznania k dani z pridanej hodnoty za mesiac január 2020 pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi dane, ale vznikla im povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. a splatnosť tejto dane.
	Podanie daňového priznania k dani z pridanej hodnoty a kontrolného výkazu za január 2020 pre platiteľov podľa § 69 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. s mesačným zdaňovacím obdobím a splatnosť tejto dane.
	Podanie súhrnného výkazu za mesiac január 2020 platiteľmi dane z pridanej hodnoty, ak v tomto mesiaci realizovali zdaniteľný obchod podľa § 80 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v z. n. p. a majú povinnosť podať súhrnný výkaz mesačne.
	Podanie daňového priznania k spotrebným daniam z minerálneho oleja, z tabakových výrobkov, z alkoholických nápojov, z elektriny, uhlia a zemného plynu za mesiac január 2020 a splatnosť týchto daní.
2. 3. 2020 (pondelok)	Splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov FO u daňovníkov, ktorých posledná známa daňová povinnosť presiahla 16 600 €, a to vo výške 1/12 poslednej známej daňovej povinnosti.
	Splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov PO u daňovníkov, ktorých daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie presiahla 16 600 €, a to vo výške 1/12 dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie.
	Splatnosť mesačného preddavku na daň z motorových vozidiel u daňovníka, ktorého predpokladaná daň u jedného správcu dane presiahne 8 300 €, a to vo výške 1/12 predpokladanej dane.

SERVIS PODNIKATEĽOM

Dátum	Povinnosť
2. 3. 2020 (pondelok)	Predloženie prehľadu o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil zamestnávateľ, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za mesiac január 2020.
	Prevod finančných prostriedkov na analytický účet sociálneho fondu alebo na osobitný bankový účet sociálneho fondu, ak nie je dohodnutý deň výplaty mzdy alebo platu.
	Splatnosť poistného na sociálne poistenie a preddavku na verejné zdravotné poistenie odvádzaných za zamestnanca a zamestnávateľa z príjmov za mesiac január 2020, ak nie je u zamestnávateľa určený deň výplaty.
	Podanie oznámenia o začatí uplatňovania osobitnej úpravy dane z pridanej hodnoty na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby, ktorú daňovník uplatňuje od 1. februára 2020.
5. 3. 2020 (štvrtok)	Podanie oznámenia o skončení uplatňovania osobitnej úpravy dane z pridanej hodnoty na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby, ktorej uplatňovanie daňovník skončil povinne zo zákonných dôvodov v mesiaci február 2020.
9. 3. 2020 (pondelok)	Splatnosť preddavku na verejné zdravotné poistenie samostatne zárobkovo činných osôb a samoplátiteľov za mesiac február 2020.
	Splatnosť poistného na sociálne poistenie povinne poistenými samostatne zárobkovo činnými osobami a dobrovoľne poistenými fyzickými osobami za mesiac február 2020.
	Splatnosť poistného na sociálne poistenie za zamestnancov s nepravidelným príjmom, za zamestnancov s príjmom plynúcim z neplatne skončeného pracovného vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi a v prípade vyplatenia príjmu zo závislej činnosti po zániku povinného sociálneho poistenia zamestnanca, ak boli tieto príjmy vyplatené v mesiaci február 2020.
	Vykázanie celkovej výšky vyplatených dividend a výšky preddavku na poistné z vyplatených dividend za mesiac február 2020 príslušnej zdravotnej poisťovni platiteľom dividendy so sídlom na území Slovenskej republiky a splatnosť preddavku.
10. 3. 2020 (utorok)	Vystavenie a doručenie potvrdenia zamestnancovi o zdaniteľných príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti z údajov uvedených na mzdovom liste, prípadne v evidencii podľa § 39 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p., ktoré sú rozhodujúce na výpočet základu dane, preddavkov na daň, dane, na priznanie zamestnaneckej prémie a na priznanie daňového bonusu za rok 2019, ak o vystavenie dokladu zamestnanec nepožiadala zamestnávateľa do 5. februára 2020.

Ing. Veronika Solíková, PhD., Účtovná jednotka, s. r. o.

Oznámenie o vlastníckej štruktúre vydavateľa

Vydavateľom mesačníka Dane a účtovníctvo v praxi je Wolters Kluwer SR s. r. o. Vlastníkom vydavateľa je spoločnosť Wolters Kluwer LR Central Europe GmbH, Wipplingerstraße 24/1.OG, 1010 Viedeň.

Vydáva: Wolters Kluwer SR s. r. o., Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, tel.: (02) 58 10 20 10, fax: (02) 58 10 20 18; IČO: 31348262.

Šéfredaktorka: Ing. Klára Glosíková; **Odborná redaktorka:** Martina Uhrinová.

Redakčná rada: Ing. Ondrej Baláž, Ing. Richard Farkaš, PhD., Ing. Daniel Jánoš, Ing. Emília Rybárová, prof. Ing. Anna Schultzová, PhD.

Predplatné a distribúcia: Katarína Dragulová, tel.: (02) 58 10 20 31; **Internet:** www.wolterskluwer.sk.

Adresa redakcie: Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava, tel.: (02) 58 10 20 16, e-mail: dane@wolterskluwer.com, ucto@wolterskluwer.com.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Pretlač a akékoľvek šírenie je povolené len so súhlasom redakcie. Akékoľvek názory, vyjadrenia, odpovede alebo stanoviská (ďalej len „odborné autorské dielo“) uvádzané v príspevkoch časopisu sú výhradne autorskými dielami, ktoré obsahujú názory autorov, preto ich nemožno považovať za poskytovanie právneho alebo daňového poradenstva. Za obsah odborného autorského diela zodpovedá autor. Odborné autorské diela sa poskytujú ako informatívne a právne nezáväzné. Odborné autorské diela sú určené výlučne pre interné potreby čitateľov, a spoločnosť Wolters Kluwer SR s. r. o. nenesie zodpovednosť za prípadnú škodu alebo ujmu akéhokoľvek charakteru vzniknutú čitateľom, ak budú postupovať podľa obsahu odborných autorských diel.

Objednávky predplatného automaticky predlžujeme na ďalší rok. Prípadné zrušenie odberu uskutočnite písomne vždy v mesiaci október. Celoročné predplatné je 115 € vrátane DPH, poštovného, balného a online verzie na www.daneauctovnictvo.sk.

Sadzba: Forma, s. r. o., Bratislava; **Tlač:** Stredná odborná škola polygrafická, Bratislava, www.polygraficka.sk. **Návrh a úprava obálky:** www.sueweb.sk. Zadané do tlače: 7. 1. 2020.

EV 1065/08

© Wolters Kluwer SR s. r. o., 2020

ISSN 1335-7034 (tlačené vydanie) a **ISSN 1338-175X** (online)

Časopis je dostupný aj v systéme ASPI.